

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince sözlü soruları görüşmüyor ve gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

Önce, yarım kalan işlerden başlıyoruz.

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. – İzmir Milletvekili Rifat Serdaroğlu'nun; İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın; Ankara Milletvekili Yıldırım Akbulut'un; Şırnak Milletvekili Mehmet Salih Yıldırım'ın; Gaziantep Milletvekili Ali İlksoy, Konya Milletvekili Ömer İzgi ve Ankara Milletvekili Nejat Arseven'in; İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 42 Arkadaşının; Zonguldak Milletvekili Hasan Gemici'nin ve İzmir Milletvekili Işıl Saygın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifleri ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/94, 2/232, 2/286, 2/307, 2/310, 2/311, 2/325, 2/442, 2/449) (S. Sayısı : 527)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Tekliflerinin görüşülmeden maddeleri, 10.1.2001 tarihli 42 nci Birleşimde, İçtüzüğün 88 inci maddesine göre komisyona geri verilmişti; ancak, komisyon raporunu henüz vermediğinden teklifin görüşmelerine başlayamıyoruz.

Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu raporunun görüşülmesine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

2. – Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/661) (S. Sayısı: 586) (1)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerini aldı.

Başkanlık Temsilcisi?.. Burada.

Sayın milletvekilleri, teklifin 3 üncü maddesi üzerinde yapılan konuşmalar tamamlanmıştı.

Şimdi, madde üzerinde verilen önergelere gelmiş bulunuyoruz. Madde üzerinde verilmiş 21 adet önerge vardır. Bu önergelerin 10 adedi, maddenin birinci fıkrasında değişiklik öngörmektedir; bunlardan, sadece 4 adedini işleme koyacağım. Maddenin ikinci fıkrasıyla ilgili olarak verilmiş 5 adet önerge daha vardır; bunların da 4 ünü işleme alacağım. Böylece, Anayasaya aykırılık önergeleri dahil, madde üzerinde 14 önergenin işlemini yapmış olacağım. Önergeleri, önce, geliş sırasına göre okutacağım, sonra, aykırılık derecelerine göre işleme alacağım.

Arz ederim.

Önergeleri, geliş sıralarına göre okutacağım; ancak, önergelerin fazla olmasından dolayı, Kâtip Üyenin oturarak okuması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İçtüzük teklifinin 3 üncü maddesi ile değiştirilmek istenen 81 inci maddesinin (b) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Ahmet Kabil
Rize

Mücahit Himoglu
Erzurum

(1) 586 S. Sayılı Basmayazı 26.1.2001 tarihli 50 nci Birleşim tutanağına eklidir.

"(b) soru - cevap işlemi 10 dakika ile sınırlandırılır."

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İçtüzük teklifinin 3 üncü maddesi ile değiştirilmek istenen 81 inci maddesinin (e) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Ahmet Kabil
Rize

Mücahit Himoğlu
Erzurum

"(e) Önerge işlemleri; verilmiş sırasına, madde sırasına ve aykırılık durumuna göre yapılır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İçtüzük teklifinin 3 üncü maddesi ile değiştirilmek istenen 81 inci maddesinin başlığının ve (f) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Ahmet Kabil
Rize

Mücahit Himoğlu
Erzurum

Kanun Tasarı ve Tekliflerinin Genel Kurulda Görüşülme Usul ve Esasları

Madde 81.- (f) Maddeler üzerinde verilmiş değişiklik önergelerinin kabulü halinde madde kabul edilen önergeler doğrultusunda tümü ile birlikte oylanır. Diğer maddeler oylanmaz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı TBMM İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Teklifin, çerçeve 3 üncü maddesi ile değiştirilen 81 inci maddenin ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla

Turhan Güven
İçel

"Aksi, Danışma Kurulunun teklifi ile Genel Kurulda kararlaştırılmamışsa, kanun tasarı ve teklifleri hakkında siyasi parti grupları, komisyon ve hükümet adına yapılan konuşmalar otuzar, üyeler tarafından yapılan konuşmalar onbeşer dakikayla sınırlıdır"

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinin fıkra metninden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının aşağıdaki gibi değiştirilmesini saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

Fıkra: Kanun tasarı ve teklifleri üzerinde yapılacak konuşmalarda siyasi parti gruplarının süresi sınırsızdır. Milletvekillerinin kişisel konuşması ise bir saatle sınırlıdır.

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifi 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında geçen "yirmi" ve "onar dakika"ların "biri saat" ve "30 dakika" olarak değiştirilmesini saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 3 üncü maddesinin son fıkrasının madde metninden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasındaki "yirmi" ibaresinin "15" olarak değiştirilmesini saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Teklifin çerçeve 3 üncü maddesiyle değiştirilen 5.3.1973 tarih ve 584 karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 81 inci maddesinin üçüncü fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Alaattin Sever Aydın	Osman Yumakoğulları	Hüseyin Kansu
Batman	İstanbul	İstanbul
Fahrettin Kukaracı	Yakup Budak	Fethullah Erbaş
Erzurum	Adana	Van
Musa Uzunkaya	Ali Sezal	Yahya Akman
Samsun	Kahramanmaraş	Şanlıurfa
Mustafa Geçer	Nezir Aydın	Aslan Polat
Hatay	Sakarya	Erzurum
Musa Demirci	Latif Öztekin	Mahmut Göksu
Sivas	Elazığ	Adıyaman
Yaşar Canbay	Eyüp Fatsa	Ayşe Nazlı Ilıcak
Malatya	Ordu	İstanbul

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olduğumuz 586 sıra sayılı İçtüzük değişikliği teklifinin 3 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aydın Tümen	İsmail Köse	Zeki Çakan
Ankara	Erzurum	Bartın
Ahmet Kabil	Mehmet Ay	
Rize	Gaziantep	

Madde 3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 81 inci maddesi, kenar başlığıyla birlik-te aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kanun tasarısı ve tekliflerinin Genel Kurulda görüşülmesi

Madde 81.- Kanun tasarısı ve teklifleri; Genel Kurulda, aşağıda belirtilen usulü göre görüşülür:

a) Tasarısı veya teklifin tümü hakkında görüşme açılır.

b) Tasarısı veya teklifin tümünün görüşülmesinden sonra soru-cevap işlemi yapılır. Maddeler üzerinde ayrıca soru sorulamaz.

c) Tasarısı veya teklifin maddelerine geçilmesi oylanır.

d) Tasarısı veya tekliflerin yürürlük ve yürütme maddeleri ile yabancı devletlerle veya millet-lerarası kuruluşlarla yapılacak antlaşmaların onaylanmasında uygun bulunduğu ilişkin tasarıların maddeleri üzerinde görüşme açılmaz ve önerge verilemez.

e) Tasarısı veya teklifin tümü oylanır.

Anayasa değişiklikleri hariç, kanun tasarısı ve tekliflerinin tümünün veya maddelerinin oylanması, açık oylamaya tabi işlerden değilse, yirmi üyenin talebi halinde açık oyla, aksi takdirde işaretle yapılır.

Aksi, Danışma Kurulunun teklifiyle Genel Kurulca kararlaştırılmamışsa, kanun tasarısı ve tekliflerinin tümü hakkında siyasi parti grupları, komisyon ve hükümet adına yapılan konuşmalar yirmi-şer, üyeler tarafından yapılan konuşmalar onar dakikadır.

Maddeler üzerinde siyasi parti grupları, hükümet ve komisyona beşer dakika süreyle söz verilir.

Maddelerine geçilmesi veya tümü kabul edilmeyen kanun tasarısı ve teklifleri, Genel Kurulca reddedilmiş olur.

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı, Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın, Türkiye Büyük Millet Mec-lisi İçtüzüğü'nün Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 3 üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, son okunacak iki önerge, Anayasa aykırılık önergesidir; okutup, birlikte işleme alacağız.

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı, Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Ay-dın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 3 üncü maddesi Anayasaya aykındır.

Bu nedenle, metinden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı İçtüzük teklifinin 3 üncü maddesi Anayasaya aykırıdır.

Gereğini arz ederiz.

Bülent Arıncı
Manisa

Fethullah Erbaş
Van

Fahrettin Kucaracı
Erzurum

Mahfuz Güler
Bingöl

T. Rıza Güneri
Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Başkanlık?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılmıyoruz efendim

BAŞKAN - Katılıyorsunuzuz...

Sayın Genç...

BÜLENT ARINÇ (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Arınç, iki önergeyi birleştirdik; ilk önergeyi Sayın Genç verdiği için, onun söz hakkı var.

Sayın Genç, süreniz 5 dakika.

Buyurun efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce, geçen hafta burada kaybettiğimiz canımız, kanımız, her yönüyle saygı duyduğumuz değerli kardeşimize Tanrı'dan rahmet, ailesine de başsağlığı diliyorum. Bu olay, gerçekten, öyle büyük bir üzüntüye sevk etmiştir ki, konuşma gücünü bile kendimde bulamıyorum.

Değerli milletvekilleri, bir içtüzük değişikliği getirilmiştir. Bu içtüzük değişikliğiyle ne muhalefetin, öyle, sesi kısılıyor ne de kanunların süratle çıkarılması getiriliyor. Burada getirilen içtüzük değişikliğiyle, Meclis kapanıyor; Meclisin yetkisi bürokrasiye devrediliyor. Düşünebiliyor musunuz, bir kanun gelecek, 20'er dakika, iki muhalefet partisi var... Zaten, daha önceki uygulamaları birçok milletvekili bilmiyor, sonradan geldiler bu Meclise. Eskiden, iktidar partisinin milletvekilleri maddeler üzerinde konuşmazlardı; dolayısıyla, 2 tane muhalefet partisi var; bir madde üzerinde 10 dakika bir muhalefet partisi konuşup, 10 dakika da ötekisi konuşup -muhalefet partisi milletvekillerini, icabında, maddelerde, iktidar da engelleme yapmak üzere konuşturamazdı- bir madde 20-25 dakikada geçiyordu.

Şimdi getirilen nedir; deniliyor ki, Türkiye Büyük Millet Meclisinde maddeler müzakere edilmesin. Sonra, iktidar partisi grubunca bir önerge verildi de; ama, onun da nasıl verildiğini daha bilmiyoruz.

Anayasanın 7 nci maddesine göre yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir. Burada ne yapıyoruz; Türkiye Büyük Millet Meclisinden yasama yetkisini alıyor, bürokrasiye veriyoruz. Efendim, diyorlar ki, milletvekilleri gitsin komisyonlarda konuşsun. Değerli milletvekilleri, bu tasarı geçtikten sonra, artık, hükümet kanunları komisyonlarda da müzakere etmeyecek; getirecek, Genel Kurulda önergeleri verecek, tek tek geçirecek. Bakın, çok büyük sakıncası var; yani, Meclisin, bana göre, eğer, bu önerge, bu teklif bu haliyle... Bu haliyle değil; yani, o değiştirilen şekliyle de geçse, yine, bu Meclisin bence kapısına kilit vurmamak lazımdır; mesele budur. Yoksa, biz buraya bir görev yapmaya geldik. Doğruları söylemek zorundayız. Yarın bürokratlar, komisyondan geçmeyen maddeleri getirecek, Genel Kurulda bir önergeyle ve müzakeresiz geçirecek. Bu, Türkiye Cumhuriyeti Devletine karşı kurulan büyük bir haksızlıktır, tuzaktır; bu, Meclise karşı kullanılan büyük bir tuzaktır; bu, Meclise karşı susturma eylemidir. Bu Mecliste görev yapıyoruz. Bana göre, bunun dürüst bir şeyi vardı; Türkiye Büyük Millet Meclisine böyle bir teklif getirileceğine, Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama faaliyetlerine katılmaz diye bir öneri getirilseydi daha onurlu ve daha gerçekçi bir düşünce tarzı olabilirdi. Yani, buraya kanunlar gelecek, milletvekilleri konuşmayacak. Niye milletvekili buraya seçilmiş, gelmiş; neyin burada... Maaş alıyoruz hepimiz, yüklü de maaş alıyoruz. Niye o zaman biz buraya geldik? Sonra deniliyor ki, efendim, kanunlar geçmiyor.

Değerli milletvekilleri, buradan süratle kanun geçiyor. Kanunların enine boyuna tartışılması lazım. Bu Mecliste eğer kanunlar enine boyuna tartışılmazsa, bu kanunla, Türkiye'ye ne getiriliyor, ne götürülüyor tespit etmek mümkün değil.

Geçenlerde de söyledim, bazı önemli kanunlar var, bazı güç odakları var; bu güç odakları, Meclisten çekindikleri için, bazı yasa tekliflerini, tasarılarını komisyonlara götüremiyorlar. Şimdi, bu teklif geç-

tikten sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisinin de sesi kısıldıktan sonra, o zaman, hükümet, bu güç odakları karşısında bir direnç gösteremez. Mesela, bir RTÜK kanunu geçmişte bu Meclisten geçemedi, niye geçemedi; çünkü, burada herkes, çıktı, düşüncelerini söyledi; ama, eğer bu içtüzük olsaydı, hiç kimse bunun farkına varmazdı ve Türkiye'nin bütün ekonomik kaynakları, stratejik kaynakları belirli güç odaklarının emrine verilir ve böylece... Devlet, inanınız ki büyük tuzaklarla karşı karşıya, millet büyük tuzaklarla karşı karşıya. Yarın hangi bakan, kendi bürokrati karşısında tuzağa düşürülmüş hangi bakan gelecek de, bürokratin getirip de kendisine Genel Kurulda verdireceği önergelere karşı çıkacaktır.

Gelin, bu Meclis seksen senedir açık, bu Mecliste, şimdiye kadar, kapatma konusunda kimse cüret edemedi, böyle bir teklif getirmedi; Türkiye Büyük Millet Meclisindeki konuşmalardan kimse rahatsız olmadı. Burada, kanunlar enine boyuna tartışılır; ama, hangi kanunların stratejiyle geçirilmesi isteniyorsa, Ceza Kanunuysa, Medeni Kanunsa, böyle yüklü şeylerde onlarda anlaşalım.

Hepimiz, bu memleketin insanlarıyız; hepimiz, bu memleketin vatandaşlarıyız; bu memleketin menfaatını elbirliğiyle korumak zorundayız. Siyasal partilerin yapısını biliyoruz, genel başkanlar, iktidarlar neyi istiyorsa o geçiyor bu Mecliste. Değerli milletvekilleri, halkın menfaatını korumaz zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Genç...

KAMER GENÇ (Devamla) - Tamamlıyorum.

Burada, milletvekilinin de sesini kısıttan sonra her şey yeraltına kayar. Bu salon, Türkiye'de her kesimin sözlerinin duyulması gereken, isteklerinin dile getirilmesi gereken bir salondur. Burada, benim hoşuma gitmeyen, onun hoşuna gitmeyen düşüncelere gem vuramazsınız. Getirilen teklif, Türkiye Büyük Millet Meclisinin mikrofonunun susturulması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, Sayın Genç; teşekkür ederim efendim.

KAMER GENÇ (Devamla) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Efendim, buyurun; ama...

KAMER GENÇ (Devamla) - Burada, 23 saniye var Sayın Başkan. Ben anlamadım ki; yani, zaman zaman... Bakın, Sayın Başkan, siz biraz önce 2 tane öneri oylattınız; 2 önerinin oylamasında da hata yaptınız; çünkü, önce, öneriler okunur, müzakereye açılır; arkasından, öneri bir daha okunur, ondan sonra oylanır; siz, okunmadan oylattınız!

Şimdi, biz, burada... Değerli milletvekilleri, yıllardır, bu çatı altında görev yapıyorum; burada, çok büyük hatalar var. Hataları dile getirdiğimiz zaman, bizi tenkit ediyorlar. Halbuki, bizim, hataların söylenilmesinden memnun olmamız lazım.

Sonraki önerelerde de konuşma hakkım var.

Saygılar sunarım. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Efendim, Komisyonun ve Başkanlık temsilcisi Sayın Başkanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir efendim.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Sayın Başkanlığa

Görülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinin fıkra metninden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

BAŞKAN - Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Başkan?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Genç, buyurun efendim.

Sayın Genç, efendim, müsaade eder misiniz. Elyazınızla sonradan ilave ettiğiniz bir fıkra daha var, metinden çıkarılmasına dair; o, elyazısı olunca okunamamış. Müsaade eder misiniz, bir daha okutayım.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Peki efendim.

O zaman, oturayım mı, gideyim mi?

BAŞKAN - Zahmet olmazsa, bekleteceğim efendim.

Buyurun.

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 3 üncü maddesi Anayasaya aykırıdır. Bu nedenle, metinden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç

Tunceli

BAŞKAN - Efendim, usulen, Komisyona yine soruyorum:

Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Başkanlık temsilcisi?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Genç, buyurun efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın milletvekilleri, getirilen bu değişikliklerle, milletvekillerinin konuşma süreleri 20 dakikayla sınırlandırılıyor; o da Danışma Kurulu lütfederse. Tabii, böyle bir iktidarın 350 milletvekili var. Danışma Kurulu, yarına, getirecek ve diyecek ki, efendim, 5 dakikayla bir maddede, zaten... Aslında, onun hepsini kaldırsalar daha iyi de... Yani, biraz, göz boyama maddesi. O Danışma Kurulu "aksi kabul etmedi" dedikten sonra, o zaman, milletvekillerinin tümü burada susturulmuş olur. Yani, susturulmuş oluyor... O zaman, tamamen, yasama faaliyetinin Türkiye Büyük Millet Meclisinden alınması gerekir. Aksi takdirde, bu maddeler niye getiriliyor?

İçtüzük, Anayasadan daha önemli bir belgedir. Anayasadan daha önemli olan bu belge, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usullerini düzenleyen bir belgedir. Anayasayı değiştirmeye gerek yok; bu belgeyi istediğiniz gibi değiştirdiğiniz zaman, Meclisin yetkisini elinden alırsınız; aldığınız zaman da, Türkiye Büyük Millet Meclisi görev yapamaz hale gelir. Bu, aslında, Türk Ceza Kanununa göre de suçtur. Yani, askerî ihtilaller zamanında, asker, çıkar, darbe yapar; herkes "yahu bu bir darbedir, nihayet, silah zoruyla yapılan bir darbedir" der; ama, getirilen bu önergeyle, bu içtüzük değişikliğiyle getirilen değişiklik de, maalesef, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı yapılan

bir sivil darbedir; yani, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisi ortadan kaldırılıyor. Kaldırılınca, o zaman, niye, bu Meclis, demin de dedğimiz gibi geliyor? Aslında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, kanunların daha enine boyuna tartışılması lazım. Bu kanunlar burada tartışılırsa -Türkiye Büyük Millet Meclisinde- vatandaşlarımızın büyük bir kısmı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma saatlerini izliyor. Hiç olmazsa, vatandaşın da, burada hangi kanunlar çıkıyor, kimin lehine çıkıyor, bunları bilmesi lazım.

Değerli milletvekilleri, aksi takdirde, Türkiye, hükümet; yani, Meclis, bir şeye zaten karışmıyor. İktidar partilerinin başkanları, buraya ne teklifler getiriyorsa, işte, Danışma Kuruluyla getirip, oy çoğunluğuyla çıkıyor; bürokratları yönetiyor. Böyle bir tüzük değişikliğiyle, tamamen, yasama yetkisi, bürokratların eline geçiyor.

Ben, isterseniz, bu fıkranın... Ben, ikisini birlikte... Bu fıkranın çıkması, bence... Aslında, tümüyle çıkması lazım bu maddenin; aksi takdirde, hiç olmazsa, buradaki, bu "Danışma Kurulunca aksi kararlaştırılmadığı" ibaresinin kaldırılması lazım; yoksa, iktidar partisinin çoğunluğu elinde tutan milletvekilleri, burada, tamamen kanunları görüştürmeden de çıkarabilirler.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de ciddi sıkıntılar var. Hükümet, kulağını her şeye kapatmış. Bu sıkıntıları da, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üyeleri burada dile getirmezse nasıl getirecekler?

Bakın, ben, İnsan Hakları Komisyonunun cezaevleriyle ilgili alt komisyonundayım; bazı arkadaşlarla gezdim. 19 Aralıkta bir operasyon yapılmış. Bir hafta önceden, tesadüfen bir cezaevine düşmüş onlarca, yirmilerce insan var -operasyonda almış getirmişler- F tipi cezaevinde ve bugüne kadar, bu insanlar, mahkeme kapısına dahi çıkmıyor, orada tutulmuş, çok büyük darbe de yemişler. Şimdi, bunlar Türkiye Cumhuriyeti Devletinin vatandaşları. Bu ülkenin hükümeti nerede?

Değerli milletvekilleri, bakın, milletvekili, eğer, burada, kendi bölgesinin, ülkesinin sorununu tartışabilecek bir zemin bulmazsa, nerede bunları dile getirecek? Efendim, deniliyor ki "bazı kanunlarda milletvekilleri çıkıyor, füzuli şeyler söylüyor." Aslında, bu Parlamentoda, şu anda görev yapan birçok milletvekilimiz Parlamentonun geleneklerini bilmedikleri için, onlar zannediyorlar ki, parlamenterlik kendilerinin yaptıkları biçimde yapılır. Hayır, geçmişte, seksen senelik Türkiye Büyük Millet Meclisinin gelenekleri vardır. Burada, parlamenter ya gündem dışı söz alır ya denetim yoluyla veya da bazı kanunlarda, kanunların tümü üzerinde konuşma yaparken, elbette ki, ülkesiyle ilgili genel sorunları sorabilir. Şimdi, bunlar dile getirilmediği zaman... Zaten, maşallah, bir basınımız var; o da, memleketin çok ciddi sorunlarıyla hiç uğraşmıyor; ancak, onlar da kendilerini ilgilendiren, kendi patronlarına... Devletin kaynaklarını oraya kanalize ederseniz, onları ilgilendirir. Zaten, bu teklifi desteklemelerinin en önemli nedenlerinden birisi de bu. RTÜK'le ilgili kanunlar gelecek, basın patronlarına bazı önemli ihalelerin ve bazı kaynakların kanalize edilmesiyle ilgili kanunlar gelecek ve bunlar, hiç tartışmasız geçecek buradan.

Yine, önergelerim var, onların üzerinde konuşacağım.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Genç.

Efendim, Hükümetin ve Başkanlığın kabul etmediği, maddenin metinden çıkarılmasıyla ilgili önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

ZEKİ ÇAKAN (Bartın) - Sayın Başkan, önergeleri...

Sayın milletvekilleri, önergeleri, sırası geldikçe okutuyorum...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - "Hükümet" dediniz Sayın Başkan!..

BAŞKAN - Anlayamadım efendim?

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Sayın Başkan, biraz evvel, oylama yaparken, "Hükümet" dediniz; oysa, orada oturan hükümet değil, Komisyon Başkanı.

BAŞKAN - Sonra düzelttim efendim "Komisyon Başkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanvekili" diye ifade ettim.

Malumâliniz, bugün, stresli bir gün; sürçülisan oluyor... Hükümet adına oturuyor orada...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Ben, tutanaklarda bir yanlışlık olmasın diye düzelttim.

BAŞKAN - Hayır efendim; düzelttim.

Teşekkür ederim.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olduğumuz 586 sıra sayılı İçtüzük değişikliği teklifinin 3 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aydın Tümen (Ankara) ve
arkadaşları

MADDE 3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 81 inci maddesi, kenar başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kanun tasarı ve tekliflerinin Genel kurulda görüşülmesi

Madde 81.- Kanun tasarı ve teklifleri; Genel Kurulda, aşağıda belirtilen usule göre görüşülür.

a) Tasarı veya teklifin tümü hakkında görüşme açılır.

b) Tasarı veya teklifin tümünün görüşülmesinden sonra soru-cevap işlemi yapılır.

Maddeler üzerinde ayrıca soru sorulamaz.

c) Tasarı veya teklifin maddelerine geçilmesi oylanır.

d) Tasarı veya tekliflerin yürürlük ve yürütme maddeleri ile yabancı devletlerle veya milletlerarası kuruluşlarla yapılacak antlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğu ilişkin tasarıların maddeleri üzerinde görüşme açılmaz ve önerge verilemez.

e) Tasarı ve teklifin tümü oylanır.

Anayasa değişiklikleri hariç, kanun tasarı ve tekliflerinin tümünün veya maddelerinin oylanması, açık oylamaya tabi işlerden değilse, yirmi üyenin talebi halinde açık oyla, aksi takdirde işaretle yapılır.

Aksi, Danışma Kurulunun teklifiyle Genel Kurulca kararlaştırılmamışsa; kanun tasarı ve tekliflerinin tümü hakkında siyasi parti grupları, komisyon ve hükümet adına yapılan konuşmalar yirmişer, üyeler tarafından yapılan konuşmalar onar dakikadır.

Maddeler üzerinde siyasi parti grupları, hükümet ve komisyona beşer dakika süreyle söz verilir.

Maddelerine geçilmesi veya tümü kabul edilmeyen kanun tasarı ve teklifleri, Genel Kurulca reddedilmiş olur.

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Başkan?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi mi okutalım efendim?

ZEKİ ÇAKAN (Bartın) - Gerekçeyi okutalım efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Getirilen düzenlemeyle; kanun tasarısı ve tekliflerinin görüşülmesi sırasında maddelerin okunması, maddeler üzerinde siyasi parti gruplarının görüşlerini açıklayabilmelerine imkân sağlanması için beşer dakika konuşma hakkı tanınması,

Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasanın 90 ncı maddesi gereğince milletlerarası antlaşmaların sadece onaylanmasını uygun bulup bulmamakla yükümlü olduğundan, zaman kaybını önlemek açısından, bu konudaki tasarıların maddelerinin görüşülmemesi,

Tasarı ve tekliflerin şekli unsuru olan yürürlük ve yürütme maddelerinin üzerinde görüşme yapılmaması, böylece zaman kaybının önlenmesi önerilmektedir.

BAŞKAN - Efendim, Komisyonun takdire bıraktığı, Sayın Başkanın kabul ettiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, bu önergenin kabul edilmesi sonucu, İçtüzüğün 81 inci maddesinin tümü değiştirilmiş olduğundan, diğer önergelerin işleme konulmasına gerek kalmamıştır.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, son fıkranın metinden çıkarılmasına dair benim önergem var, onu işleme koymak zorundasınız.

BAŞKAN - Efendim, bendeniz, zatâliniz konuştuktan sonra, aynen "maddenin metinden çıkarılmasıyla ilgili önergeyi oylarınıza sunuyorum" dedim ve Yüce Heyetinizce kabul görmediğinden dolayı, işleme alamadım.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Efendim; ama, yani...

BAŞKAN - Efendim, ifade ettim; önergeyi okuttum, arkadan da, takdir buyuracaksınız ki...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Efendim...

BAŞKAN - Sayın Genç, arz edeyim efendim...

"Önergeleri Anayasaya aykırılıklarına göre sırasıyla işleme koyuyoruz" ifadesini kullandım, meseleyi bitirdim efendim. Önce, maddenin metinden çıkarılmasıyla ilgili önergeyi okutmuştum, zatâliniz de konuşma yaptınız.

KAMER GENÇ (Tunceli) - O benim konuştuğum ikinci fıkraydı efendim.

BAŞKAN - Efendim, zabıtlara geçti, ifade ettim; şimdi, bu şekilde de, bu önerge kabul edilmediğine göre, diğerlerini okutmuyorum.

Sayın milletvekilleri, şimdi kabul edilen önerge doğrultusunda 3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3 üncü madde kabul edilmiştir efendim; hayırlı olsun.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4. – Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 87 nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi ile ikinci fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve sekizinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Bu esaslar dairesinde her madde için komisyon ve Hükümetçe birer; milletvekillerince, Anayasaya aykırılık önergeleri dahil, en fazla üç önerge verilebilir."

"Değişiklik önergeleri bir tasarı veya teklife ait sıra sayısının dağıtılmasından o tasarı veya teklifin tümü hakkında yapılacak konuşmalar bitinceye kadar verilebilir."

"Beşten fazla imzalı önergelerde ilk beş imza okunur, önerge tutanağa eklenir."

BAŞKAN - Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Fahrettin Kucaracı söz istemiştir.

Buyurun Sayın Kucaracı. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA FAHRETTİN KUKARACI (Erzurum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; çerçeve 4 üncü madde üzerinde Grubum adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bu dayatma teklifin görüşülmesi esnasında hayatını kaybeden arkadaşımız Sayın Fevzi Şihanlioğlu'na Allah'tan rahmet, kederli ailesine, Meclisimize ve bütün milletimize başsağlığı diliyorum.

Yapılmakta olan bu İçtüzük değişikliği, öncelikle Anayasanın "egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir" diyen 6 ncı maddesine, "yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Bu yetki devredilemez" diyen 7 nci maddesine, "Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak..." hükmünü içeren 87 nci maddesine aykırı bulunmaktadır. Bu değişikliklerle, egemenliğin kullanılması ve kanun yapma yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisinden alınmakta, milletvekillerinin soru sorma, önerge verme, maddeler üzerinde görüş bildirme gibi görevleri sınırlandırılmakta, onların asli görevi olan kanun koyma hakkı ellerinden alınmaktadır. Bu düzenlemeyle milletvekilleri bertaraf edilerek, tümüyle yürütmeye hâkim olan bürokrasi, kendi hazırladığı ve bundan böyle Mecliste görülmeyecek tasarılar vasıtasıyla yaşamaya da hâkim olacaktır. Bu, Anayasanın lafzına da ruhuna da aykırıdır, milli iradeye de ters düşmektedir.

Gerekçelerde "Türkiye, acil çözüm bekleyen problemlerini halledebilmek için yapısal değişiklikleri acilen yapmak zorundadır. Bunların her biri ayrı bir reform konusudur. Geriliğin sebebi, her türlü yeniden yapılanmanın kanun mevzuu olmasındandır. Türkiye Büyük Millet Meclisinde çoğunluğa sahip bir iktidarın dahi kanun çıkarmada gücüğü vardır. Bu durum, Meclis İçtüzüğü'nden kaynaklanmaktadır. Meclisin daha hızlı, verimli, etkin ve sağlıklı çalışabilmesi için bu değişikliklere ihtiyaç vardır" denilmektedir.

Bu düşüncelerin bir kısmı doğru tespitler olarak kabul edilebilir; ancak, iktidar, millet menfaatını gözeten, halkın yararına olan, demokratik hak ve özgürlükleri genişleten, milletin rahat nefes almasını sağlayacak olan hangi tasarısını Meclisten çıkaramamıştır?! 200'ü aşkın kanun çıkarmış olduğundan bahisle, Meclis performansının yüksek olduğunu iddia eden de kendisidir. Bu Mecliste, ülke yararına olduğuna inandığımız her kanun, hiçbir zorluk görmeden çıkarılmaktadır. Anayasa değişiklikleri, Gümrük Kanunu gibi kanunlar rahatça Meclisten geçmiştir; İçtüzük bunlara engel olmamıştır; ancak, iktidar, muhalefetin sesini tamamen kısarak, dikensiz gül bahçesi istemektedir; İçtüzükten şikâyetin asıl sebebi budur.

İktidarı oluşturan partilerin mensubu arkadaşlarımız, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, kanun tasarısı ve teklifleri üzerinde görüş açıklamak, konuşma yapmak, önerge vermek ve soru sormak lüzumunu hissetmiyor olabilirler; bu, onların bileceği iştir; ancak, muhalefet milletvekilleri, varlık sebeplerinin gereğini yapmak ve görevlerini hakkıyla yerine getirmek zorundadırlar. Siz, onları susturamazsınız. Perişan ettiğiniz mağdur ve mazlum Anadolu insanının ıstırabını, açlık ve sefaletini bu kürsüden haykırmasını engelleyemezsiniz. Sizin anladığınız gibi, demokrasi, çoğunluğun rejimini değil, azınlığın haklarını koruyan rejimdir. Parlamenter demokratik sistemlerde iktidar kadar muhalefet de önem arz etmektedir. İktidar, diktatörlüklerde de vardır, meşru muhalefete ise ancak parlamenter sistemlerde rastlanır.

İktidarın hata yapmasını önlemek, gücünü sınırlamak çok önemlidir; aksi halde, önlenemeyen iktidar uygulamalarının zulme varır hale gelmesi muhtemeldir. Bu nedenle, muhalefetin, bazen engelleme yapması da bir görev haline gelmektedir.

Bu madde "değişiklik önermeleri" başlığını taşımaktadır. Mevcut Tüzükte "kanun maddelerinin her fıkrası için dörtten fazla önerge verilemez" hükmü yer alırken; yapılacak bu değişiklikle, fıkraların değil, maddelerin tamamı için sadece beş önerge verilebileceği hükme bağlanmaktadır. Bu beş önergenin biri hükümete, biri komisyona, diğer üç önerge de milletvekillerine ayrılmıştır. Yani, on fıkradan ibaret olan bir madde için, mevcut düzenlemeye göre kırk önerge verme imkânı varken, şimdi, bu sayı, Anayasaya aykırılık önermeleri de dahil, üç önergeyle sınırlandırılmaktadır.

Kanaatimize göre, bu düzenleme, zaman kazanmak adına, kanunların, alelacele çıkarılmasına neden olacak, yeteri derece incelenip, lafzı ve manasıyla, imla ve üslubuyla Türkiye Büyük Millet Meclisine yakışır bir nitelikte çıkması zorlaşacaktır. Metnin içindeki bir kelimenin, bir hecenin, bir virgülün ne büyük anlam değişikliklerine sebep olduğu, değerli arkadaşlarımızın malumudur. Hal böyle olunca, önergelerin sınırlandırılması uygun olmayacaktır.

İktidar, bürokratların hazırladığı tasarıların komisyonlardan ve Meclis Genel Kurulundan çabucak geçirilmesini arzu ediyor olabilir; ancak, muhalefetin katkısı, o düzenlemenin toplumun tümü tarafından benimsenmesine yarayacaktır. Bu katkıyı sınırlandırmak, iktidara belki biraz zaman kazandırabilir; ancak, olgun bir demokrasinin oluşmasını da engellemiş olur.

Muhalefetin engellemelerini bahane ederek, söz hakkını bütünüyle ortadan kaldırmak, milleti susturmaktır ve bu anlayış yanlıştır. Muhalefet ne istiyor, niçin engelliyor, bu engellemeyi kaldırmanın yolu nedir diye iktidarın düşünmesi lazımdır. Bu tür çalışmalar, iktidar ve muhalefetin uzlaşabilmesini sağlayan önemli hallerdir. Uzlaşma yaparak, kaybedildiği söylenen zaman asgariye indirilmiş olacak, bu uzlaşma, tüm topluma da müspet etki yapacaktır. Ayrıca, iktidarın, çoğunluğuna güvenerek yapacağı yanlışların da önüne geçilmiş olacaktır.

Muhalefet, 40 maddelik bir kanun tasarısının ancak 2 veya 3 maddesinde çok soru sormakta, önerge vermekte ve konuşma yapmaktadır; diğer maddeler hiçbir engelle karşılaşmamaktadır. Bu kadarına da tahammül edemeyen iktidar, hazımsız bir iktidardır. Kaldı ki, bazı hallerde, Meclise düşen, buradan kanun çıkarmak değil, tepeden inmece mantıkla hazırlanan tasarıların yasalaşmasını engellemektir; milletin de bizden beklediği budur. Siz, hem demokratik sistemden söz edeceksiniz hem de muhalefetin görevini yapmasını engelleyecek birtakım düzenlemeler getireceksiniz... Bu, her şeyden önce, sistemin ruhuna aykırıdır.

Ülke ve millet yararına olacak kanun teklif ve tasarıları söz konusu olduğunda, muhalefet partilerinin de sorumluluk bilinciyle hareket edeceklerine, ettiklerine hiç şüphe yoktur. İktidardan daha çok, muhalefet milletin sesine kulak vermektedir. Hal böyle olunca, ülkenin gündemini işgal eden,

memurun, işçinin, esnafın, köylünün, dul ve yetimlerin ve bütün milletimizin dört gözle beklediği kanun tasarılarını, muhalefet de olsa, hiçbir partinin engelleme gibi bir düşüncesi olamaz; yeter ki, iktidar, yüzünü, rantiye ve güç odaklarından mağdur millete çevirsin.

Muhterem milletvekilleri, bir önceki gerekçede "teknik çalışmaların ağırlığı, Batı demokrasilerinde olduğu gibi, komisyona devredildiğinde, parlamenter sistemdeki tıkanıklık aşılabılır" denilmektedir. Bu ifadelerle katılmamak mümkün değildir; çünkü, Genel Kurulda yapılacak değişiklikler en aza indirilecektir. Düşünce böyle de, acaba uygulama böyle mi? Hentüz, hafızalarımızda tazeliğini muhafaza eden bir olay, iktidarın ihtisasa ehemmiyet vermediğini, Anayasa ve Adalet Komisyonunda görüşülmesi gereken bir teklifin, hiç ilgisi bulunmayan bir komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesinde ısrar etmesi ve sonuca varabilmek için her türlü tüzük ve kural ihlaline tevessül etmesinin, kanun tasarısı ve tekliflerinin ihtisas komisyonlarında olgunlaştırılması fikrine ne kadar tezat teşkil ettiği hususu dikkatlerden kaçmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Efendim, toparlarsanız minnettar kalırım.

FAHRETTİN KUKARACI (Devanla) - Toparlıyorum efendim.

Milletvekillerinin tabii olan engellemelerini iyi niyetle bağdaştırmayanlar, bu vahim davranışı hakkın sulistimali olarak görmeyecekler mi?! Kullanılan yetkinin demokratik hukuk kurallarına aykırı olduğunu kabul etmeyecekler mi? Şimdi, bu tür bir davranış içerisinde olan bir iktidarın "kanunları çabuk çıkaralım" düşüncesine itibar etmek, güvenmek mümkün müdür?

Netice itibarıyla, Meclisimiz, bu değişikliklerle, bundan böyle noterlik görevi yapacak, kanun yapma konusunda fazla bir etkinliği kalmayacaktır. İktidar gruplarından bu teklifi geri çekmelerini rica ediyorum. Aksi halde, bütün bu sınırlamalarla muhalefetten kurtulamazsınız, muhalefetten kurtulsanız milletin sillesinden kurtulamazsınız.

Bu düşüncelerle, Yüce Heyetinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

İkinci söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Antalya Milletvekili Sayın Salih Çelen'de.

Buyurun Sayın Çelen. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır efendim.

DYP GRUBU ADINA SALİH ÇELEN (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan İçtüzük Değişiklik Teklifinin 4 üncü maddesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz aldım; şahsım ve Doğru Yol Partisi Grubu adına Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, antidemokratik hükümler taşıyan bu İçtüzük Değişiklik Teklifinin görüşmeleri sırasında, demokrasiye kahramanca sahip çıkarken şehit olan Değerli Şanlıurfa Milletvekilimiz Mehmet Fevzi Şihanoğlu'na Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır diliyorum.

Değerli milletvekilleri, getirilmekte olan bu düzenlemeyle, Genel Kurulda görüşülen bir kanun tasarısı veya teklifiyle ilgili değişiklik önergesi vermede fıkra ölçütü kaldırılıyor, bunun yerine, madde ölçütü getiriliyor. Eski düzenlemede kabul edilen, her fıkra hakkında dört ayrı değişiklik önergesi verme hükmü kaldırılarak, bunun yerine, maddenin tamamı üzerinde, Anayasaya aykırılık önergesi de dahil olmak üzere, toplam üç önerge verme imkânı getiriliyor.

Değerli milletvekilleri, önceki düzenlemeye göre, madde içerisindeki fıkra sayısı arttıkça, maddeyle ilgili olarak önerge verme imkânı da artmakta ve her fıkra için dört önerge verilmekteydi. Genellikle maddeler bir fıkradan fazla olduğu için, milletvekillerine daha fazla değişiklik önergesi verme imkânı tanınıyordu.

Değerli milletvekilleri, önerge verilmesi demek, milletvekilinin katkıda bulunmak için çalışma yapması demektir. Ne kadar çok farklı önerge gelirse, o tasarı veya teklif üzerinde o kadar çok çalışılmış, o kadar çok farklı, o kadar çok değişik konular üzerinde tartışma yapılabilmiş demektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usullerini düzenleyen İçtüzüğümlle ilgili şimdi getirilen bu düzenlemeyle, âdeta yangından mal kaçırırcasına, milletimizin tamamını ilgilendiren, vatandaşlarımızı doğrudan etkileyen yasalar, jet hızıyla çıkarılmak isteniliyor. Bu konuda, siyasi ve siyasetçi olarak değil, hukukçu olarak, yasa tekniğiyle ilgili bazı sakıncaları ortaya koymak istiyorum.

Bilindiği gibi, komisyonlar, iktidar partilerine mensup milletvekillerinin çoğunluğu esasına göre kurulmuştur. Bu nedenle, özellikle hükümet tarafından getirilen kanun tasarıları -ki, bunlar Başbakanlık bürokratları tarafından hazırlandığı için, Meclisin bu konuda deneyim kazanmış, Meclisin çalışma usullerini çok iyi bilen uzmanların görüşü hiç alınmadığı için- birçok teknik hata içermesine rağmen, sırf hükümetten geldiği için, jet hızıyla Genel Kurula indirilmektedir. Nitekim, Af Kanununda görüldüğü gibi, ucube gibi bir kanun, hem komisyondan ve hem de Genel Kuruldan geçmiş; fakat, uygulamada, olmayacak kadar aksaklıklar gündeme gelmiştir. Kanunu İstanbul mahkemeleri ayrı, Ankara mahkemeleri ayrı, diğer şehirlerin mahkemeleri ise ayrı uygulamıştır. Hal böyle olunca, Türkiye'nin her tarafından bizlere telefonla ulaşan veya bizzat görüştüğümüz uygulayıcılar "Türkiye Büyük Millet Meclisi, bundan önce, bu kadar kötü hükümler taşıyan, bu kadar kötü ifadeler taşıyan bir başka kanun daha çıkarmamıştır" diye dert yanmışlardır.

Yine, geçen dönemde, aceleyle getirilip "reform" diye bir Vergi Kanunu çıkarılmış ve piyasalar allak bullak olmuş, piyasadan on milyarlarca doların yurtdışına çıkması üzerine de, geri adım atılarak kanunun uygulanması ertelenmiştir.

Yine, aceleyle çıkarıldığından, komisyonlarda yeterince tartışılmadığından olacak, sakat doğum olan, bu nedenle de 3-4 kez değiştirilmek zorunda kalınan ve en sonunda da 10 bankaya el konulmasıyla sonuçlanan, vatandaşın cebinden de katrilyonların çıkmasıyla, onbinlerce offshore mağduru meydana getirmekle sonuçlanan Bankalar Kanunu da aynı şekilde teknik hatalar taşıyan kanundur. Anılan kanunlar şayet komisyonlarda gereği gibi tartışılacak ve jet hızıyla Genel Kurula indirilmeseydi ya da bu kanunların Genel Kurul görüşmeleri sırasında her fıkra hakkında verdiğimiz önergeleri değerlendirilebilseydi, bu kadar vahim hatalar yapılmaz, yanlışların önüne geçilebilirdi. Şimdi ise, önerge verilmek suretiyle dahi hataların önlenmesi ihtimali büyük ölçüde ortadan kaldırılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, eski düzenlemeye göre, Genel Kurulda önergeleri vererek kanunlara müdahale edebiliyorduk ve yanlışları düzeltmesine imkân sağlayabiliyorduk. Şimdi, bu hak, önerge verme hakkı, içtüzük değişikliğiyle çok sınırlandırılmaktadır. Somut bir örnekle açıklamak istiyorum. Şu an değişiklik yapmayı düşündüğümüz, üzerinde çalıştığımız İçtüzüğümüzün 87 nci maddesi toplam 10 fıkradan müteşekkildir. Eski düzenlemeye göre, 10 fıkranın her biri için ayrı ayrı, yani, 10 çarpı 4, toplam 40 değişiklik önergesi verilebiliyordu. Şimdi getirilmek istenen düzenlemeyle ise, 10 fıkralık maddenin tamamı hakkında, Anayasaya aykırılık önergesi de dahil olmak üzere sadece 3 önerge verilebilecektir. Bu şekilde, kanunları jet hızıyla değil ışık hızıyla çıkarınız;

ama, bunun sonuçlarına, maalesef, vatandaşlarımız katlanır, faturası, maalesef, vatandaşımıza ödetilmiş olur.

Bu nedenle, Parlamentonun hızlı işlemesi gereklidir; ancak, sorun, milletvekillerinin hareket alanlarının böylesine daraltılmasıyla veya muhalefetin tamamen by-pass edilmesiyle değil, bilakis, komisyonlarda ve Genel Kurulda daha detaylı, daha ayrıntılı, verimli çalışmalarıyla giderilebilir. Aksi halde ne olur değerli milletvekilleri; aksi halde, siz burada bizim sesimizi kısarsınız, parmak hesabıyla yasaları çıkarırsınız; ama, bu sefer, çıkarmış olduğunuz kanunlar ya Anayasa Mahkemesinden geri döner ya da Cumhurbaşkanından geri gelir. Bu, zaman kazanma olmaz değerli milletvekilleri; öyle değil mi?

Bir Af Kanunu getirdiniz; hepsi hepsi iki maddelik bir Af Kanunu; iki yıl uğraştınız, iki yılın sonunda çıkardınız; ama, iki ayrı cumhurbaşkanından da iki kere döndükten sonra; şimdi, Anayasa Mahkemesinde bekliyor; büyük ihtimalle, Anayasa Mahkemesinden de geri dönecek.

Af Kanunundan sonra ne oldu; Selim Edes dışarıda, Eşber Yağmurdereli dışarıda; Sayın Genelkurmay Başkanımızın dediği gibi, 1 600 PKK'lı dışarıda; diğerleri de, büyük ihtimalle, Anayasa Mahkemesi kararından sonra çıkacak diye bekleniyor.

Vergi ve Bankalar Kanunları, Sayın Cumhurbaşkanından veya Anayasa Mahkemesinden geri dönmemesine rağmen, yine hükümet, kendi çıkardığı bu kanunları, çok kısa bir süre sonra, değiştirmek, yeniden bizlerin önüne getirmek zorunda kaldı. Neden; çünkü, acele işe şeytan karışmış ve çok büyük sakıncaları görülmüştür. Bütün bunların sonucunda, Vergi Kanununda yeniden değişiklik yapılarak ve faturası da esnafımıza çıkarılarak, vergi üzerine vergi salınarak, geçici vergilerle, kalıcı vergilerle, adım atana vergi salınarak, bunun faturası da milletimize çıkarılmış ve milletimiz bunaltılmıştır.

Değerli arkadaşlar, her gün gördüğümüz, şahit olduğumuz yolsuzlukların önüne nasıl geçeriz, biliyor musunuz; böyle, susturularak, konuşulmasının önüne geçilerek değil, aksine, daha fazla konuşulmasını, daha fazla tartışılmasını sağlayarak, şeffaflaştırarak, her konuyu halkın önüne getirerek, halkın önünde tartışarak, çok değişik muhtevada önergeler vererek yolsuzlukların önüne geçilebilir. Böyle, çabuk geçirelim diye, gizlice kanunlar çıkarılarak yolsuzlukların önüne geçilmesi mümkün değildir.

Gelelim bu maddeyle yapılan diğer değişikliklere:

Değişiklik önergeleri, en az 5 milletvekilinin imzasıyla işleme konulacak ve en fazla 5 imza mülmi okunacaktır.

Değerli arkadaşlar, bu Meclis, 5 değil 10 milletvekilinin, 20 milletvekilinin veya 100 milletvekilinin ismi okunsa ne kaybeder?!

Sayın Karakoyunlu'nun da ifade ettiği gibi, Türk Dili, kabul edilmiş kriterlere göre, 1 saniyede 2 kelime telaffuzuna müsaittir. Değişiklik önergesi veren 20 milletvekili olsa ve bunların tamamının adı, soyadı, seçim çevresi okunsa, toplam 60 kelime eder; 60 kelimenin alacağı zaman, saniyede 2 kelime olmak üzere, toplam 30 saniye olur ki, bu da yarım dakika yapar. Şimdi, koskoca Meclis içtüzüğünü değiştiriyoruz diye, 65 milyonun önünde, sadece yarım dakikayla mı uğraşıyoruz?.. Sayın Gökdemir'in dediği gibi, bunun gündeme getirilmesi dahi son derece yanlıştır.

Arkadaşlar, bir milletvekili önerge verirse, isminin okunmasından daha doğal ne olabilir? Sayın milletvekilim yan gelip yatacağına, kimse, kendisine "önerge ver" dememesine rağmen, o sayın milletvekilim, şu havada, kar, buz, yağmur, çamur demeden çalışmış ve önerge hazırlamış ise,

bu kişinin adının Genel Kurulda okunması zül olmamalıdır. Bunun engellenmesinin de, hiç kimseye, hiçbir faydası yoktur.

Bu maddeyle hedeflenen, yasaların daha hızlı çıkması değil, sadece ve sadece, muhalefetin sesinin kesilmesidir. Bunun da, ne iktidara ne muhalefete ne aziz milletimize bir yararı olur. Unutmayın ki, iktidar sıraları ile muhalefet sıraları zamanla değişebilir. Bu düzenlemeyle, bugün bizim sesimiz kesiliyorsa, ileride, belki sizin sesiniz kesilecektir. Her zaman belirttiğimiz gibi, hukuk, her-kese, her zaman, her şartta gereklidir. Özgür iradeyle hareket etmesi gereken biz milletvekillerinin sesini, yine biz milletvekilleri, parmak hesabıyla kesmeyelim. Bırakalım, milletvekilleri özgür iradeleriyle önergelerini versinler, önergeler tartışılıp oylansın; aksi halde, kendi sesimizi kendimiz keseriz, milletimizin sesi de kesilmiş olur.

Değerli milletvekilleri, bu kürsüden, ancak milletin sesi gelir; vekili olduğumuz vatandaşların "söyle" dedikleri söylenir. Her türlü yolsuzluğun önüne geçilmesinin en sağlıklı yolu şeffaflaşmadır, bu kürsünün konuşmaya açılmasıdır.

Acaba, neden muhalefetin sesi kesilmek istenmektedir? Son dört yıldan bu tarafa her yeni dönemde daha da batırılan çiftçinin, köylünün sıkıntıları dile getirilmesin diye mi sesimiz kesiliyor?.. Toprağı işleyen ve fakat son dört yıldan bu tarafa hep toprağın altına itilen çiftçinin sorunları dillendirilmesin diye mi sesimiz kesiliyor?..

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çelen, toparlar mısınız lütfen.

SALİH ÇELEN (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Ya da, uyguladığınız, hükümetin uyguladığı ekonomik program nedeniyle sıftah yapmadan dükkân kapatan ve her gün çıkardığınız ek vergilerle, geçici vergilerle, kalıcı vergilerle, kepenklerini dahi kapatan, işi bırakıp yazarkasasını vergi dairesine teslim eden esnafın sorunları dile getirilmesin diye mi sesimizi kesiyorsunuz?

Ya da, açlık sınırının altında bıraktığınız işçi, memur, emekli, dul ve yetim gibi bordro mahkûmlarının sorunları dile getirilmesin diye mi sesimizi kesiyorsunuz?

Ya da, DSP, MHP ve ANAP'ın müştereken çıkardıkları Af Kanunuyla, banka hortumlayanları, vatandaşın cebinden elini çekmeyenleri, Selim Edes'leri affedeceğiniz zaman, af mağdurlarının hakkını dile getirdiğimiz için mi sesimizi kesiyorsunuz?..

Şimdi sorarım size: Hırsız, katili, dolandırıcıyı, hortumcuyu affettiniz; sizin, dört yıldır uyguladığınız ekonomi politikaları nedeniyle, hiç değilse vergi cezalarına ve faizlerine niye af getirmediğiniz?.. Getirilen bu son değişiklik vergi affi değil ödeme kolaylığıdır. Bu da, tahsil edemediğiniz vergilerin tahsil edilmesi imkânı için getirilmiş düzenlemedir.

Son olarak şunu söylüyorum: "Kendi tutsaklarını pişirip yiyen, ilkel kabile olan İkorou Kabilesi gibi olmazdınız" diyor Montesquieu "Kanunların Ruhu Üzerine" adlı kitabında...

BAŞKAN - Sayın Çelen, toparlar mısınız efendim! Lütfen!..

SALİH ÇELEN (Devamla) - Burada, bugün, biz tutsak konumdaysak, yarın da siz bu durumda olabilirsiniz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, gerginliğe mahal olmasın diye, bazen, müsamaha etmekte fayda var...

Teşekkür ederim Sayın Çelen.

Şimdi, söz sırası, Erzurum Milletvekili Sayın Lütfü Esengün'de.

Buyurun Sayın Esengün. (FP sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ ESENGÜN (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Getirilen bu maddeyle önerge sayısı alabildiğine sınırlandırılıyor. Bir madde kaç fıkradan ibaret olursa olsun, Anayasaya aykırılık önergeleri dahil, verilecek önerge sayısı üçü geçmeyecek. On fıkralık bir maddede üç önergeyle hangi değişiklik temin edilecek, oturup düşünmemiz lazım.

Bir başka yapılan değişiklik de şudur: Değişiklik önergeleri, tümü üzerindeki görüşmeler bitinceye kadar verilecek.

Bakın, bir örneğini biraz evvel yaşadık. Tümü üzerindeki görüşmeler günler önce yapılmış olmasına rağmen, bugün biraz önce verilen bir önergeyle, 3 üncü maddede, üzerinde uzlaşıldığı ifade edilen bir değişiklik yapıldı. Biz, kendi imkânımızı, icabında, belki en fazla iktidar partilerinin işine yarayabilecek bir imkânı, şimdi, bu maddeyle elimizden alıyoruz. Bu değişiklik gerçekleşirse, istense dahi, üzerinde uzlaşma olsa dahi, zamanında verilmediği için, bir önergenin işleme alınması mümkün olmayacak. Fevkalade hatalı ve özellikle koalisyon hükümetlerinde, koalisyon içi dengeleri ifade eden, Meclise taşıyan veya öyle bir kolaylık sağlayan bir hükmü bugün değiştiriyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu içtüzük üzerinde konuşmak, gerçekten, artık zor geliyor. Bu değişikliğin kimseye hayrı olmayacak; ne millete ne partilere, özellikle de bu konuda ısrar eden, inat eden iktidar partilerine. Öyle bir içtüzük gördük ki, öyle müessif hadiseler oldu ki -o kardeşimize rahmetler diliyorum, geride kalanlarına başsağlığı diliyorum- o olaylardan sonra bunun üzerinde ısrar etmek veya bu değişikliği yasalaştırmak, zannediyorum, kimseye hayır sağlamayacak. Onun için, vakit geçmeden, ben, yine de, bu değişiklik önerisinin geri alınması yönündeki düşüncemi bir defa daha ifade etmek istiyorum.

Bu değişikliğin -defalarca ifade ettim- tek bir sebebi var, muhalefetin sesini kısmak. Bakın, şu gördüğünüz rapor, 1992 yılında Anayasa Komisyonundan çıkan 190 maddelik yepyeni bir içtüzüğün Anayasa Komisyonu raporudur; belki güzel, belki değil; ama, o zaman, önemli bir çalışmanın ürünü olan bir içtüzük değişikliği teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu. Orada, özellikle, o günkü DSP'nin Mecliste 3 kişiyle temsil edildiği günlerde, Demokratik Sol Partinin isteği doğrultusunda yapılan bir düzenleme, bir madde var ve o maddede deniyor ki: "Türkiye genelinde milletvekili seçimlerine katılmaya hak kazanmış ve Mecliste en az 10 milletvekiliyle temsil edilen siyasi partiler ile son genel seçimlere kendi adına katılan ve milletvekili çıkaran partilere, istemleri halinde söz verilir." Bu, bütün görüşmelerde. "Bu şekilde yapılan konuşmalar, milletvekillerine verilen sürenin yüzde 50 fazlasıyla sınırlıdır." Bu, o zaman, Sayın Ecevit'in, Sayın Özkan'ın ve Sayın Keskibir'in, 3 kişiyle DSP'yi temsil ettikleri Mecliste, sırf onlar için yapılmış bir düzenlemeydi. Bu içtüzük değişikliği o zaman komisyona geri çekildi. Komisyon başkanı -o zaman Meclis çok daha demokratikmiş- bütün partilere içtüzük değişiklikleriyle ilgili görüşlerini soran bir yazı yazdı. O yazı da burada var, okumuyorum. Demokratik Sol Partinin, Sayın Hüsamettin Özkan'ın imzasıyla verdiği cevap şöyle: "Partimiz söz konusu teklifin geri çekilen metnin ve özellikle 61 inci maddenin son fıkrasının -yani biraz evvel okuduğum son fıkranın- aynen muhafazası görüşündedir. Başkaca bir dileğimiz yoktur."

Değerli arkadaşlar, o gün, grubu olmayan, ancak Mecliste temsil edilen partilere, milletvekillerine verilen söz kadar söz verilsin diye talepte bulunulmuş; bu makul karşılanmış, hatta milletvekillerine verilen sözün yarısı kadar da fazla söz hakkı tanınmış. O günleri hatırlıyoruz, Sayın Ecevit, iki arkadaşıyla beraber en arka sıralarda otururdu, birçok konuda da, gelir bizden söz hakkımızı rica ederdi, biz de seve seve verirdik; çünkü o zaman muhalefetin önemli bir sözcüsü konumundaydı; ama, günler geçti, aradan yıllar geçti, şimdi Sayın Ecevit'ten, sayın DSP'lilerden aynı inceliği, aynı demokratik düşünceyi göremiyoruz.

Bu dünya böyle kalmaz. Bir gün kendi kazdığınız kuyuya kendiniz düşersiniz veya "kendim ettim kendim buldum" diye bir söz vardır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Esengün.

LÜTFÜ ESENGÜN (Devamla) - Bu iktidar sıraları kimseye mülk olmaz. Bugün iktidarda olan, yarın muhalefette olur. Önemli olan, bu Mecliste, ilanihaye iktidar ve muhalefet dengesini temin etmektir. Her iktidara gelen, sayısal çoğunluğu ele geçiren, kendi istediği gibi hareket etsin, Meclisi istediği gibi yönlendirsin, yönetsin, muhalefetin sesini kışsın... Bundan demokrasiye zarar gelir, bundan millî iradeye zarar gelir; sonuçta da işte günlerden beri yapılan çalışmalarla görüyoruz ki, bundan en fazla Millet Meclisi olarak, tüzelsel olarak, millî iradenin tecelli ettiği Meclis olarak biz zarar gördük.

BAŞKAN - Sayın Esengün, toparlar mısınız lütfen.

LÜTFÜ ESENGÜN (Devamla) - Bitiriyorum efendim.

Birazdan, bir başka maddede de, Sayın Milliyetçi Hareket Partili kardeşlerime sesleneceğim, aynı şekilde, rahmetli Türkiye'nin verdiği fevkalade güzel, bugün bizim sözlerimizi dile getiren, ifade eden metnini de yine bilgilerinize sunacağım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Esengün.

Efendim, şimdi söz sırası Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu'nda; buyurun efendim...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, Sayın Bülent Arınç konuşacak... Söz talebi var efendim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Arınç. (FP sıralarından alkışlar)

BÜLENT ARINÇ (Manisa) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum. İçtüzük değişikliğinin 4 üncü maddesi üzerinde şahsım adına söz aldım.

Değerli arkadaşlarım, içtüzük görüşmelerine devam ediyoruz. Tümü üzerindeki görüşmeler sırasında da şunu ifade etmiştim: İfratla tefrit arasında bir teklif bu; yani, en azı veya en çoğunu tartışıyoruz. Halbuki, makul olanı bulmak, doğru olanı bulmak zorundayız. Keşke, zaman zaman bir araya gelsek, doğru da ve makulde birleşebilsek, böyle acı olayları yaşamaya hiç gerek kalmasa.

Biraz evvel bir önergeyle 3 üncü maddenin ne şekilde değiştirildiğini gördük; sanıyorum, bu madde üzerinde de bir önerge gelecek ve teklif kısmen değiştirilmiş olacak. Böyle hadiselerin arkasından içimiz buruk olarak bunları yaşamak doğru değil. Doğru olan, bugün için kendilerince çok elzem gördükleri bir değişikliği sonuna kadar savunmak, muhalefete kulak tıkamak, gerçekleri görmemek... Doğru olan, bu değil. Bu içtüzük değişikliğini biz Meclis çalışmalarının düzenlenmesi açısından çok önemli görüyoruz; bugün için değil, geleceğimiz için bu düzenlemeyi yapıyoruz.

Dolayısıyla, doğruyu, makulü ve uzlaşmayı her meselede olduğu gibi, bugünden itibaren esas kabul etmeliyiz diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu madde kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesinde ne kadar önerge verilebilecek, ne zaman verilebilecek ve önergedeki imza sayısı ne kadar olacak; bunu düzenliyor. Bu sayı, bu düzenlemeyle, sadece, her madde için, üç önergeyle sınırlanmıştır.

İktidar grubunun yasa düzenlemelerine baktığımız zaman -bu, tasarı veya teklif olsun- özelliklerle tasarılar da, bir maddenin, hatta, onlarca fıkrası bulunabilmekte, bunlar da kendi içerisinde pek çok bendi taşımaktadır. En son çıkardığımız bir kanunda da, hatırladığım kadarıyla, bir maddenin 11 tane fıkrası vardı; onlar da bent olarak düzenlenmişti, üzerindeki önerge sayısı da bu şekilde tahdit edilmişti.

Şimdi, bu kadar fıkrayı taşıyan maddeleri, tek bir madde olarak kabul edip, üzerinde, sadece milletvekillerine, üç tane önerge verme hakkını tanımak, hayatın olağan akışına da aykırı, Mecliste kanun yaparken, güttüğümüz teknik uygulamaya da aykırı.

Biraz evvel Sayın Esengün ifade ettiler; eğer, bunu önceden kabul etmiş olsak da bugün bir başka kanunu görüşüyor olsaydık, biraz evvel verdiğimiz önergeleri verme imkânımız olmayacaktı ve sadece, böyle bir düzenlemeyi yapmış olmaktan dolayı üzülecektik ve sıkılacaktık.

Şimdi, 4 üncü maddede gelen önerge de, zorlanarak, pek çok önerge içerisinde birisini çekip, onu koymak suretiyle önümüze geliyor. Niçin kendimizi bu kadar zorluyoruz ve niçin makulden bu kadar uzaklaşıyoruz, anlamak mümkün değil!

Değerli arkadaşlarım, ayrı maddeler halinde olması gerekli düzenlemeler, bir maddenin muhtelif fıkraları olarak getiriliyor. Bu, geçmişten başladı, bugünden sonra daha da çok olacak. Arkadaşlarımdan duyduğuma göre, Elektrik piyasası Kanununda, Şeker Kanununda ve bundan sonraki düzenlemelerde, bir maddenin, hatta, 50'ye yakın fıkrası olduğundan bahsediliyor. Bunu, sadece bir madde olarak kabul edip de, bunun fıkraları üzerinde önerge vermemek, ileride karşılaşacağımız çok büyük bir sıkıntıyı şimdiden haber vermek gereğini duymuş bulunuyorum.

Değerli arkadaşlarım, eğer, önerge sayısını sınırlarsak bu düzenlemeyle, peki, düzenlenmesi gerekli olan veya değiştirilmesi gerekli olan bir durum, bir gerçek ortaya çıkabilir, buna iktidar da gerek görebilir; ama, önergeler sınırlanmışsa yapılacak şey nedir; sadece, 89 uncu maddedeki tek-riri müzakere usulüne sık sık başvurulmasıdır ki, böyle bir düzenleme, hiçbir zaman hoş olmayan, sık olmayan bir başvuru yolu olacaktır.

Değerli arkadaşlarım, önergelerin imzalarının kısıtlanması, belki, makul olarak anlaşılabilir; çünkü, engelleme yoluyla, pek çok imzanın tek tek okunması, Genel Kuruldaki müzakereler sırasında dikkati çekiyor; ama, fıkraların, önerge verilememek suretiyle kapsam dışına atılması, biraz evvel de ifade ettiğim ve uygulamada hepinizin gördüğü gibi, çok büyük mahzurlar doğuracaktır, bu mahzurların giderilmesi gerekir. Böyle bir teklifin kabul edilmemesi düşüncesindeyiz.

Bir diğeri de, bu önergelerin, ancak, o kanun tasarı ve teklifinin tümünün görüşülmesine kadar verilebileceği şeklindeydi. Ümit ediyorum ki, biraz sonra gelecek bir önerge, bunu, maddeler görüşülürken de verilebilecek noktaya getirecektir. Bu önergenin mutlaka kabul edilmesi gerektiğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT ARINÇ (Devamla) - Sayın Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Arınç, buyurun.

BÖLENT ARINÇ (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, önemli olan veya üzerinde çok tartışılan 3 üncü maddeydi; ama, bu madde de onun kadar önemli, bundan sonra gelecek olan 91 inci maddedeki düzenleme de önemli. Mademki, bugün, şu veya bu şekilde meydana çıkmış olan belki bir uzlaşma havasını, bu içtüzüğü mükemmel hale getirmekte de kullanabiliriz. Lüzumsuz ısrarlardan ve peşin fikirlerden sıyrılmalı, makul olanı kim söylüyorsa, onunla birlikte masaya oturup anlaşmanın ve uzlaşmanın yolunu bulmalıyız. İçtüzük hepimize lazımdır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin yitirilecek, müzakerelerde hepimizi memnun ve tatmin edebilecek bir düzenleme yapmaya hepimiz muvaffak olabiliriz, buna gücümüz yetiyor. Takdirlerinize sunuyorum.

Saygılar sunuyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Arınç.

Sayın milletvekilleri, 4 üncü madde üzerinde 18 tane önerge verilmiştir. Bunlardan 2 tanesi anayasaya aykırılık, 1 tanesi maddenin metinden çıkarılmasına dairdir. Madde 3 fıkrası olduğundan, 13 önergeyi işleme alacağız.

Şimdi, önergeleri geliş sırasına göre okutup, aykırılık derecesine göre işleme alacağımızı arz ederim efendim.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İçtüzük Teklifinin çerçeve 4 üncü maddesiyle değiştirilmek istenen 87 nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Ahmet Kabil

Rize

Mücahit Himoğlu

Erzurum

"Bu esaslar dairesinde milletvekilleri tarafından maddelerin her fıkrası için ikiden fazla önerge verilemez."

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "üç" ibaresinin "on" olarak değiştirilmesini saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç

Tunceli

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında geçen "üç" ibaresinin "altı" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Kamer Genç

Tunceli

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İhtizuk Teklifinin 4 üncü maddesiyle değiştirilmek istenen 87 nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Ahmet Kabil

Rize

"Bu esaslar dairesinde her madde için komisyon ve Hükümetçe birer; milletvekillerce, Anayasaya aykırılık önermeleri dahil, en fazla iki önerge verilebilir."

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı İhtizuk değişiklik teklifinin 4 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aydın Tümen

İsmail Köse

Zeki Çakan

Ankara

Erzurum

Bartın

Ahmet Kabil

Mehmet Ay

Rize

Gaziantep

MADDE 4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtizukunun 87 nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve sekizinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Bu esaslar dairesinde her madde için komisyon ve Hükümetçe birer; milletvekillerce, Anayasaya aykırılık önermeleri dahil, en fazla üç önerge verilebilir."

"Beşten fazla imzalı önermelerde ilk beş imza okunur, önerge tutanağa eklenir."

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İhtizuk teklifinin 4 üncü maddesi ile değiştirilmek istenen 87 nci maddesinin ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mücahit Himoğlu

Ahmet Kabil

Erzurum

Rize

"Değişiklik önermeleri tasarı veya teklife ait sıra sayısının dağıtımından, tümü üzerindeki görüşmelerin başlamasına kadar Başkanlığa verilebilir."

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtizukunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Teklifin çerçeve 4 üncü maddesiyle değiştirilen 5.3.1973 tarih ve 584 karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtizukunun 87 inci maddesinin ikinci fıkrasının ilk cümlesi "değişiklik önermeleri bir tasarı veya teklife ait sıra sayısının dağıtılmasından, o tasarı veya teklifin ilgili maddesinin görüşmelerinin bitimine kadar verilebilir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş

Osman Yumakoğulları

Hüseyin Kansu

Van

İstanbul

İstanbul

Fahrettin Kukaracı

Yakup Budak

Yaşar Canbay

Erzurum

Adana

Malatya

Musa Uzunkeya
Samsun
Yahya Akman
Şanlıurfa
Aslan Polat
Erzurum
Alaattin Sever Aydın
Batman

Latif Öztek
Elazığ
Mustafa Geçer
Hatay
Mahmut Gökse
Adıyaman
Eyüp Fatsa
Ordu

Ali Sezal
Kahramanmaraş
Nezir Aydın
Sakarya
Musa Demirci
Sivas
Bülent Arınç
Manisa

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelelerinin Değiştirilmesine Dair teklifin çerçeve 4 üncü maddesiyle değiştirilen 5.3.1973 tarih ve 584 karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 87 inci maddesinin ikinci fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
Hüseyin Kansu
İstanbul
Fahrettin Kükaracı
Erzurum
Mustafa Geçer
Hatay
Musa Demirci
Sivas
Eyüp Fatsa
Ordu

Yaşar Canbay
Malatya
Yakup Budak
Adana
Ali Sezal
Kahramanmaraş
Nezir Aydın
Sakarya
Latif Öztek
Elazığ
Bülent Arınç
Manisa

Osman Yumakoğulları
İstanbul
Musa Uzunkeya
Samsun
Yahya Akman
Şanlıurfa
Aslan Polat
Erzurum
Alaattin Sever Aydın
Batman
Nazlı Ilıcak
İstanbul

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İçtüzük teklifinin çerçeve 4 üncü maddesiyle değiştirilmek istenen 87 nci maddesinin sekizinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla.

Ahmet Kabil
Rize

Mücahit Himoğlu
Erzurum

"Beşten fazla imzalı önergelerde önerge sahibi ve ilk üç imza sahibinin ismi okunur. Önerge tutanağa eklenir."

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelelerinin Değiştirilmesine Dair Teklifin çerçeve 4 üncü maddesiyle değiştirilen 5.3.1973 tarih ve 584 karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 87 nci maddesinin sekizinci fıkrasına eklenen "beşten fazla imzalı önergelerde ilk beş imza okunur, önerge tutanağa eklenir." cümlesinin tüzük teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van

Yaşar Canbay
Malatya

Alaattin Sever Aydın
Batman

Osman Yumakoğulları
İstanbul
Musa Uzunkaya
Samsun
Yahya Akman
Şanlıurfa
Aslan Polat
Erzurum
Latif Öztekin
Elazığ

Hüseyin Kansu
İstanbul
Fahrettin Kukuracı
Erzurum
Mustafa Geçer
Hatay
Musa Demirci
Sivas
Eyüp Fatsa
Ordu

Yakup Budak
Adana
Ali Sezal
Kahramanmaraş
Nezir Aydın
Sakarya
Mahmut Göksu
Adıyaman
Bülent Arınç
Manisa

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifi 4 üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 4 üncü maddesi Anayasaya aykırı olduğundan, teklif metninden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sayın Genç'in okunmuş bulunan bu önergesi ile Sayın Fethullah Erbaş ve arkadaşlarının şimdi okunacak olan önergesi Anayasaya aykırılıkla ilgilidir. Bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Arz ederim efendim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzük Teklifinin 4 üncü maddesi Anayasaya aykırıdır.

Gereğini arz ederiz.

Fethullah Erbaş
Van

Fahrettin Kukuracı
Erzurum

Bülent Arınç
Manisa

Yakup Budak
Adana

Rıza Ulucak
Ankara

BAŞKAN - Komisyon katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Başkanvekilim, katılıyor musunuz?

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Erbaş, Sayın Genç sizden önce verdiği için, söz sırası onun efendim.

Buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Maddenin metinden çıkarılmasıyla ilgili önergemi işleme koyuyorsanız, ben sıramı Sayın Erbaş'a devrediyorum.

BAŞKAN - Varmış Sayın Genç.

O zaman, sıranızı Fethullah Bey'e veriyorsanız, bizim için makbul.

Fethullah Bey niyetli değil.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Neyse, ben konuşayım...

BAŞKAN - Buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetlerine en yoğun şekilde, en isabetli şekilde katılmasını sağlayan İçtüzüktür. Bu İçtüzükle Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapan milletvekillerinin faaliyetlerinin daraltılması, hatta yok edilmesi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yok edilmesi anlamına gelir. Bu, Anayasanın 7 nci maddesindeki "yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir" hükmünün ortadan kaldırılmasını amaçlayan bir İçtüzük değişikliğidir.

3 üncü maddede, bir iktidar partisi güya uzlaşmış, bir madde getirmiş; hiçbir şeye yaramıyor. Bakın, bir bütçe kanunu gelecek buraya, 550 milletvekili 10 dakika içinde soru soracak, o da tümü üzerinde soracak. Böyle şey olur mu sayın milletvekilleri?! Her milletvekilinin kendi seçim bölgesiyle ilgili problemleri var. Bir Anayasa değişikliği gelecek, müzakeresiz geçecek. Bu önergeyi getirenler, hani biraz önce dedim ya, bu Meclise karşı yapılan sivil bir darbedir, bu sivil darbeyi yapanlar, bu Meclisin çalışma usullerini hiç mi bilmiyorlar; Anayasanın burada müzakeresinin ayrı bir usulü var, bütçenin burada müzakeresinin ayrı bir usulü var. Acaba, siz, kime hesap vermek için Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerini susturarak, Türkiye Büyük Millet Meclisinde vatan-daşın temsilcisi olan milletvekillerini susturarak kanunları geçirmeyi düşünüyorsunuz?.. Buraya hangi kanun gelmiş de milletvekilleri bunlara karşı koymuştur; hiçbirisine.

Diyoruz, getirin; diyorsunuz ki, efendim Avrupa Birliğine katılacağız da Avrupa Birliği mevzuatı... Soruyorum, bu önergeyi getirenler, bu İçtüzük değişikliğini getirenler hangi Avrupa Birliği mevzuatında hangi komisyonda böyle bir şey var; lütfen getirin, söyleyin buraya, hangi komisyonda var; yok böyle bir şey.

Türkiye Büyük Millet Meclisi yetmiş senede kurulmuş; ama, yetmiş senedir kurulan hiçbir iktidar, bu Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sivil bir darbe girişiminde bulunmamıştır arkadaşlar. Bunları söylemek, bizim vicdanî görevimizdir.

Burada şehit olan arkadaşımız da, bir demokrasi şehididir ve biz iktidara geldiğimiz zaman -Türkiye Büyük Millet Meclisinin sesinin kısılmasına ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin varlığının ortadan kaldırılmasına yönelik bir eylemde şehit edilmiştir- onun heykelini Türkiye Büyük Millet Meclisinin önüne dikeceğiz. Bu, bir demokrasi şehididir, Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetlerinin önüne geçmeye yönelik hareket sırasında şehit edilmiştir. Bunu, Türkiye, bugün anlar, yarına da anlar...

BAŞKAN - Lütfen efendim... Lütfen...

KAMER GENÇ (Devamla) - Zaten, bu İhtüzükle ne getiriliyor basın yanlış aksettirdi. Efendim, muhalefetin sesinin kısılması... Çıkıyorlar, yok efendim Türkiye Büyük Millet Meclisinde kanunların süratle geçirilmesine yönelik... Kesinlikle böyle bir şey değil, kesinlikle... Hangi kanun süratle geçecekse gelsin, geçirilsin; ama, artık, bundan sonra, kanunlar Türkiye Büyük Millet Meclisinde müzakere edilmeyecek.

İhtüzüğün 91 inci maddesi... Orada, zaten kendi çoğunluğunuzun altında bütün tasarıları getireceksiniz, ondan sonra da burada geçecek. Bilmiyorum, bana göre, artık Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin hiç kanun çalışmasına katılmasına gerek yok.

Sayın milletvekilleri, şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bağımsız milletvekilleri var. Hadi maddeler üzerinde gruplara 10 dakika konuşma hakkı veriyorsunuz. Yarın, burada 100-150 tane bağımsız milletvekili oldu; peki, bu bağımsız milletvekilleri hiç mi çıkıp bu kürsüde konuşamayacak; nasıl konuşacak bu insanlar?!

Türkiye Büyük Millet Meclisi... Yani demin de söyledim -inanmanızı istiyorum- bu teklifi getirenler, Türkiye Büyük Millet Meclisinden hiç ama hiç haberdar olmayanlar ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usulünden hiç haberi olmayan insanlar. Bu sıralarda... Artık, burada parlamenterlik görevini yapamaz duruma getiriyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi yalnız gruplardan oluşmuyor ki; şurada, yarı siyasi partilerde çeşitli dalgalanmalar olur, 150, 160, 200 bağımsız milletvekili olur. Peki, bu insanlar, Meclisin çalışmasına katılmayacak mı?!

Yani, siz, bundan önce gelmiş, seksen yıldır bu Parlamentoda çalışan insanlardan çok mu akılsınız, çok mu deneyiminiz var?! Hangi gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin önündeki problemleri çözmesine katkıda bulundunuz?! Yok... Geçen gün, görüyoruz, iktidar partisi... Yıllarca bu Parlamentoda çalışmış insanlar, deneyimli insanlar televizyonlara çıkıyorlar diyorlar ki: "Anlaşın, uzlaşın." Ben çoğunluk sahibiyim dersiniz, çoğunluğun ille sözü geçerli denilen yönetimler, faşizan yönetimlerdir; faşizan yönetimler dışında demokrasiyle idare edilen hiçbir ülkede muhalefetle uzlaşmadan İhtüzük değişikliği teklifi bir defa kesinlikle getirilmez. Ama, biz, burada, tarihe karşı bir sorumluluğumuzu dile getiriyoruz. Burada, siz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kapısına ve mikrofonuna kilit vuruyorsunuz; millet de sizden bunun hesabını soracak. Ama, bu süratle getireceğiniz kanunlar, ülkeye büyük bela getirecektir; onu da göreceksiniz.

Saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Genç.

Komisyondan ve Başkanlığın katılmadıkları önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sayın Başkanlığa

Görülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğünün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İhtüzük Teklifinin 4 üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

BAŞKAN - Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Başkanlık katılıyor mu efendim?

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

Sayın Genç, buyurun efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu maddeyle de içtüzüğe getirilen değişiklik çok önemli bir değişiklik. Biliyorsunuz, bu maddeyle getirilen değişiklikte, eskiden her fıkra için verilen dört önerge kaldırılıyor; yerine, tüm madde üzerinde, Anayasaya aykırılık önergesi de dahil olmak üzere üç önerge getiriliyor; komisyon ve hükümet de birer önerge verebiliyor.

Şimdi, değerli milletvekilleri -yarın da göreceğiz uygulamalarını- bürokratlar, komisyonlardan geçiremedikleri önergeleri getirecekler, Genel Kurulda hükümete verdirecekler ve hükümet, yani, bu önergeleri burada geçirecek. Bu önergeler geçtiği zaman, ama, bunlar da müzakere edilmediği için, ülkeye ne getireceği, ülkeden ne götüreceği, kime ne getireceği ne götüreceği belli olmaz. Tartışmasız, mahiyeti anlaşılmayan önergelerin buradan geçmesi demek, Türkiye'nin geleceğini büyük ipotekler altına koymaktır, Türkiye'yi bir kaosa sürüklemektir.

Şimdi, deniliyor ki, efendim, önergeler -bilmiyorum, yine, bir önerge verildi; ama, yani, bunlar, yine ezbere verilen önergeler; hiç deneyimi olmayan kişilerin verdiği önergeler- Türkiye Büyük Millet Meclisinde müzakere başladığı zaman verilebilir. Zaten, hükümet, komisyonda sabahleyin kanun tasarı ve teklifini müzakereye alıyor, ondan sonra da, öğleden sonra, Danışma Kurulu kararıyla Genel Kurula getiriyor. Milletvekili ne zaman inceleyecek arkadaşlar?.. Ne zaman bunun üzerinde önerge verecek?..

Yani, getirilen bu fıkrayla, milletvekillerinin tasarı veya teklif üzerinde önerge verme olanağı ortadan kaldırılıyor. Dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekilinin yasama faaliyetine katılma olanağı kaldırılıyor. Bu, geçmişteki, maddeler, uzun yıllar uygulanan ve bu ülkeye zarar getirmeyen maddeler. Bakın, iki seneye yakındır buraya, getirilen hiçbir kanun maddesini, muhalefet partisi milletvekilleri engellemeye girişmediler. Var mı şimdiye kadar engellenen; önergelerle engellenen bir madde var mı arkadaşlar? Söyleyin; deyin ki, siz, muhalefet olarak, şu kanun tasarisında veya teklifinde engelleme yaptınız, şu kadar zaman zarfında bu Mecliste kanun çıkmadı. Hiç yok; varsa, bir tanesini söyleyin. Hiçbir engelleme yok. Niye durup dururken?... Yani, hiçbir engelleme yok. Burada, aşağı yukarı, 180'e yakın muhalefet partisi milletvekili var. İşte, bir tek maddelerde çıkıp konuşuluyor; önergelerde de böyle bir hak suiistimal edilmedi.

Şimdi, siz öyle şey getiriyorsunuz ki, ülkenin geleceğini büyük rizikoya sokacak, Türkiye'de kaos yaratacak ve Türkiye Büyük Millet Meclisini müzakere dışına itecek, Türkiye'yi bürokrasinin iktidarına bırakacak bir düzenleme getiriyorsunuz. Ben biliyorum; yani, birçok bürokrat icabında bakanına bir hatta ettiriyor, onun bir açığını yakalıyor, ondan sonra da o bakan o bürokratin elinde oyuncak oluyor. Komisyonda da kanun tasarı ve teklifi müzakere edildiği zaman, o istediği, lehine istediği veyahutda yandaş birtakım kişilere ilgili olarak madde getirmez, teklif de vermez, getirir Genel Kurula, Genel Kurulda da bakana der ki, yine bu önergeyi vereceksin; hangi bakan buna karıştı koyacak?

Değerli milletvekilleri, bu içtüzük değişikliği hükümeti de çok zor duruma düşürecek. Hükümet, bundan önce, herhangi bir holdington, herhangi bir basın patronundan veyahutda herhan-

gi güç odaklarından bir tasarı veya teklif geldiği zaman veya bir madde geldiği zaman, ben bunu Meclisten geçiremem diyebiliyordu. Şimdi, sizin getirdiğiniz bu içtüzük değişikliğiyle artık diyecek ki, her şey senin elinde; çünkü, konu Türkiye Büyük Millet Meclisinde müzakere edilmiyor, edilmeyince de, burada bir önergeyle, müzakeresiz geçiyor. Bu, Türkiye için çok büyük hayırsızlık getirebilecek, Türkiye'yi büyük felaketlere getirecek bir içtüzük değişikliğidir.

Göreceksiniz, bundan ne siz hayır göreceksiniz, ne ülke hayır görecektir, Türkiye'nin başına büyük belalar getirecek; ama, biz bunları bugün söylüyoruz... Uygulamayı bilen bir insan olarak söylüyorum; bunu engelleyin. Engellemezseniz, yarın tabii, bir iktidar değişikliğinde bunlar çıkar; ama, bunun da bir hesabı sorulur.

Saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Genç.

Komisyondan ve Başkanlığın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İçtüzük teklifinin çerçeve 4 üncü maddesiyle değiştirilmek istenilen 87 nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mücahit Himoğlu

Erzurum

Ahmet Kabil

Rize

Bu esaslar dairesinde, milletvekilleri tarafından maddelerin her fıkrası için ikiden fazla önerge verilemez.

AHMET KABİL (Rize) - Önergeyi geri çekiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Efendim, Sayın Kabil önergeyi geri çektiler.

Diğer önergeyi de geri çekiyor musunuz?

MÜCAHİT HIMOĞLU (Erzurum) - Evet Sayın Başkan, geri çekiyoruz.

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "üç" ibaresinin "on" olarak değiştirilmesini saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç

Tunceli

BAŞKAN - Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Başkanım?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Genç, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; nasıl olsa bundan sonra sesimizi kısacaksınız, hiç olmazsa bu içtüzük değişikliğinde bir konuşalım; artık konuşacak bir vakit de bulmayacağız, öyle görünüyor. Şimdi, değerli milletvekilleri, (DSP sıralarından gıltışmalar, gürültüler)

Şimdi, değerli milletvekilleri, tabii...

BAŞKAN - Bir dakika Sayın Genç.

Karşılıklı konuşmayın efendim, cevap vermek mecburiyetinde değilsiniz, böyle bir zorunluluğunuz yok efendim.

KAMER GENÇ (Devamla) - Hayır, bunlar daha işin...

BAŞKAN - Bir dakika, Sayın Genç...

Bir dakika efendim... Rica ederim...

Buyurun Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Devamla) - Tabii, biz, konuşmalarımızı tarihe ve tutanaklara yapıyoruz ve bir de karşımızdaki halka yapıyoruz. Bundan anlayan anlar, anlamayanları, tabii, tarih ve gelecek, herkesi hak ettiği bir makama ve yere gönderecektir.

Değerli milletvekilleri, burada uygulamayı gören insanlarız; öyle maddeler geliyor ki, aşağı yukarı üç sayfa, dört sayfa, burada okunması bile yarım saat sürüyor. Bunu, buraya gelen maddelerin Genel Kurulda okunması sırasında gördük. Şimdi, bu kadar uzun maddeler olabilirken, bunların üzerinde hiç olmazsa 10 tane önerge verilmeli. Tabii, 10 olmayabilir, 6 veya 7 de olabilir. Neyse... Ama, tabii, siz ifratla tefriki karıştırınca, bizim vereceğimiz önergeler... Yani, denilebilir ki: "Maddenin uzunluğuna göre 10'a kadar verilebilir." Çünkü, nihayet, bir fıkralık bir madde üzerinde... Tabii, belki, bu getirilen düzenleme yerindedir; ama, esasen bir iki sayfalık bir maddenin burada okunması... Okunması bir, birbuçuk saati bulan maddelerde 2 önergeyle bir şey halledemezsiniz.

Sonra, milletvekilleri olarak çok meşgul insanlarız, biliyorsunuz; oradan oraya koşuyorsunuz, vatandaş geliyor, problemleriyle ilgileniyorsunuz; çeşitli komisyonlarda göreviniz var, aynı anda Türkiye Büyük Millet Meclisinde iki üç tane komisyon toplanıyor, oradan oraya yetişmek mümkün değil ve bir de, getirilen bu içtüzük değişikliğiyle, önergenizi, Genel Kurulda müzakeresi sırasında kadar vereceksiniz... Yani, gerçekten getirilen bu içtüzük değişikliği, bence, demokrasiye, insan haklarına, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve Anayasaya saygısı olan hiç kimsenin cüret edemeyeceği bir davranış biçimidir.

Bu şekilde yasama yetkisinin yerine getirilmesi mümkün değildir. Bizim istediğimiz, hiç olmazsa, uzun maddelerde, böyle... Zaten, getirdiğimiz 10 önerge, azami önerge; ama, bu demek değil ki, 10 önerge her madde için verilebilir. Bu, maddenin uzunluğuna göre 10 önerge olarak geçirilirse daha iyi olur. Tabii, kabul etmeyeceğinizi de biliyoruz. Zaten, bu 91 inci maddeyi kabul ettikten sonra, artık, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, tamamen, yasama faaliyeti sona eriyor. Siz, bundan sonra, belki, haftada bir gün çalışacaksınız; getireceksiniz kanunları, iki tane muhalefet partisi 20'er dakikadan 40 dakika tümü üzerinde görüşecek. Maddeler, zaten, önerge... O da, yani, şimdi, getirdiniz, lütfettiniz, 5 dakika verdiniz de, belki orada da 5 dakika konuşulacak; ama, demin dediğim gibi, bağımsız milletvekiline hayat hakkı tanımıyorsunuz Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarında. Ondan sonra, bu 91 inci maddede de, belki gruplara da konuşma hakkını vermeyeceksiniz; çünkü, çoğunluk sizde. Siz, zannediyorsunuz ki, parmakla her şey halledilebilir. Par-

makla her şey halledilebilseydi, en koyu dikta rejimleri, kendi menfaatlarına uygun kalkacak o kadar çok parmak bulurlardı ki, o parmaklarla kendilerini ilelebet yaşatabilirlerdi; ama, o parmaklar, maalesef, işe yaramıyor. İşe yarayan haktır, adalettir, ülke menfaatıdır, millet menfaatıdır, kamu yararadır. Siz, getirdiğiniz bu tekliflerle, bunların hepsini yok ediyorsunuz; diyorsunuz ki... Daha iki senelik iktidarınız da dolmadı. Kim size böyle bir... Gökten bir vahiy mi geldi, kim bu vahyi indir-diye, bilmiyorum, çok kötü bir telkinde bulunmuş size, Türkiye Büyük Millet Meclisini sus-turuyorsunuz. Zaten, 91 inci maddede de uzlaşmaya varmadınız. Varmadığınıza göre, bundan son-ra da herhalde, bu kürsülerden biz de konuşmayacağız.

Buyurun, siz, memleketi, istediğiniz şekilde felakete götürebilirsiniz. Sizi tebrik ediyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum efendim.

Komisyonun ve Başkanlığın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Kabil, önergenizi çektiniz, değil mi efendim?

AHMET KABİL (Rize) - Çekiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Şimdi, Sayın Genç'in önergesini okutuyorum:

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın, Türkiye Büyük Millet Mec-lisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında geçen "üç" ibaresinin "altı" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Kamer Genç

Tunceli

BAŞKAN - Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Başkanım?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Genç?..

KAMER GENÇ (Tunceli) - Gerekçe okunsun; zaten gerekçeyi okumak zorundasınız.

BAŞKAN - Tabii efendim.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yasama faaliyetlerinde çok uzun maddeler olduğu bilinmektedir. Bu uzun maddeler için daha fazla önerge verilmesi olanağı sağlanmaktadır.

BAŞKAN - Efendim, Başkanlığın ve Komisyonun katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı İçtüzük değişikliği teklifinin 4 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aydın Tümen (Ankara) ve
arkadaşları

"Madde 4- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 87 nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve sekizinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

Bu esaslar dairesinde her madde için komisyon ve hükümetçe birer; milletvekillerce, Anayasaya aykırılık önermeleri dahil, en fazla üç önerge verilebilir.

Beşten fazla imzalı önergelerde ilk beş imza okunur, önerge tutanağa eklenir."

BAŞKAN - Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN - Başkanım?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi mi okutalım?

Gerekçeyi okutayım efendim.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Aynı zaten; teklifle önerge aynı.

BAŞKAN - Gerekçeyi dinlerseniz aynı olmadığını göreceksiniz efendim.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe: Önergelerin verilmesi süresinin, yürürlükteki İçtüzük hükümlerindeki gibi kalması uygun görüldüğünden, çerçeve 4 üncü maddenin ikinci fıkrası madde metninden çıkarılmıştır.

BAŞKAN - Komisyonun takdire bıraktığı, Başkanlığın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, kabul edilen önergeyle 4 üncü madde yeniden düzenlenmiştir. Bu nedenle, diğer önermeleri işleme koyma imkânımız da kalmamıştır.

Şimdi, 4 üncü maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın Güven, çok affedersiniz; önergelerden önce söylemeniz lazımdı. Bendeniz baktım size, iki seferdir ışığınız yanıyor, söz istemediniz. Zannettim ki...

TURHAN GÜVEN (İçel) - Sayın Başkan, ben de zannettim ki, zatâliniz biliyorlar da, bana söz verecekler.

BAŞKAN - Ama, takdir edersiniz ki, madde üzerindeki görüşmeler bitince söz...

TURHAN GÜVEN (İçel) - Önergelerden evvel söz istedim.

BAŞKAN - Efendim, ışığınız hep yanıyor da... Grup Başkanvekili olarak, her ihtimale karşı yakıtınızı zannettim; sesli sualinize de hep alıştığım için...

5 inci maddeyi okutuyorum efendim:

MADDE 5. - Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 91 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 91. - Temel kanunları, İktidârı ve ülkenin ekonomik ve teknolojik gelişimi ile doğrudan ilgili yeniden yapılanma kanunlarını bütünü ile veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı veya tekliflerin Genel Kurulda görüşülmesinde uygulanacak özel görüşme ve oylama usulü tespitine; Hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi, Danışma Kurulunun önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebileceği gibi, Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamaması halinde siyasi parti gruplarının önerisi üzerine Genel Kurulca üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun oyu ile de karar verilebilir.

BÂŞKAN - Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Yakup Budak...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, huzurunuzda bendeniz gelmek istiyorum.

BÂŞKAN - Estağfurullah, buyurun efendim.

Fazilet Partisi Grubu adına, Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; ben, İktidâr tartışmalarıyla ilgili olarak geri dönecek değilim. Umuyorum, önümüze bakarsınız ve yine umuyorum ki, önümüze bakarken iyi program yapabilmek, iyi projelendirebilmek için geçmişteki hatalardan gerekli dersleri çıkarırız.

Günlerdir -bunu 1999'un haziranından bu yana alalım; tekliflerin tarihlerine bakarsanız, aşağı yukarı iki yıla yakın verilmiş, önce verilmiş tekliflerdir- bunu görüşüyoruz, bunu konuşuyoruz. Sınır sistemimizdeki gerginliklerde büyük katkısı ve etkisi var İktidârın. Acaba, bu İktidâr, olmazsa olmaz düzenleme midir? Eğer, bu İktidâr, getirilen teklifler, olmazsa olmaz teklifler idiyse, 1973'ten bu tarafa bu Parlamento neyle çalıştı, bunca güzel kanunları nasıl çıkardı, bunca güzel anayasaları -güzel olan bölümlerini kastediyorum- nasıl yaptı?! Öyleyse, bizim bütün meselemiz bu İktidâr değildi; ama, ne oldu; önümüze geldi. Önümüze gelince, sorumlu bir anamuhalefet partisi grubu olarak, direnmemizi, direncimizi ortaya koyduk. Demokratik kural ve kavramlar içerisinde demokratik direnme hakkı. Bunu kullandık; çünkü, bu İktidâr, bu Parlamantonun nasıl çalışacağını düzenliyor, kanunlar nasıl çıkarılacak onu düzenliyor, milletvekillerinin söz hakkı neyle tahdit edilecek ya da neyle tevsi edilecek, bunu düzenliyor. Bunun için, direnmeye mecburduk; demokratik direnme hakkımızın hududunu aşmamak kaydıyla, o direnci gösterdik. Sonra ne oldu; bir uzlaşmaya geldik.

Değerli milletvekilleri, biz, bu uzlaşmayı, salı direncinden, salı direnmesinden önce yapamaz mıydık, yapmamalı mıydık?! Bundan sonra hadiseler gelecek -hadiselerden kastım, düzenlemelerdir- yani, yeni tartışmalar, yeni düzenlemeler olacak. Bütün gruplarımızı uzlaşmaya davet ediyorum. Demokrasi, bir uzlaşma rejimidir. Bunu, yüreğimize oturtmak, içimize sindirmek zorundayız. Ne oldu; eğer, biz direnmeseydik, anamuhalefet partisi sorumluluğunun gereğini yerine getirmeseydik, bir kanunun tümünü konuşacaktık, tümünün bittiği yerde önerge verme hakkımız, imkânımız olmayacaktı. Ben kendilerine söyledim; dedim ki: 30 maddelik bir kanunun, tümünü konuştunuz, ondan sonra önergenin kapısını kapattınız. Peki, 20 nci maddeyi görüşürken, çok güzel bir önerge vardı, o önergeye göre bu 20 nci maddeyi düzenledik ve 550 de oy verdik ve bu güzel maddeden sonra gelen 21 inci madde ile bu 20 nci madde çatıştı, birbirine ters düştü; nasıl düzeltereğiz bu 21 inci maddeyi, bu yolu tıkararsanız ne yapacağız?! Onun üzerine bir uzlaşma sağlandı, bir kanunun tümü bitinceye kadar maddelerle ilgili önerge verme imkânı doğdu. Ben, üzerinde fazla duracak değilim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; maddeleri müzakereye kapatarak getirdiniz. İktidar kanatları, yani, üçlü ittifak, biz, maddeyi konuşmayacaksak, tartışmayacaksak, görüşümüzü ifade etmeyeceksek -en azından, gruplar olarak- böyle bir düzenlemenin kime, ne hayrı olur?!

Bir başka konu var. Bendenizin uzlaşma çalışmasında bir teklifim oldu ve çok önemli bir teklifi bu, bana göre. 527 sıra sayılı, sayın komisyonun geri çektiği teklifin çerçeve 5 inci maddesi, yani, komisyonların görevlerini tadadi olarak tahdit eden bu maddeyi getirin, şu uzlaşmada, şu metne monte edelim; monte edelim ki... Bu sizin yanlış tutumunuzun her gün önümüze gelmesine vesile olacak bunu getirmezseniz ve her getirdiğinizde de çıkıp bunu söyleyeceğiz biz.

Siz oy verdiniz -insaf etmek lazım sayın iktidar kanadı milletvekilleri, değerli kardeşlerim, ben bir şey söylüyorum- oy verdik, komisyon kabul etti, Genel Kurul kabul etti, kanunlaşması için bir tek Resmî Gazetede yayımlanması kaldı, hepsi tamam; niye, getirip koymuyorsunuz? Siz, bir taraftan bu oyu verdiniz, öbür taraftan, temel hak ve özgürlüklerle ilgili kanun tasarı ve tekliflerini yine Plan ve Bütçe Komisyonuna götürüyorsunuz; olmaz!.. Bu bir hakkın suiistimalidir; kanun bunu himaye etmez.

Bak, hep uyarıyorum; kimi hesap vardır, Bağdat'tan ancak döner; ama, kimi hesap vardır ki, Bağdat'a gitmez. Bu, hemen beriden, Çankaya'dan döner. Sayısız örnekleri var.

Değerli milletvekilleri, onun için, biz, bu 91 inci maddeye uzlaşma izni vermedik, uzlaşmadık. Niye uzlaşmadık?.. Temel kanunlar getirdiniz... Şimdi temel kanunlar getiriyorsunuz. Tamam, olsun; kimse olmasın demiyor ki. 1 030 maddelik Medenî Kanunu konuşacağız. Elbette, madde madde, ceste ceste, şovayye şovayye konuşulmaz bu. Tabii, bir temel kanundur... Borçlar Kanunu, tabii, bir temel kanundur; Ticaret Kanunu, tabii, bir temel kanundur. Bunu, otururuz, konuşuruz; ama, garantisi yok ki. Hele geçmişini, kanun yapma açısından, Parlamentodaki muhalefete kulak veriş açısından sabıkasını bildiğimiz siyasi iktidarlara hiç güvenimiz yok.

Şimdi, temel insan haklarıyla çok yakından ilgili 3 maddelik bir kanunu getireceksiniz; diyeceksiniz ki: Bu temel kanundur. Nereden belli efendim; temel hakları ilgilendiriyor ya, bundan dolayı temel kanundur. Ee ne yapalım; Danışma Kurulunda görüşelim; bunun nesini konuşacağız, bunda ne kadar konuşacağız, bunda önerge verecek miyiz vermeyecek miyiz, bunda soru var mı yok mu... Yani, müzakere usulü, şu içtüzük yokmuş gibi, oturulup orada tartışılacak. İttifak sağlanırsa, febiha, ne güzel; ittifak sağlanmazsa, beyler alıp Genel Kurula getirecekler. Genel Kurulda ne olacak? Çarpmışlar, çıkarmışlar, toplamışlar; beşte 3 neye tekabül ediyor; işte, 330'a tekabül ediyor. Olur ya, bir 20'lik fire olursa iş garanti olsun diye kendilerine göre hesap edip, 330 kişiyle, mutabakat alamadıkları çok önemli konuda, gelecek, oylama yapacaklar; tamam, bu temel kanun dedi mi, şurada verdiklerini; yani, kaşıkla verdiklerini çömçeyle alacaklar Anadolu deyişiyle. Bak, bir grup başkanvekili de tasdik ediyor, aynen öyle olacak diyor. O demese bile, bu iş böyle olacak. Korkunuz budur bizim, bunu yaparsanız. Yapmayın sayın milletvekilleri, Parlamentonun ne aktivitesi ne işlevi ne fonksiyonu kalır, ne yetkisi kalır... Temel kanun deyip, gelip geçireceksiniz.

Efendim 330'u bulmak zor. Ben söyleyeyim -benden öğrenmiş olmuyorsunuz, siz zaten biliyorsunuz bunu- yapacakları şudur: Efendim, böyle 30 tane kanunu, temel kanundur diye Danışma Kuruluna getirecekler, mutabakat sağlanmayacak; buraya getirecekler, burada sayın genel başkanlarımız lütfedecekler, gruplarını toplayacaklar, hazır ve nazır -ve de "evet" diyor- buraya toplayacaklar 350 kişiyi bir defa ve onlara diyecekler ki, efendiler, bir saat gelin, oturun, sonra yallahru, nereye giderseniz gidin. O bir saat içerisinde 30 tane kanunun, temel kanun olduğuna dair kararı buradan alacaklar ve ondan sonra sen ne yaparsan yap; konuşma yok, önerge yok, süre yok, saat

yok, dikkat yok, gayret yok, bunlar gelip geçecek. Böyle kanun yapma olur mu; böyle hukuk devleti olur mu; böyle demokratik parlamenter sistem olur mu beyler?! Çok mu acil bu? Bakınız, siz zannediyorsunuz ki, çok kanun yaparsak çok sorun çözeriz; hayır, çok kanun yaparsanız... Sizin yaptığınız kanunlar yüzünden çok sorun üretiyorsunuz, çok sorun üretiyorsunuz. (FP sıralarından alkışlar)

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) - Aynen öyle.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Diyorsunuz ki, biz içtüzüğü yapalım meseleyi bitirelim. Sayın Bakanım, bu iş böyle, böyle diyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Sayın Başkanım, 1 dakika lütfeder misiniz, bir örnek vereceğim.

BAŞKAN - Eσταğfurullah, buyurun efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Bakınız, ben anamuhalefet partisinin grup başkanvekili olarak sesleniyorum, size taahhüt veriyorum. Açınız elgündemini, 237 tane kanun teklifi ve tasarısı var. Bunun 128'i teklif ve tasarı -bunun da 66'sı teklif, 62'si tasarısı- 60 tanesi uluslararası sözleşme, 48 tanesi yasama dokunulmazlığı ve bugün görüştüğümüz ile hepsinin toplamı 237. Milletimin huzurunda, sizin huzurunuzda söz veriyorum; şu tekliflerin hepsini getirin, bir çırpıda çıkaralım; dokunulmazlıkları getirin, uluslararası anlaşmaları getirin, çıkaralım. Geride kala kala ne kalıyor biliyor musunuz; 62 tane tasarı kalıyor. İşte, kıyamet kopmuş gibi gösterdiğiniz, aman kanun çıkaramadık, aman öldük bittik dediğiniz budur. Çıkardığınız kanunlar da çare olmuyor. İşte, sayısı, basısı büyük bir gazete diyor ki: "Ne oldu bize? Türkiye toplumsal deprem yaşıyor, her gün onlarca dükkân kapanıyor, umudunu yitirenler ölmü seçiyor." Değerli milletvekilleri, biz, buna çare bulmaya mecburuz, buna!

Bakınız, bir icra emri var elimde, icra emri. Bu, hiç gülünecek bir şey değildir. Vaktimiz varsa, buyurun, oturup beraber ağlayalım, hatta, saçımızı başımızı yotalım.

BAŞKAN - Sayın Başkanım, toparlar mısınız.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Efendim, bu son konuşmadır. Yani, sanığım son sözüne benzemiyor bu. Lütfen...

BAŞKAN - Eσταğfurullah efendim, sizi sanık gibi hiç görmedim.

Buyurun efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Efendim, ben, çok gördüm beni sanık gibi de...

Ankara icra memurluğunun bir icra emri var. Bir çiftçimiz -varsayınız ki Çorum, varsayınız ki Ankara-Bala- 30 milyon lira hububat için ödünç almış, 285 milyon lira gübre için ödünç almış, 315 milyon olmuş. Şimdi, 3 sene sonra ne istiyorlar biliyor musunuz; 4 milyar 640 milyon. İcra emri burada. Bunu çözü'n beyler, bunu çözü'n. Bizim sizden istediğimiz budur.

91 inci maddeye geçit vermiyoruz, vermeyeceğiz ve yine dediğim gibi, bu iş, Bağdat'a gitmeden Çankaya'dan dönecektir. Anayasa Mahkemesine gidişte ve kanunları döndürüştü tecrübeli bir grup olduğumuzu hepiniz biliyorsunuz. El mücerreb la-yücerreb; tecrübe edilmiş, tecrübe edilmez; bilinir bu.

Ben, umuyorum ki, bu 91 inci maddeyi reddedersiniz; zaten düzenlemesi vardır.

Saygı sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim efendim.

Efendim, şimdi, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Amasya Milletvekili Sayın Ahmet İyimaya; buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA AHMET İYİMAYA (Amasya) - Çok değerli Başkanım, çok değerli milletvekilleri; sözlerimin başında, Partim ve şahsım adına, Yüce Parlamentosu selamlıyorum. Ona, Allah'tan rahmet, büyük milletimize ve Aziz Parlamenta başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlar, önemli bir meseleyi -maddeyi değil- müzakere ediyoruz. İç hukukumuz bakımından, demokrasimiz bakımından ve tarihi mesuliyetimiz bakımından, millet adına, kendi adımıza önemli bir meseleyi müzakere ediyoruz. İlimin, idrakin ve mantığın gereği olan tahlilleri yapmak istiyorum ve maalesef, içinde bulunduğum haleti ruhiyeye esir olmama iktidarını veya muktadirliğini, inşallah, elde edeceğimi sanıyorum.

Sevgili arkadaşlar, huzurunuzda, bu maddenin, rejim bakımından getireceği açmazları, çok kısa süre sonra yaşayabileceğiniz riskleri, yasalastırma tehlikelerini ve yasama organımız bakımından ifade ettiği anlamları ortaya koymak istiyorum.

1986 yılında, Parlamento, bir reform yaptı ve temel kanunlarla ilgili olarak, Danışma Kurulunun oybirliğine dayalı bir çözümlü, bir müzakere usulünü benimsedi. Şu anda, tahlillerimi yapabilmek için, evvela, teklifin yapısını ortaya koymam gerekiyor. Yüce Parlamento, bunun kabulünden sonra:

1-Temel kanunları,

2-İçtüzükleri,

3-Doğrudan ilgili olan yeniden yapılandırma yasalarını,

Kural koyma olsun, değiştirme olsun, kaldırma olsun, Danışma Kurulunun oybirliğini gerektirmeyen ve Genel Kurulun rakamda 330'a tekabül eden bir oranıyla, benimseyeceği her türlü usulle, kaldıracabilecek, yasalastırabilecek. Usul ne; ne birinci -yani yürürlükteki kuralda- ne de teklif edilen kuralda usul yok; metnin yumuşak karnı da zaten bu. Şimdi, bu, işin anatomisi. Hukuk bakımından anlamı nedir, rejim bakımından anlamı nedir, yarın "keşke çıkarmasaydık" diyebileceğiniz anayasal riskler nedir; tek tek, onları ortaya koymak istiyorum.

Bu madde yürürlüğe girdiği tarihten sonra, artık uzlaşma geleneği ve uzlaşma kültürü, temel kanunlar bakımından, maddenin konusu bakımından tarihe karışıyor. Bu Parlamento Trafik Kanununu, bu Parlamento Gümrük Kanununu, bu maddeyle yasalastırmıştı. Avukatlık Kanununda, Medeni Kanunda, Türk Ceza Kanununda, tasarıyı hazırlayan iradeye ulaşan kabullerimiz oldu bu Genel Kurulda. Zaten, uzlaşmalar zor oluşur arkadaşlar; doğru kurallarda, kalıcı kurallarda zor oluşur.

Bu maddenin kabulünden sonra, Yüce Parlamento, krizi kurumsallaştırıyor. Vurguyla ifade ediyorum: Kriz, kurumsallaşıyor. Nasıl kriz? Kendim tahayyül ediyorum ve gelecekteki müzakereleri tasarlıyorum. Yeniden yapılanma kanunu ne; muhalefet "bu, yeniden yapılanma değil" iktidar "yeniden yapılanma" diyecek. Temel kanun ne; şeklen, 330'un "temel kanun" dediği; ama, özde, bir tartışma getirecek. Daha büyüğü, yarın, 50-60 temel veya yeniden yapılanma yasalarını, bir Danışma Kurulu kararıyla ve Genel Kurul kararıyla, bir usul üreterek, bir baskın anlayışı içerisinde yasalastırmayı gündeme getireceksiniz. Bunlar, Parlamentomuz için, iktidarımız için, muhalefetimiz için ve itibarımız için krizi kurumsallaştıran yasalar.

Bakınız, Anayasa sorunu, kural; sürekli olacak, soyut olacak ve genel olacak; kural bu, Anayasanın 88 inci maddesinin ikinci fıkrası bu. Ne yapıyoruz biz şimdi; temel kanunlarda ve bu maddedeki diğer konularda, her somut olay için bir yöntem üretiyoruz; sürekli mi, değil, ona özgü; soyut mu, değil, ona özgü; genel mi, değil, ona özgü. O halde, Nâsreddin Hoca'nın kazanı gibi, kazan doğuran kazan, kural doğuran kural... Böyle bir acubenin, hiçbir hukuk medeniyetinde, ne tarihte ne günümüzde, yeri yok değerli arkadaşlar. Ancak, 91 inci maddede, tanımlanmış bir özel usul yazabilir idik; ama, hukukî derinlik yerine aceleliği hukuk sanan zihniyetin üretimi, hukuk yerine sorun oluyor.

Demokrasi... Bakın, bu madde, iktidar ekseninde bir madde. Anayasa teklifi veya değişikliği... Muhalefetten bir sayrı içine almıyor ve egoist bir madde, büyük koalisyonlar için düzenlenmiş madde; orta koalisyonlar için, zayıf iktidarlara için yok. İktidar eksenini kullanıyorsunuz -ama, kendi somut ekseninizi- ve muhalefeti katmıyorsunuz. Bu, egoist ve muhalefeti saymayan öneri de, totaliter bir öneridir. Mesuliyetine, manasına ve vuzuhuna idrak eden bir anlayışla ifade ediyorum. Risklerini anlatayım:

Sevgili arkadaşlarım, bu maddeyle çıkarılan bütün kanunların iptali muhtemel değil mukadderdir. Neden; inceledim, aylardır bunu inceliyorum, 51 maddelik teklifte muhalefet şerhini yazarken inceledim, o acı olaydan sonra yine inceledim, Anayasanın 148 inci maddesini bin defa okuyun, yüzbin defa okuyun! Oylanmamış bir madde, yasa anlamına gelemiyor; Anayasa Mahkememizin içtihadı da o ve bu 91 inci maddedeki oylama usulü toptan bir oylama olduğu için, oylanmayan maddeler bakımından, o "zorunlu, süratle yapacağız" dediğiniz maddeler pıtır pıtır dökülecektir; halbuki, bir anayasa reformu zorunluydu. Derinliğine girmek istemiyorum. Yarın bir gün, Anayasa Mahkemesinin bu kuralı iptali halinde, belki, Parlamento için, anayasa reformu yapmak şartıyla zorunlu olan böyle bir yöntemi, tarihe kendi ellerimizle gömmüş oluyoruz sevgili arkadaşlarım ve belki de, Cumhurbaşkanımız Anayasanın 148 inci maddesini doğru yorumlayarak, burada, bu maddeye göre oluşturduğunuz kanunları, kodları, kanunnameleri veto yoluyla, Anayasaya aykırılık denetimi noktasında bize gönderebilecektir.

Değerli arkadaşlar, bir parlamentonun bu noktada içinde bulunduğu patolojiyi, rahatsızlığı, itibar düşümünü belgeleyen bir nokta olarak somut bir olayı gündeminize getireceğim: Sabahleyin bir istatistik araştırması yaptım bu teklifle ilgili olarak, bu maddeyle ilgili olarak. Muhalefet, Anayasa Komisyonunda -zabıtların 26 ncı sayfasında- 1 inci madde oylamasından sonra, başarılar dileyerek nezaketten ve bir demokratik tepki içerisinde Komisyonu terk etti. Geri kalan maddelerin Anayasa Komisyonunda müzakeresi 19 sayfa ve söz alan milletvekillerinin söz alma sayısı 31, değerli parlamento bürokratomuzun söz alma sayısı 54; öncü müzakere -öbürleri birer cümle- uzun, katkıcı bir müzakere...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Efendim, toparlayacağınızı ümit ediyorum.

Buyurun.

AHMET İYİMAYA (Devamla) - ...bürokratin konuşma satır sayısı 255, Değerli Başkanımızın idarî konuşmaları dışında, milletvekillerinin konuşma satır sayısı 91... İşte muhalefeti yok sayarsanız, bürokratik yasama, komisyonlarda da, bu Tüzüğün hazırlanmasında da kaçınılmaz kaderimiz olur.

Aziz arkadaşlar, tarih önünde, Yüce Parlamenta bir teklifte bulunuyorum: Oyunun kurallarıyla ilgili olarak -İçtüzük, seçim, siyasal partiler- bu Parlamentodan kabulü, yürürlüğün belki şar-

tı; ama, yeterli şartı olarak görmeyelim. Çünkü, içinde bulunduğumuz asabiyetimiz, ihtiyaçların fazlalığı ve gerginlik, bizi serinkanlı kural üretiminden mahrum ediyor. Fransa'da, Macaristan'da ve Balkan ülkelerinde olduğu gibi, karma bir öndenetim getirelim ve Anayasa Mahkememizin yürürlük öncesi denetimine bağlı kıldıktan sonra yürürlüğe koyalım. Aksi takdirde, güçlü, hukuk sınıryı- la değil, sınırlarla veya demokratik tepkilerle sınırlama zarureti doğar.

Sevgili arkadaşlarım, hukuk mücadelemizi meşru platformlarda sürdüreceğiz. Zafer, parmak- ların değil, Türk Milletinin olacaktır.

Saygılar sunuyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın İyimaya.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Gönül, bir arzunuz mu var efendim?

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Evet.

BAŞKAN - Yerinizden, İçtüzüğün 60 ıncı maddesine göre buyurun efendim.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; apaçık gerçeğe rağmen, iktidar partileri, hatalarında ısrar etmektedirler. Kendilerine diyoruz ki, halkın sesini kesmekle, Yüce Meclisi kapamakla denk olan bu teklifi bize dayatıyorsunuz. Vebal altında kaldığınızı göreceksiniz. Sizi, tarihi sorumluluğunuzla baş başa bırakıyoruz. Doğru Yol Partisi olarak müzakerelerden çekiliyoruz.

Büyük milletimize ve Yüce Meclise saygıyla arz ediyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

(DYP Grubuna mensup milletvekilleri Genel Kurul salonunu terk ettiler)

OKTAY VURAL (İzmir) - Sayın Başkan, sinei millete mi dönüyorlar?!

BAŞKAN - O zor...

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Sayın Başkan, konuşma imkânı verirsiniz, ben de kanaatimi arz etmek istiyorum İçtüzüğün 60 ıncı maddesine göre.

BAŞKAN - 60'a göre mi istiyorsunuz efendim?

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - İsterseniz, önerge var, önerge üzerinde konuşayım.

BAŞKAN - Nasıl isterseniz; kürsüden de buyurabilirsiniz.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Önerge var, önerge üzerinde konuşayım.

BAŞKAN - Hayhay, peki efendim. İsterseniz, 60'a göre yerinizden söz vereyim.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Hayır, önerge var Sayın Başkan; önerge üzerinde konuşayım.

BAŞKAN - Tamam, teşekkür ederim.

Efendim, gruplar adına başka söz isteyen?.. Yok.

Erzurum Milletvekili Sayın Lütfü Esengün şahsı adına söz istemiştir.

Buyurun Sayın Esengün. (FP sıralarından alkışlar)

Efendim, 5 dakika süreniz, malumunuz.

LÜTFÜ ESENGÜN (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; İçtüzük teklifinin 5 inci maddesi üzerinde kişisel görüşlerimi açıklamaya gayret edeceğim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu maddeyle, temel kanun addedilebilecek bazı tasarı ve tekliflerin toptan görüşülmesi, özel görüşme usulüyle görüşülmesi kuralı getiriliyor ve bu da, Danışma Kurulunda çoğunluk veya mutabakat sağlanmazsa, Genel Kurulda yapılacak oylamada milletvekillerinin beşte 3'ünün oyuyla sağlanacak; yani, bugünkü iktidar çoğunluğu nazara alınarak, düşünüldük gününbirlik bir düzenleme olarak karşımıza çıkıyor. Yarın bir başka koalisyon veya bir başka hükümet gelir, o da der ki: Efendim, bu beşte 3 çoğunluğu ben sağlayamıyorum; ne yapısın; salt çoğunluk olarak değiştirelim. Sonuçta da, bu İttüzk bu şekilde değiştirile değiştirile, herhalde, sırf Meclis çalışmaları verimli olsun, verimlilik artsın diye çıkırından çıkar. İşte biraz evvel gördük; Doğru Yol Partisi Grubu günlerden beri yapılan bu dayatmaya tahammül edemediği için Meclisi terk etmek zorunda kaldı. Tabii, bunun daha nice çirkin örneklerini inşallah görmeyiz diyorum; ama, göreceğimizi de tahmin ediyorum.

Adalet Komisyonunda görüşülmüş, yarın Medenî Kanun gelecek; o komisyon üyeleri bile, baştan sona okumuş mu okumamış mı, biliyor mu bilmiyor mu; bilemiyorum; ama, burada, oy veren milletvekillerinin çok büyük bir kısmı, Medenî Kanun gibi, Türk Ceza Kanunu gibi, gerçekten temel kanunları, bilmeden, okumadan, özel bir yöntemle, özel bir metotla "temel kanun" adı altında, sözde görüşülecek, oylanacak ve geçecek. Sonra ne olacak; tatbikatta bir sürü sıkıntı meydana gelecek ve sonuçta da, o kanunlarda, yeni onarımlar, yeni tasarılar, düzeltme teklifleri başlayacak.

Değerli arkadaşlar, günlerden beri söylendi, tekrar tekrar ifade ediyoruz; bu İttüzükten, bu Meclise, bu Millete, bu Parlamentoya bir hayır gelmeyecek. Çok sözler söylendi, gerçekten güzel sözler, güzel gerekçeler ifade edildi; ama, iktidar partileri, inatlarından, ısrarlarından vazgeçemediler.

Bakın, biraz evvel, Demokratik Sol Partinin 1994 yılındaki düşüncesini, teklifini yüce bilgilerinize arz etmişim; şimdi de, aynı tarihlerde Anayasa Komisyonu Başkanının yazdığı bir yazıya o günkü Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı rahmetli Türkeş'in verdiği cevabı arz edeceğim. O günkü MHP, bugünkü muhalefetin görüşünde. Bugün ne söylüyorsak, o gün MHP, rahmetli Genel Başkanının imzasıyla aynı sözleri dile getirmiş. Bakınız, arz ediyorum:

"Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğüyle ilgili yapılacak çalışmalarda değerlendirilmek üzere Milliyetçi Hareket Partisinin görüşlerinin iletilmesi yazılarınız için çok teşekkür ederim.

Türk Milleti olarak bugüne kadar meydana getirebildiğimiz en mukaddes, en yüce değer ve kurum, demokrasimizin teminatı ve millî iradenin temsil yeri olan Türkiye Büyük Millet Meclisidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisimizin, Türk Milletinin bütün meselelerinin tartışıldığı, çarelerinin bulunduğu yer olduğu konusu, tartışma götürmeyecek bir gerçektir.

Çoğulcu, katılımcı demokrasinin bütün kurallarının Yüce Parlamentonun çalışmalarında yaşatılması, hayata geçirilmesi; bütün partilerin ve fikir gruplarının, özellikle Yüce Meclisimizde belli sayıda temsil edilen siyasi partilerimizin, Meclis çalışmalarına aktif şekilde katılması, fikir ve tekliflerini söylemelerine imkân tanınması konusu da, tartışma götürmez bir başka gerçektir.

Siyasi partilerin Meclis çalışmalarına katılmalarını engelleyen İttüzük hükümlerinde iyileştirmeler yapılarak, Yüce Meclisin daha verimli ve etkili çalışır hale getirilmesi, özellikle bazı partilerin görüşlerinin söylenmesine engel olan İttüzük maddelerinin değiştirilmesi gerekmektedir.

İttüzük değişikliklerinin tartışıldığı bugünlerde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarını artıracak, Parlamento çalışmalarını verimli hale getirecek bu düşüncemizin dikkate alınarak, İttüzük değişiklik tasarısına, ekte arz ettiğimiz değişikliklerin de dahil edilmesini saygılarımızla arz ederiz."

O günkü Milliyetçi Hareket Partisinin düşüncesi bu. Aradan yedi yıl geçti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Esengün, toparlar mısınız efendim.

LÜTFÜ ESENGÜN (Devamla) - O zaman Parlamentoda 19 kişiyle temsil edilen Milliyetçi Hareket Partisi, bugün 120 milletvekiliyle temsil ediliyor ve iktidar partisi. Ama, bu düşünce, bu görüşte değişiklik olmaması lazım. Çünkü, bu okuduğum, rahmetli Trke'in o gün ifade ettiği görüşler, doğru görüşler, olması lazım gelen görüşler. Ama, maalesef, her şeyi gntbirlik şartlara göre ayarladığımız için, o gün söylediğimiz sözleri bugün unutuyoruz.

Ben, MHP'li arkadaşlarım, kardeşlerime, rahmetli Trke'in, Sayın eski Genel Bakanlarının o günkü düşüncelerini bir defa daha hatırlatmak ve ikaz etmek görevimi yaptım. Söylemesi son olarak bizden, takdir sizlerden. İnşallah, doğrudan ayrılmazsınız.

Hepinize saygılarımı arz ediyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

İkinci söz, Adana Milletvekili Sayın Yakup Budak'ın.

Buyurun Sayın Budak.

Sayın Budak, süreniz 5 dakika efendim.

YAKUP BUDAK (Adana) - Sayın Başkan, değerli üyeler; sözlerime balarken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İçtüzük değişiklik teklifinin 5 inci maddesi üzerinde asım adına söz almış bulunuyorum.

Tabii, anlamakta glk çektiğimiz bir olay var. li bir koalisyon var, 350'nin üzerinde bir desteği var. Bu koalisyonu oluşturan partiler, bu Meclisi nasıl alıtırabiliriz diye içtüzük değişikliği yapıyorlar; acaba, kendilerine güvenmiyorlar mı, yoksa, ileride getirecekleri birtakım yasa tasarılarının kendi gruplarının da desteğine mazhar olmayacağına mı inanıyorlar? Herhalde bunun için olsa gerek ki, bunları, toptan, 91 inci maddeyi de değiştirmek suretiyle, birlikte geçirelim dncesindeler.

Bu getirilen içtüzük teklifi, tamamen, iktidarın ve iktidarı oluşturan grupların kendilerine gvensizliklerinin eseridir, yoksa, başka türü düşünmek mümkün değildir. Dünyanın hangi parlamentosunda, böyle bir düzenleme yapılabilir, böyle bir taleple milletin huzuruna, meclisin huzuruna çıkılabilir? Zaten, bu iktidar, iktidar olduğu günden bu yana, milletvekillerinin taleplerini değil, halkı rahatlatacak talepleri değil, ekonomiyi düzeltecek talepleri değil, dipolitikada Türkiye'nin yüzünü ağartacak teklifleri değil, sadece ve sadece,  merkezden gelen talepleri yerine getirmektedir: Birincisi, AB'den gelen talepleri, kayıtsız şartsız Meclisin huzuruna getiriyorlar "nasıl geçirebiliriz" in gayreti içerisine dtyorlar. İkincisi, IMF'nin taleplerini getiriyorlar. Üçüncüsü ise, Babakanlıkta bir Tkip Kurulu var; orada birtakım bürokratların hazırlamış olduğu dayatma kanun tasarısı ve tekliflerini Meclisin huzuruna getiriyorlar. Bunları da geiremeyeceklerini bildikleri için, böyle bir taleple Meclisin huzuruna geliyorlar; beşte 3 de kendi sayılarına uyuyor. Yarın, bu rakamlar değişebilir, iktidarlar değişebilir, muhalefetler değişebilir; ama, o zaman hangi durumlara debiliriz; elbette bunun değerlendirilmesi gerekir.

Temel kanunlar diyoruz... Hangi kanunlar temel kanunların içerisine girecek; ekonomik ve teknolojik gelişmeyle ilgili yeniden yapılanma kanunları. Ekonomik gelişmeyle ilgili olmayan, teknolojik gelişmeyle ilgili olmayan bir kanun dnebiliyor musunuz? Yeniden yapılanmayla ilgili

olmayan bir teklif düşünabiliyor mu acaba iktidarı oluşturan partilerin değerli milletvekilleri, bu teklifi veren arkadaşlarımız; elbette düşünemiyorlar. Gelecekte Meclisimizde, Anayasaya da aykırı olan bu maddenin geçmesiyle, birçok lüzumsuz tartışmaların olacağı, talihsiz tartışmaların olacağına da ayrıca işaret verilmektedir. Teknolojik gelişmeye kim karşı çıkabilir, yeniden yapılmaya kim karşı çıkabilir?! O halde, neyi söylemek istediğimizi, milletin neye ihtiyacı olduğunu da, elbette, düzenli bir şekilde ifade etmemiz gerekir.

Bu hükümetin zamanında, zaten, sık sık duymaya başladığımız bir cümle var -Başbakanından tutun da, bakanından tutun da, milletvekillerine varıncaya kadar- "efendim, bu kanunu çıkardık, ama, içimize sinmedi" diye. Zaten bu hükümetin çıkarmış olduğu kanunlar -kendileri sindiremedikleri için de- milleti de hasta etti, ekonomiyi de felç etti, çiftçiyi, esnafı, ayakta duramaz hale getirdi. Herhalde, bundan sonra çıkaracakları kanunlar, çok daha fazla kargaşaya, ekonominin içerisinden çıkılmaz problemlerle çok daha fazla karşı karşıya gelmesini sağlayacaktır. Bu madde de geçtikten sonra, iktidarın keyfî bir yönetimi, tıpkı totaliter rejimlerde, sistemlerde olduğu gibi gerçekleşecektir. Muhalefetten korkan, muhalefetsiz bir meclis, konuşmaktan, tartışmaktan korkan bir iktidar anlayışı, totaliter rejimlerin dışında hangi demokratik ülkede vardır?! İşte, bu hükümet, demokrasiden korkmaktadır, Türkiye'nin meselelerinin Mecliste tartışılmasından korkmaktadır, milletin sesinin Mecliste muhalefet tarafından dile getirilmesinden korkmaktadır.

Mesela, geçen gün, çok değerli bir grup başkanvekilimiz dediler ki: "Efendim, işte, birtakım itiraz edilecek... Bir önceki İktüzük teklifinde vardı, 16 ncı maddeyle ilgili değişikliği getirmedik, işte, birtakım istisnaları ellerinden almak için." Ben şimdi o grup başkanvekiline sormak istiyorum; yarın, Meclisin huzuruna, o 52 maddelik değişiklik teklifini, o maddeyle birlikte getirecek misiniz getirmeyecek misiniz?

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Bizde yok; bizde yok...

YAKUP BUDAK (Devamla) - Siz söylemişsiniz. Erkeklik ve Türkçülük tarifleri yapıyordunuz...

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Bizi bağlamıyor.

BAŞKAN - Sayın Budak, karşılıklı konuşmayın efendim.

YAKUP BUDAK (Devamla) - Onun için, diyorum ki; bu 52 maddelik teklifi tekrar getirecek misiniz getirmeyecek misiniz; milletin huzurunda size sormak istiyorum? Milletin huzurunda, çıkıp da, böyle, uzun vadeli birtakım laflar edip, sonra da "Komisyona sor" demenin, ben, gerçekle alakasını ve ilişkisini de bulamıyorum. Memleketin yönetimine talip olanlar, gerçekçi olmak, ciddi olmak, demokrasinin gereklerine uymak ve milletin taleplerini yerine getirmekle mükelleftirler.

Bu duygularla, hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Madde üzerinde görüşmeler bitmiştir.

Soru?.. Yok.

5 inci madde üzerinde 11 adet önerge vardır. Madde bir fıkra olduğu için, 4 önergeyi ve bir de Sayın Genç'in Anayasaya aykırılık önergesini işleme koyacağız.

Şimdi, önergeleri geliş sırasına göre okutacağım; son okunacak önerge aynı zamanda Anayasaya aykırılık önergesidir, okutup işleme koyacağız:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İktüzük teklifinin çerçeve 5 inci maddesiyle değiştirilmek istenilen 91 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Saygılarımızla.

Ahmet Kabil

Mücahit Himoğlu

Rize

Erzurum

"Madde 91.- Temel kanunları, İttüdüğü ve ülkenin ekonomik ve teknolojik gelişimiyle doğrudan ilgili yeniden yapılanma kanunlarını bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı ve tekliflerin Genel Kurulda görüşülmesinde uygulanacak özel görüşme ve oylama usulü tespitine; hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi, Danışma Kurulunun önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebileceği gibi, Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamaması halinde; en az iki siyasi parti grubu önerisi olarak, Genel Kurulca üye tamsayısının beşte 3 çoğunluğunun oyuyla da karar verilebilir."

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İttüzük teklifinin çerçeve 5 inci maddesiyle değiştirilmek istenilen 91 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Saygılarımızla.

Ahmet Kabil

Mücahit Himoğlu

Rize

Erzurum

"Madde 91.- Temel kanunları, İttüdüğü ve ülkenin ekonomik ve teknolojik gelişimiyle doğrudan ilgili yeniden yapılanma kanunlarını bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı ve tekliflerin Genel Kurulda görüşülmesinde uygulanacak özel görüşme ve oylama usulü tespitine; hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi, Danışma Kurulunun önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebileceği gibi, Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamaması halinde; en az iki siyasi parti grubu önerisi olarak, Genel Kurulca üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyuyla da karar verilebilir."

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İttüzük teklifinin 5 inci maddesiyle değiştirilmek istenilen 91 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Ahmet Kabil

Mücahit Himoğlu

Rize

Erzurum

"Madde 91.- Temel kanunları, İttüdüğü ve ülkenin ekonomik ve teknolojik gelişimiyle doğrudan ilgili yeniden yapılanma kanunlarını bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı ve tekliflerin Genel Kurulda görüşülmesinde uygulanacak özel görüşme ve oylama usulü tespitine; hükümetin, esas komisyonun veya grupların teklifi, Danışma Kurulunun önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebileceği gibi, Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamaması halinde; herhangi bir siyasi parti grubu önerisi olarak, Genel Kurulca üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyuyla da karar verilebilir."

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünün 5 inci maddesiyle değiştirilen 91 inci maddesinin "görüşme ve oylama usulü" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile maddeler üzerinde önerge verilip verilemeyeceğinin" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Emrehan Halıcı
Konya

İsmail Köse
Erzurum

İbrahim Yaşar Dedelek
Eskişehir

Çetin Bilgir
Kars

Süleyman Yağız
İstanbul

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi bir Anayasaya aykırılık önergesi daha geldi. Demin, 4 önerge demiştim; Sayın Hatiboğlu ve arkadaşlarının bir Anayasaya aykırılık önergesi daha var; onları ayrı ayrı okutup, birleştirip, müştereken işleme koyacağım efendim.

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifi 5 inci maddesi Anayasaya aykırı olduğundan teklif metninden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı Tüzük teklifinin çerçeve 5 inci maddesi Anayasaya aykırıdır. Teklif metninden çıkarılmasını arz ederiz.

Yasin Hatiboğlu
Çorum

Fethullah Erbaş
Van

Aslan Polat
Erzurum

Şeref Malkoç
Trabzon

Şükrü Ünal
Osmaniye

BAŞKAN - Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Başkanlık?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Efendim, Sayın Genç'in önergesinin gerekçesini okutsam?.. Sayın Genç burada yok.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Bizim önergemizin gerekçesini izah edelim efendim.

BAŞKAN - Ben, işin farkındayım tabii de; yine de, ne olur ne olmaz dedik sayın başkanım.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben, sözü uzatacak değilim. Sözün hayırlı olanı, kısa olanıdır. (MHP sıralarından alkışlar) Ve tabii, sözün hayırlı olanı, hisse olanıdır. İnsanın hayırlı olanı da, söylenen sözden hisse alanıdır. (FP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Anayasaya aykırılık iddiamızı bir kere daha ifade ediyoruz. Diyeceksiniz ki, efendim ustası Şam'dan değil, Anayasa Mahkemesi iptal ederse, biz, bir daha yaparız; doğrudur; ama, yazık değil midir ki, asıl görevi Anayasa Mahkemesinin iptaline fırsat vermeyecek teklif ve tasarıları kanunlaştırmak... Bu Meclisin asıl görevi uygun olan tavrı değil midir? İşte, sorumluluk hisseden

Anamuhalefet Partisi Grubu olarak diyoruz ki, beyler, yapmayın, bakınız, 37 kararnameden 24 tane-
si yok edildi, âdeta yok sayıldıysa, iptal edildiyse, bundan hepimiz üzüntü duyuyoruz. O iptal
edilenlerin altında yalnız sizin imzanız var; ama, acıda, bizim de acımız var. Yapmayın, biz, Par-
lamentoyuz. Anayasa Mahkemesinin iptalleri istisna olmalı, hatta nadir değil, ender olmalı. Bu ola-
bilir. O, olmasın diye zaten o anayasal kurum oluşturulmuştur.

Benim ricam şudur: Gelin, fırsat eldeyken şu 91 inci maddeyi çekin geri ya da önergemize des-
tek verin; bunu oradan alalım, yürürlükte bulunan madde yürütmeye devam etsin; Anayasaya daha
uygun bir düzenlemedir.

Ben, bir kardeşiniz olarak, bir grup mensubu olarak istirhamımı böylece arz etmiş oldum, fay-
dalı olur diye düşünüyor, Sayın Başkanlığa ve Yüce Heyetinize saygı sunuyorum. (FP sıralarından
alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Efendim, Komisyonun ve Sayın Başkanlığın kabul etmediği önergeyi oylarınıza sunuyorum:
Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge, kabul edilmemiştir.

Sayın Kabil, önergelerinizi geri çekiyorsunuz değil mi?

AHMET KABİL (Rize)- Evet.

BAŞKAN- Son önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 5 inci maddesi-
yle değiştirilen 91 inci maddesinin "görüşme ve oylama usulü" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile
maddeler üzerinde önerge verilip verilemeyeceğinin" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Emrehan Halıcı (Konya) ve
arkadaşları

BAŞKAN- Komisyon, önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa)- Ekseriyetimiz yoktur, tak-
dire bırakıyoruz.

BAŞKAN- Sayın Başkan?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara)- Katlıyoruz efendim.

BAŞKAN- Sayın Köse, siz söz mü istemiştiniz?

İSMAİL KÖSE (Erzurum)- Sayın Başkanım, gerekçeyi okutur musunuz efendim?

BAŞKAN- Tabii...

Başka bir söz istemiştiniz de.

İSMAİL KÖSE (Erzurum)- Başka bir şeyi daha sonra söyleyeceğim efendim.

BAŞKAN- Peki efendim.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe: Kanun tasarı ve tekliflerinin Genel Kurulda görüşme usulü 81 inci maddeyle düzen-
lenmiştir. 91 inci madde bu hükmün istisnasıdır. Önergemizle, genel görüşme usulünün dışında özel
görüşmeye tabi temel kanunlar hakkında önerge verilip verilemeyeceği düzenlenmektedir.

BAŞKAN- Efendim, Komisyonun takdire bıraktığı, Başkanlığın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge, kabul edilmiştir efendim.

Efendim, 5 inci maddeyi, kabul edilen önerge istikametinde oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6. - Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 83 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN- Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Ali Şahin söz istemişti.

Sayın Hatiboğlu, isteğiniz devam ediyor mu? Sayın Şahin olmadığı için...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, Avni Doğan Bey konuşacaklar.

BAŞKAN - FP Grubu adına, Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Avni Doğan; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclis İçtüzüğü'nü görüşüyoruz; Meclisimizin, Yüce Meclisin anayasasını görüşüyoruz. Çalışmalarımızı bu İçtüzüğe göre yürüteceğiz; kanunları, bu İçtüzüğe göre yapacağız; bu İçtüzüğe göre burada tartışmaları götüreceğiz.

İnsanlık mücadelesi, fikrî mücadelenin dışındaki zeminlere kayarsa eğer, sonuç hep kötü olur. Fikirlerin mücadelesi, sonuçta, mutlaka aydınlık getirir, uzlaşma getirir. Biz arzu ediyoruz ki, bu Yüce Meclisten çıkan her karar, bir fikrî münakaşanın sonunda, fikrî tartışmanın sonunda bir uzlaşmayla çıksın. Burada konuşacağız; biz konuşacağız siz dinleyeceksiniz; siz konuşacaksınız, biz dinleyeceğiz; ama, mutlaka, ciddi olarak birbirimizi dinleyeceğiz. Bu ülkeye hizmet etmek istiyorsak, birbirimizi dinlemek zorundayız; sadece dinlemek değil, birbirimizden faydalanmak zorundayız.

Değerli milletvekilleri, rakamlar, zaman zaman yalan söyler; çoğu zaman da gerçekleri söyler. Aynı şekilde, istatistikler de, zaman zaman doğruları, zaman zaman yanlışları söyler. Ne var ki, ne rakamların gerçeği ne istatistiklerin gerçeği değişmez, kalıcı gerçekler değildir. Rakamların gerçeği, istatistiklerin gerçeği; bunlar, daha çok, bir zaman dilimine ait gerçeklerdir; zaman değiştikçe, rakamların gerçeği değişir. Bu nedenle, biz siyasetçiler, rakamların gerçeğine önem verdiğimiz kadar, toplumsal gerçeklere, sosyal gerçeklere de önem vermek zorundayız.

Kaç kanun yaptık? Önemimizdeki "kaç kanun yaptık" sorusuna verilecek cevaplarla övünebiliriz. Eğer, yaptığımız kanunlar sosyal kanunları yok sayıyorsa, ömürleri, rakamlar kadar kısadır, rakamlar kadar sınırlıdır. Mesela, geçtiğimiz yasama yılında, Amerika Birleşik Devletlerinde 16 kanun yapıldı, bizde 100'den fazla. Biz, bir yaptığımız kanunu üç ay sonra değiştirmek zorunda kaldık; bunu, biz, hep yaptık; işte, sıkıntı burada. Amerika Birleşik Devletlerinde yapılan bir kanunun elli yıl değişmeyeceği kanaatindeyim. Eğer, kanunların kalıcılığını istiyorsak, toplumsal gerçekliği, bilimsel gerçekliği ciddiye almak zorundayız; aksi halde, yaptığımız kanunlar eskimekle kalmaz, bizi de eskitir.

Değerli milletvekilleri, siyasî sistemler, birtakım kanunlarla, tüzüklerle, kurallarla kayıt altına, sınır altına alınır, alınmalıdır da; ama, eğer, siz, yapacağınız yasalarla, toplumsal dinamikleri, ortak hafızayı, siyasal zihni kayıt altına almayı, sınırlamayı hesap ederseniz, toplum olarak biz kaybederiz; kendimizi, kendi yolumuzu kaybederiz. Bu açıdan, çok büyük sorumluluklar taşıyoruz Meclis olarak.

Değerli arkadaşlar, insanlık, ilk insandan bu yana, hep ileriye yürütmüştür; yontma taştan fütüye, hep birtakım kalıpları yıka yıka gelmiştir insanlık. Demokrasiye ulaşmak, ideolojik kalıpların, siyasal dogmaların insan iradesi karşısında çaresiz kalmasıyla gerçekleşmiştir. Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, Türkiye olarak, sebep ne olursa olsun bu zemini bırakmamak zorundayız. Zira, insanlığın gittiği yöne engel koymaya kimsenin gücü yetmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AVNİ DOĞAN (Devamla) - Müsaade eder misiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Bir dakika efendim, affedersiniz; buyurun.

AVNİ DOĞAN (Devamla) - Hükümetler gider hükümetler gelir; partiler kapanır partiler kurulur; diktatörler, demokratlar gelir geçer, insanlık gideceği yöne mutlaka gider. Engel koyduğunu zannedenler kendi kendilerini kandırır. Hepimiz bilmeliyiz ki, esas gerçek toplumsal gerçektir. Bizim gerçek sandığımız başka birçok şey bizim sanrılarımızdır. Spartaküs, hak isteyen bir toplumun sesinden başka bir şey değildir. İkinci Mehmet'i Fatih yapan kuvvet milletimizin fetih arzusudur. Aksi takdirde İkinci Mehmet sadece İkinci Mehmet olarak kalırdı. Mustafa Kemal'i Atatürk yapan milletimizin kurtuluşa olan imanındır.

Değerli arkadaşlar, toplumsal gerçek budur ve biz bunu dikkate almak zorundayız. Kanun yaparken de siyaset yaparken de devleti yönetirken de bunu dikkate almak zorundayız. Aksi takdirde hem biz tıkanırız hem de, bugün olduğu gibi, bizim ülkemiz, bizim Türkiyemiz tıkanır.

Aslında, üç maddelik bir kanunun dokuz saatte çıkmasından korkmamalıydık. Bir kanun tasarısı önümüze gelmeden önce onun bilimsel analizlerini yapmalıydık, dokuz saat tartışmadan çekinmemeliydik. Öyle zannediyorum ki, millet olarak, Meclis olarak bu da bizim zaafımız; ama, benim dileğim, bundan sonra, Yüce Meclis olarak, Yüce Meclisi oluşturan vazgeçilmez unsurlar olan siyasî partiler olarak birbirimize daha sıcak, daha sevgiyle yaklaşarak, konuları detaylı tartışarak yasama görevimizi bizden sonrakilere devrederiz.

Bu duygularla hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Doğan, teşekkür ederim efendim.

Şimdi, söz sırası, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç'te.

Sayın Kamer Genç?.. Onlar görüşmelerden çekildiler.

Grupları adına başka söz isteyen?.. Yok.

Şahsı adına, Erzurum Milletvekili Sayın Lütfü Esengün?.. Yok.

Sayın Hatiboğlu?..

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Konuşmayacağım efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

İstanbul Milletvekili Sayın Osman Kılıç?.. Konuşmuyorlar.

Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat?.. Konuşmuyorlar.

Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç?.. Yok.

Şanlıurfa Milletvekili Sayın Yahya Akman?.. Konuşmuyorlar.

Konya Milletvekili Sayın Lütfi Yalman?.. Konuşmuyorlar.

Van Milletvekili Sayın Fethullah Erbaş?.. Konuşmuyorlar.

Adana Milletvekili Sayın Yakup Budak?.. Konuşmuyorlar.

Ağrı Milletvekili Sayın Nidai Seven?..

NİDAİ SEVEN (Ağrı) - Hayır olsun efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

İstanbul Milletvekili Sayın Süleyman Arif Emre?.. Konuşmuyorlar.

ALİ OĞUZ (İstanbul) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Sayın Ali Oğuz; buyursunlar efendim. (FP sıralarından alkışlar)

ALİ OĞUZ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; İhtüzük tadiliyle ilgili çalışmalarımıza, önce, malumu ihsanınız olduğu gibi, 50 küsur maddeyle başladık, yarısından geri döndük, sonra 8 madde getirdik, onun üzerinde dahi bir mutabakat halinde, bir konsensüs halinde, birbirimizi memnun ederek bir neticeye varmamız mümkün olmadı. Niye böyle oldu; bunu da yüksek takdirlerinize arz ediyorum ki, bu, bir ihtiyaç değildi; sadece işin kolayına kaçmak arzusundan doğan bir gayretle bu tasarıları Meclisin huzuruna getirdiniz ve birçok gerginliklere, birçok tatsızlıklara, hatta tarih boyunca unutulmayacak hadiselerle sebebiyet verdiniz.

Değerli arkadaşlarım, bu ihtüzük değişikliğine niye ihtiyaç duyuldu dediğimiz zaman, buna birçok sebep, gerekçede birçok amil icat edildi "efendim, Türkiye'de rejim sorunu yoktur; Türkiye'nin acil çözüm bekleyen önemli sorunları vardır, bu sorunlar yapısal sorunlardır, her biri ayrı ayrı reform gerektiren sorunlardır" denildi. "Bunların çözülmesi için de süratle mevcut kanun tasarılarını çıkaracak, bekleyen kanun tasarılarını bir an evvel çıkaracak bir usul bulmak, bir gayret, bir sürat temin edecek tedbirler almak ihtiyacı vardır" denildi ve bunlar huzura getirildi.

Neydi bunlar? Bunlar; Medeni Kanun, Ceza Kanunu, Avukatlık Kanunu gibi ana kanunlarla, temel kanunlarla ilgili tasarıları "bunları bir an evvel çıkarmak ihtiyacımız vardır" denildi. Halbuki mevcut İhtüzük muvacehesinde bunlar da çıkarılabilirdi, nitekim geçmişte bunların emsalleri vardı, bunları bir an evvel çıkarmak hususunda da bir mutabakatın içindeydik. "100 küsur kanun çıkardık" diye de zaman zaman iftihar ediyoruz, diyoruz ki: "Bak, 100 küsur kanunu çıkardık." Bu çıkardığımız 100 küsur kanun hangi derdimize deva oldu değerli kardeşlerim? İşsizliği mi giderdi, milletimizin açlığını mı giderdi, memurların, işçilerin sokağa dökülmesini mi önledi? Bunların hiçbirinin derdine deva olmadı; sadece ve sadece "biz 100 küsur kanun çıkardık" diye iftihar ettik. Bundan sonra çıkaracaklarımız da derdimize deva olmayacak.

Arkadaşlarımız misaller verdiler: "Memleketin acil dertleri vardır, şu dertleri vardır, halkımız işsizdir, halkımız açtır, yoksuludur, memur sokağa dökülmüştür, işçi sokağa dökülmüştür, polis sokağa dökülmüştür, doktorlarımız sokağa dökülmüştür, üniversite hocalarımız sokağa dökülmek için hazırlanmaktadırlar..." Peki, bunların hangisine deva olacak bu çıkardığımız kanunlar? Hiçbirine de deva olmayacaktır. Gene de bir mutabakat temin etmedikten ve memleketin acil ihtiyaçlarına bir an evvel deva olacak kanunlar hususunda iktidarıyla, muhalefetiyle bir mutabakata varmadıktan sonra, bunlara deva bulmak mümkün değil. İşte, bir kısmını küstürdünüz, dışarı çıktı, bir kısmı da, neredeyse, küsmek üzere. Oturup, kendi başınıza bir şeyler yapıp da, hangi şerefi kazanacaksınız?! Hiçbir şey kazanamayacaksınız; mahcubiyet kazanacaksınız, utanç kazanacaksınız ve yaptığınızdan siz de memnun olmayacaksınız; ama, gelin şu inatlaşmadan vazgeçin de, bir an evvel memleketin ihtiyaçlarına medar olacak bir konsensüsle, mutabakatla kanunları çıkaralım. Zıyanı yok, 1 madde çıkaralım, 5 madde çıkaralım, 10 madde çıkaralım; ama, bu memleketin derdine deva olsun; memleket ihtiyacı içinde.

Esnaflar kepenk kapatıyor, memur sokaklara dökülmüş "açım" diyor, "sadakaya muhtacım, zekâta muhtacım" diyor, işçi "verdiğiniz yüzde 10'la hiçbir şey temin edemedim" diyor, "yüzde 50 enflasyon varken, memleketimizde bu kadar pahalılık, bu kadar sıkıntı varken, çocuklarım aç bılaç, yoksulken, işsizken bana verdiğiniz yüzde 10'la ben ne yaparım" diyor, gözyaşı döküyor. Öbür tarafta 20 milyona yaklaşan işsiz, akşam evine bir ekmek parası götürememenin ıstırabını çekiyor, gözyaşı döküyor, siz, "memlekete hizmet ettik" diyorsunuz. Bunların hiçbirisinin hizmetle alakası yok aziz kardeşlerim.

Gelin, hiç olmazsa, yol yakinken dönelim, yoksa, çok kötü bir şöhret bırakırsınız, ve zalimin zulmü varsa, el açıp size beddua ederler, mazlunun Allah'ı var derler, büyük belalara uğrarsınız, Allah muhafaza buyursun. Evet, onun için, sureti katiyede bu milletin bedduasını almayım... (DSP ve MHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sakin olun efendim...

OKTAY VURAL (İzmir) - Ne sakın olması... Maddeyle ilgili mi konuşuyor!

BAŞKAN - Tahammül edin efendim.

ALİ OĞUZ (Devamla) - Bakın, ilahiyat fakültelerinin önünde çocuklarımız gözyaşı döküyorlar, imtihanlara giremiyorlar, fakültelerine devam edemiyorlar, itiliyorlar kakılıyorlar...

BAŞKAN - Efendim, toparlarsanız, memnun olurum...

ALİ OĞUZ (Devamla) - Böyle şey olmaz! Bu zulümdür; zulüm ile âbâd olanın, akıbeti berbat olur.

OKTAY VURAL (İzmir) - Sizin gibi olur!

ALİ OĞUZ (Devamla) - Hürmet ediyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Efendim, madde üzerinde görüşmeler tamamlandı.

6 ncı madde üzerinde 3 adet önerge vardır sayın milletvekilleri; geliş sırasına göre okutup, aykırılık sırasına göre işleme koyacağım.

Son 2 önerge, metinden çıkarılmaya dairdir; birlikte işleme koyacağım efendim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı İçtüzük değişikliği teklifinin 6 ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aydın Tümen

İsmail Köse

Zeki Çakan

Ankara

Erzurum

Bartın

Ahmet Kabil

Mehmet Ay

Rize

Gaziantep

Madde 6. - Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 83 üncü maddesinin başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Bir maddenin önce konuşulması

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Teklifin Çerçeve 6 ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Lütfi Yalman	Osman Yumakoğulları
Van	Konya	İstanbul
Özkan Öksüz	Osman Pepe	Akif Gülle
Konya	Kocaeli	Amasya
Latif Öztekin	Rıza Ulucak	Ali Oğuz
Elazığ	Ankara	İstanbul
Mustafa Geçer	Yakup Budak	Şükrü Ünal
Hatay	Adana	Osmaniye
Eyyüp Sanay	Mehmet Çiçek	Ali Sezal
Ankara	Yozgat	Kahramanmaraş
Eyüp Fatsa	Aslan Polat	Ayşe Nazlı Ilıcak
Ordu	Erzurum	İstanbul

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı TBMM İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Teklifin, çerçeve 6 ncı maddesi ile değiştirilen 83 üncü maddenin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Saygılarımla

Turhan Güven

İçel

BAŞKAN - Efendim bu iki önergeyi birleştiriyorum.

Komisyon önergeye katılıyor mu ?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Başkan?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Güven burada olmadığına göre, Sayın Fethullah Erbaş, konuşacak mısınız, yoksa gerekçeyi mi okutayım?.. Söyleyin efendim...

FETHULLAH ERBAŞ (Van)- İki kelime söyleyeyim.

BAŞKAN - Buyurun; 2 değil. 22 kelime söyleyin; ben, tereddüt ettiniz diye söyledim. (FP sıralarından alkışlar)

FETHULLAH ERBAŞ (Van)- Sayın Başkan, değerli millet vekilleri; önergemizdeki istemiş olduğumuz nokta şu: Çerçeve 6 ncı maddeyle 83 üncü madde yürürlükten kaldırılıyor.

83 üncü maddede "Genel Kurulda bir maddenin diğerinden önce konuşulmasına işaret oyuyla karar verilebilir.

Görüşülen bir madde birçok mesele veya fıkralardan mürekkep ise ve bunların ayrı ayrı oya konmaları onbeş üye tarafından yazılı olarak teklif olunmuşsa gereği yapılır" deniyor.

Değerli arkadaşlar, biz, bu maddeyi yürürlükten kaldırıyoruz. İçtüzük, 1973'te konulmuş; daha önce de, bu Meclis, bu meseleleri tartışmış, bugüne kadar gelmiş, hiç kimsenin bir itirazı olmamış ve bu madde de bugün kaldırılıyor; niye kaldırılıyor, daha süratli işlesin...

Değerli arkadaşlar, milletvekillerinin bu müzakerelere katılması asgariye indirilmek isteniyor. Niye asgariye indireceksiniz; yani, milletvekilleri görüşmeyecek, önerge vermeyecek, önergeler üzerinde zaman tahdidi konulacak, önergelerde imzası olan milletvekillerinden 5 kişinin ismi okunacak, diğerleri okunmayacak; yani, kimse, artık, biz önerge veriyoruz, biz, bu önergeye katılıyoruz demeyecek. Sonuçta ne olacak; çıkan maddeler de, çıkan yasalar da yavan çıkacak, muhalefetin sesi kısılacak.

Biraz evvel, değerli Ali Oğuz Bey söylemişti, yeniden tekrarlamaya da gerek yok. Değerli arkadaşlar "alma mazlumun ahını, çıkar aheste aheste" demişler. Siz, şu anda, muhalefete hiç gelmeyecekmiş gibi davranıyorsunuz; ama, yarın muhalefete geleceksiniz; muhalefete geldiğiniz zaman, bu maddelerin ne kadar işe yaradığını, o zaman, yana yakıla tekrar edeceksiniz. Heyhat! O zaman, iş işten geçmiş olacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Erbaş, teşekkür ederim efendim.

Komisyonun ve Sayın Başkanlığın katılmadığı önergeleri -birleştirdiğimiz önergeleri- oylarınıza sunuyorum efendim: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer, son önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı İçtüzük değişiklik teklifinin 6 ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aydın Tümen (Ankara) ve

arkadaşları

MADDE 6.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 83 üncü maddesinin başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Bir maddenin önce konuşulması

BAŞKAN - Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Başkan?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - İmza sahipleri?..

ZEKİ ÇAKAN (Bartın) - Gereğesi okunsun efendim.

BAŞKAN- Gereğesini okutuyorum:

Gereğçe:

Uygulamada sıkıntı yaratmayan 83 üncü maddenin birinci fıkrasının gelecekte de uygulanmasına ihtiyaç duyulabileceği gözönüne alınarak aynen korunması önerilmiştir.

BAŞKAN - Komisyonun takdire bıraktığı, Sayın Başkanlığın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Şimdi, kabul edilen önerge doğrultusunda 6 ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7. - Bu İktisadî hükümleri, yayını takip eden ayın başında yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Efendim, bakıyorum, acaba bunda da konuşacak mısınız diye; ama, şimdi...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan konuşacağım.

BAŞKAN - Tabii, tabii efendim... Eştâfirullah... Belki son defa konuşacağınıza göre... Son defa konuşacaksınız yani.

Fazilet Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat; buyurun efendim.

FP GRUBU ADINA ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Şimdi, bu getirdiğiniz iktisadî değişikliğiyle, fikrî bazda susturmadığınız muhalefeti, iktisadî değişikliğiyle susturmaya çalışıyorsunuz; ama, bunun hesabını, biz, size, seçim meydanlarında sorarız.

Şimdi, getirdiğiniz iktisadî tadili dolayısıyla burada çok olaylar çıktı. Neydi bu olayların konusu:

1- Siyasî partilerin grup adına konuşma sürelerini 10'dan 5 dakikaya indirdiniz.

2- Maddeler üzerinde milletvekillerinin şahsî konuşmalarını kaldırdınız; yani, milletvekillerini gruplara bağımlı kıldınız.

Şimdiye kadar -akşama kadar- çıkıyor bu basın kuruluşları, aynen "efendim, milletvekilleri genel başkanlarının sultası altında kalıyor, milletvekilleri genel başkanları ne derse onu yapıyor" diyorlardı. Siz, getirdiğiniz bu teklifle, milletvekillerini grubun da sultasına soktunuz. Bir milletvekili, grubuyla aynı şeyi düşünmediği müddetçe, çıkıp da burada -hakkı değil- memleketin sorunlarını dile getirme şansını da ortadan kaldırdınız, bunu neye benzettiniz; yani, bir taraftan, demokrasiden bahsettiniz, diğer taraftan, milletvekillerinin en tabii hakkı olan kürsülerden konuşma hakkını elinden kaldırdınız. Tamam, bunları getirdiniz; ama, bundan adım kadar eminim ki, bu, en çok bir ay içerisinde de, Anayasa Mahkemesinden bal gibi de dönecektir. Siz de bunu böyle bal gibi göreceksiniz; çünkü, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bu milletvekillerinin burada olmasının birinci şartı, kanun tasarısı ve teklifleri üzerinde kendilerinin beğenmedikleri konularda çıkıp, görüşlerini ferden izah edebilme hürriyetleridir. Siz, bunu, buradan kaldırdınız bugün. Bunu kaldırdığınız için, bu teklifin hiçbir demokrat yönü kalmadı; birinci söyleyeceğim konu bu.

İkincisi, siz burada, önergeleri sınırlamaya çalıştınız. Ne dediniz: "Dört yerine üç önerge getirelim." Soru sormayı sınırladınız; 20 dakika değil, 10 dakika verdiniz.

Şimdi, bakın, burada, Başkanlık adına şu kürsüde oturan Sayın Meclis Başkanvekilimiz bütçe görüşmelerinde bir fikir öne sürdü ve dedi ki "gruplarla konuşalım ve bütçe konuşmalarında, bilhassa, bu soru-cevap süresini biraz artıralım" dedi. Çünkü, bütçe konuşmalarında milletvekillerinin en çok istediği...

BAŞKAN - Hangi başkanvekili dedi efendim; sayın Arseven mi?..

ASLAN POLAT (Devamla)- Evet; Sayın Arseven dedi.

Sayın Arseven "soru-cevap müddetini artıralım" dedi. Çünkü, soru cevap işlemi, bütçe konuşmalarında, milletvekillerinin en çok merak ettiği, vilayetleriyle ve bütçeyle ilgili öğrenmek istediği konuları içeriyor. Bu soru cevapta 20 dakikayı bile az bulurken, siz, bunu, şimdi 10 dakikayla sınırlandırdınız; 5 dakikasında milletvekilleri soracak ve 5 dakikasında hükümet cevap verecek. Sayın mil-

letvekilleri, siz de biliyorsunuz ki, bir milletvekili, eğer, bir tasarı üzerinde -çok ideolojik bir tasarı değilse; yani, RTÜK yasası gibi, kanun hükmünde kararnameyle memurları işten atmak gibi tasarı değilse- zaten, her madde üzerinde milletvekilleri kolay kolay soru sormuyorlar. Siz de bunları biliyorsunuz; ama, neyi getirmek istediniz: Milletvekilleri soru sorar, halk gerçekleri görür, biz rahatsız oluruz diye bunu da sınırladınız.

Sonra ne yaptınız; getirdiniz burada önergeleri sınırladınız. Dört önergeyi üçe indirdiniz. Sayın milletvekilleri, bunu açık söylüyorum, muhalefet milletvekilleri, bu Genel Kurulda verdikleri önergeyle, tasarıda olmayan şekilde, millete hayat standardı vergisini mi getirdi? Yani, milletvekilleri, burada bir akşamüzeri, bir önergeyle geriye döndük vergi mi getirdiler de, siz, bunu sınırlamaya kalkıyorsunuz?

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) - Biraz yavaş konuş, anlayamıyoruz...

BAŞKAN - Sayın Karahan, müsaade buyurun, konuşsun hatip.

ASLAN POLAT (Devamla) - Ne getirdi burada milletvekilleri; muhalefet milletvekilleri önerge verdiyse, bu verdikleri önergelerle işçinin, memurun, çiftçinin, esnafın önünü açmak için ne getirildirse, o önlerine geldi. Şimdi, siz, o önergeleri de, gelip burada kesmeye kalkıyorsunuz...

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) - Biraz yavaş konuşsun, anlayamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Konuşsun efendim, hür kürsü; sizin anlamınıza lüzum yok, zabıtlara geçiyor Sayın Karahan.

ASLAN POLAT (Devamla) - Şimdi, efendim, kim benim bu sorularıma cevap vermek istiyorsa, gelsin burada cevap versin; yerinden cevap verilince duyulmuyor. Gelin, burada konuşun; ben de, sizi dinleyip cevap vereyim.

Sayın milletvekilleri, getirdiğiniz bu tasarılar da ne yaptınız; mesela, dediniz ki: "İkili anlaşmalarda maddeler üzerinde konuşmayalım, tümü üzerinde konuşalım." Bakın, şimdi, ben, size bir ikili anlaşma gösteriyorum, nedir; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Rus Doğalgazının Karadeniz Altından Geçişine Dair Tasarı, yani, meşhur Mavi Akım. Şimdi, bunun tümü üzerinde konuşuyorsunuz, maddeleri üzerinde konuşmuyorsunuz; niye; çünkü, lüzum yok; ama, bir maddesi var -2 nci madde- işte, sizin Enerji Bakanlığını şu anda beyaz enerji operasyonu ile mahkemelere sürükleyen madde de buraya konulmuş ve "Samsun-Ankara hattı Gasprom firmasıyla onun tasvip edeceği bir firmaya verilir" demişsiniz. Bu madde üzerinde ben konuşmadığım zaman savcılar konuşuyor. İşte, siz, o yüzden de sıkıntılısınız bugün; ama, bu maddeler üzerinde biz burada konuşursak, milletvekilleri konuşursa, savcılar konuşma lüzumunu hissetmez ve siz de rahatsız olmazdınız; ama, siz, ikili anlaşmaların içerisinde bir ihaleyi kime vereceğinizi belirtirseniz, bunda, bir milletvekilinin buraya gelip konuşması en tabii hakkıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ASLAN POLAT (Devamla) - Sayın Başkanım, 5 dakika verdiniz, grup adına olan süremi verirsiniz...

BAŞKAN - Efendim, lütfederseniz...

ASLAN POLAT (Devamla) - Tamam Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, zaten, külliye konuşmalarımızı kestiniz; bari, bu 5 dakikayı kesmeyin.

Şimdi, siz, iktidar partisi milletvekilleri, bütçe kanunu getiriyorsunuz, 80-100 madde; "efendim, maddeler üzerinde niye konuşuyoruz, bunlar klasik maddeler" diyorsunuz; ama, bu getirdiğiniz bütçe kanununun 41 inci maddesi üzerinde Plan ve Bütçe Komisyonunda gece saat 3'te bir önerge veriyorsunuz; 8 tane petrol şirketinin Sayıştay Beşinci Dairesinin suçladığı, yani, 68 trilyon lira ceza kestiği 8 tane petrol şirketinin borcunu, tutup, şahıs borcunu alıp, borçları siliyorsunuz, Devlet Bakanını sorumlu kılıyorsunuz, ki, Sayıştay Beşinci Dairesinin verdiği kararı Sayıştay Temyiz Kurulu da kabul ettiği halde. Bakın, Sayıştay Beşinci Dairesi 8 petrol şirketine diyor ki "sen 68 trilyon lirayı haksız almışsın, geri öde." Bunu Sayıştay Temyiz Kurulu da kabul ediyor. Siz geliyorsunuz, burada, gece saat 3'te, Plan ve Bütçe Komisyonunda bir önergeyle bunu da affediyorsunuz. Biz geldik, burada gece saat 3'te konuştuk, Sayın Bakan buna "efendim, basit bir kanun maddesinin yorumudur" deyip geçti; ama, biz bunu da Anayasa Mahkemesinde iptal ettireceğiz ve bunun da peşini -mahkemelerde- bırakmayacağız.

Niye bunu söylüyorsunuz; siz, klasik maddelerin arasına bir önerge koyuyorsunuz, 8 şirketin 68 trilyonunu affediyorsunuz. Geliyorsunuz, klasik maddelerin arasına bir önerge koyuyorsunuz, ihaleyi kime vereceğinizi yazıyorsunuz. Ondan sonra da "milletvekilleri, muhalefet burada niye konuşuyor" diyorsunuz ve bunu çok görüyorsunuz. Burada yanlış yapıyorsunuz.

Dikkat ettim, iktidar sürekli olarak bir şey söylüyor, diyor ki "efendim, 230 tane kanun tasarı ve teklifi var, biz bunları nasıl geçireceğiz?" Ben bunlara baktım; bunların 60 tanesi ikili anlaşma, işte bu tip anlaşmalar. İsterseniz, eğer içine böyle müteahhit maddeleri koymazsanız, bunların hepsi bir haftada çıkacak anlaşmalar, gelin çıkaralım.

64 tanesi kanun teklifi. Zaten, bunların da yüzde 90'ını siz getirip görüştürmüyorsunuz. Nedir kanun teklifleri; ya şehrine bir üniversite istemiş ya beldem ilçe olsun veya vilayet olsun demişsiniz; büyük ihtimalle böyle. Zaten, bunlar da görüşülmeyecek. 49 tanesi de dokunulmazlık...

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Konuyla ne alakası var?..

BAŞKAN - Yürürlüğü konuşuyor efendim.

ASLAN POLAT (Devamla) - Evet, yürürlük...

Bak, ben işin gerçeğini konuşuyorum. Sizin 230 tasarı ve teklifinizin 173 tanesi böyle.

Şu gündem içerisinde geriye kalıyor 60 tane tasarı. Getirin bu 60 tane tasarıyı, istediğimiz an çıkaralım.

Sayın Erzurum Milletvekilimiz, MHP'nin Grup Başkanvekili de karşımda; eğer, arzu ediyorsa, onun getirdiği ve 143 üncü sıradaki DAP Kanun Teklifi var, hemen o teklifi görüşelim. Eğer, istiyorsanız, 232 nci sırada, çiftçilerin borçlarının ödenmesiyle ilgili kanun teklifi var; onu da görüşelim.

BAŞKAN - Sayın Polat, lütfen, karşılıklı konuşmayın.

ASLAN POLAT (Devamla) - Ama, siz hep Danışma Kuruluna gidiyorsunuz, Danışma Kurulunda "İçtüzüğü görüşelim, başka konuyu görüşelim" diyorsunuz. (ANAP sıralarından "süreyi çok aştı" sesleri)

BAŞKAN - Bir dakika efendim... Lütfeder misiniz...

ASLAN POLAT (Devamla) - Ama, arzu ediyorsanız, bu getirdiğiniz...

BAŞKAN - Sayın Polat, bir dakika.

Efendim, ben Sayın Polat'a 5 dakika... Efendim, grup adına konuşuyor, 10 dakikası yok mu; yani, insaf... Makine 5 dakikaya ayarlanmış diye vicdanımızı da mı ayarlayacağız?! (FP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

ASLAN POLAT (Devamla) - Şimdi, ben söylüyorum, sayın hemşerim, eğer arzu ediyorsanız kanun tekliflerinden hemen şu DAP kanununu getirin, yarın burada, diyorum, biz muhalefet olarak destekleyelim, siz de hiç konuşmayın üzerinde; çiftçilerin borçlarını getirin, gene bunu görüşelim. Siz, bunları getirmeyeceksiniz, yok içtüzüğü getirelim, yok bunu getirelim derken ondan sonra da vakit yok diyeceksiniz. Bunlar yanıltıcı şeyler, ben, size bunları söylemek istiyorum.

Şimdi, size bir şey daha söyleyeceğim: Bu hükümet, sürekli olarak, son bir aya kadar "ben, şu Mecliste, kuruluşundan beri, şu Meclisin açılışı olan 1920'lerden beri en çok kanun çıkaran Meclisim" diye övünüyordu. Neden; çünkü, sürekli olarak çalışma saatlerini uzatıyorsunuz, 350 milletvekaliniz var, her an 180 kişiyi burada bulabiliyorsunuz ve saat 12'lere kadar -konuşulurken de hiçbir maddede konuştuğunuz yok zaten, fikriniz var mı yok mu o da belli değil- kanun çıkarttık diye övünüyorsunuz, konuşuyorsunuz. Şimdi, bu bir ay içerisinde birden bire ne oldu da "biz kanun çıkaramıyoruz, içtüzüğü değiştireceğiz" diyorsunuz.

FARUK DEMİR (Ardahan) - Bizim fikrimiz var...

BAŞKAN - Efendim, içtüzüğün 60 ncı maddesine göre söz vereyim cevaplayım; tabii...

ASLAN POLAT (Devamla) - Neden; IMF'ye söz vermişsiniz, şeker kanununu hemen çıkaracağız, bütün kanununu hemen çıkaracağız, elektrik kanununu hemen çıkaracağız demişsiniz. Şimdi, yarın gelecek şeker kanunu, Plan ve Bütçe Komisyonunda -en az 2,5-3 milyon insanı ilgilendiriyor- muhalefet burada konuşmasın rahatsız olacağız; bütün kanunu gelecek -birkaç milyon insanı ilgilendiriyor- aman muhalefet konuşmasın rahatsız olacağız; neticede, biz konuşmadığımız zaman halk konuşuyor; ama, nerede konuşuyor, sokakta konuşuyor, savcılar konuşuyor ve herkes rahatsız oluyor, Meclisin saygınlığı kayboluyor, ben buna üzülüyorum.

BAŞKAN - Sayın Polat, toparlar mısınız efendim.

ASLAN POLAT (Devamla) - Anket yapıyorlar, en az saygınlığı olan yer Meclis oluyor; niye; çünkü, Mecliste hiçbir ciddi şey konuşulmuyor diyor. Gelin, bunların burada konuşulmasından çekinmeyin, ondan sonra da gücünüz varsa -zaten oyunuz var, çıkaracaksınız- çıkarın; ama, yeter ki, fikren güçlüyseniz gelin, savunun fikirlerinizi diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Polat.

60'a göre söz istiyor musunuz; vereyim mi efendim?..

FARUK DEMİR (Ardahan) - Lüzum yok...

BAŞKAN - Sayın Polat, milletvekili arkadaşlarımız üzülüyorlar efendim...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Hayır... Hayır, cevap versinler...

BAŞKAN - "Fikri yok, zikri yok" dediniz de...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Hayır, fikri olan gelsin konuşsun.

BAŞKAN - Ben, sürçülisan olduğunu ifade ettim efendim adınıza, vekâleten.

Teşekkür ederim efendim.

Doğru Yol Partisi Grubu adına İçel Milletvekili Sayın Turhan Güven?.. Doğru Yol Partisi Grubu görüşmelerden çekildi.

Grup adına başka söz isteyen?.. Yok.

Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu?..

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Konuşmayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Madde üzerinde şahsı adına başka konuşacak var mı?

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Yok efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, 7 nci madde üzerinde 6 adet önerge vardır; madde bir fıkra olduğu için, 4 önergeyi işleme koyacağım.

Şimdi, önergeleri geliş sırasına göre okutup, aykırılık derecesine göre de işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

586 sıra sayılı İçtüzük değişikliği teklifinin 7 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emrehan Halıcı

Oktay Vural

İsmail Köse

Konya

İzmir

Erzurum

İ. Yaşar Dedelek

Mehmet Pak

Eskişehir

İstanbul

"Madde 7.- Bu İçtüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer."

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İçtüzük teklifinin 7 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla.

Ahmet Kabil

Mücahit Himoğlu

Rize

Erzurum

"Madde 7.- Bu İçtüzük hükümleri, yayımı tarihinde yürürlüğe girer."

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Teklifin çerçeve 7 nci maddesinin "Bu Tüzük hükümleri 1 Ekim 2001 tarihinden itibaren yürürlüğe girer" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş

Lütfi Yalman

Osman Yumakoğulları

Van

Konya

İstanbul

Osman Pepe

Akif Gülle

Latif Öztekin

Kocaeli

Amasya

Elazığ

Rıza Ulucak	Ali Oğuz	Mustafa Geçer
Ankara	İstanbul	Hatay
Özkan Öksüz	Yakup Budak	Şükrü Ünal
Konya	Adana	Osmaniye
Mehmet Çiçek	Eyyüp Sanay	Ali Sezal
Yozgat	Ankara	Kahramanmaraş
Eyüp Fatsa	Aslan Polat	Nazlı Ilıcak
Ordu	Erzurum	İstanbul

BAŞKAN - Son önerge en aykırı önerge olduğu için, okutup işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Teklifin çerçeve 7 nci maddesinin "Bu Tüzük hükümleri 1 Ekim 2002 tarihinden itibaren yürürlüğe girer" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Lütfi Yalman	Osman Yumakoğulları
Van	Konya	İstanbul
Osman Pepe	Akif Güllü	Latif Özbek
Kocaeli	Amasya	Elazığ
Rıza Ulucak	Ali Oğuz	Mustafa Geçer
Ankara	İstanbul	Hatay
Yakup Budak	Şükrü Ünal	Mehmet Çiçek
Adana	Osmaniye	Yozgat
Ali Sezal	Eyüp Fatsa	Aslan Polat
Kahramanmaraş	Ordu	Erzurum

Özkan Öksüz	Nazlı Ilıcak
Konya	İstanbul

BAŞKAN - Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Başkan?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Erbaş, gerekçesini okutayım mı efendim?.. Müsaade ederseniz gerekçesini okutayım efendim.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Peki...

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

Gerekçe: 5.3.1973 tarihli ve 584 karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün altı maddesi bu teklifle değiştirilmektedir. Değiştirilen bu maddelerin muhalefet partilerini rahatsız ettiği gibi bir anda bu değişikliğe uyum sağlamalarını beklememiz mümkün değildir. Dikkat edilirse, değiştirilen bu altı madde de, Genel Kurul'da muhalefet yapmak isteyen milletvekillerinin seslerini kısmakta ve muhalefet imkânlarını büyük ölçüde ortadan kaldırmaktadır. Yeni tüzüğe uyum sağlanması açısından 1 Ekim 2002 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi uygun olur görüşündeyiz.

BAŞKAN - Efendim, Komisyonun ve Meclis Başkanlığının katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir efendim.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Teklifin çerçeve 7 inci maddesinin "Bu Tüzük hükümleri 1 Ekim 2001 tarihinden itibaren yürürlüğe girer" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

**Fethullah Erbaş (Van) ve
arkadaşları**

BAŞKAN - Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Başkan?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Van Milletvekili Sayın Fethullah Erbaş; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; altı maddelik -iki tanesi yürürlük ve yürütme maddesi olduğu için ikisini çıkardığımız zaman, altı maddelik- bir İçtüzük değişikliği gerçekleşmiş oldu; biraz sonra bu iki madde de oylandıktan sonra, yayımı tarihinde yürürlüğe girecek. Önergemizde biz diyoruz ki, bu Meclis, bu içtüzük değişikliğini hazmedemedi. Önümüzdeki, yani, 1 Ekim 2001 tarihindeki yeni yasama yılında yeni tüzükle, yeni değişikliklerle devam edelim diyoruz. Ama, sizler muhalefetin sesini kısıyorsunuz ve muhalefet imkânlarını büyük ölçüde ortadan kaldırılıyorsunuz. Yeni tüzüğe uyum sağlanması açısından önümüzdeki yasama yılı olan 1 Ekim 2001 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi konusunda verdiğimiz önergeyi de biliyorum ki kabul etmeyeceksiniz. Niye kabul etmeyeceksiniz; çünkü, değerli arkadaşlar, IMF bir talimat vermiş "size 6 - 7 milyar dolarlık bir kredi vereceğim; ancak, eskiden üç ayda bir geliyordum, şimdi konunun önemine binaen her ay geleceğim sizi kontrol edeceğim, bazı temel kanunları çıkarmanız olacaksınız" diyor. Efendim, bu temel kanunlara baktığımız zaman, diyor ki, Enerji Piyasası Kanununu derhal çıkarın. Mecburdur iktidar, bunu çıkaracak; çünkü söz vermiş. Bu 2001 tarihinin ekim ayını beklemeye imkânı yok; çünkü, IMF dediğimiz artık ne ise öyle bir sıkıntı veriyor bize.

Şeker fabrikalarını özelleştireceksiniz, bunu bekleyemezsiniz. Seydişehir Alüminyum Tesisleri özelleştirilecek; çünkü, Seydişehir Alüminyum Tesisleri, şu anda, Türkiye'nin alüminyum ihtiyacının yüzde 50'ye yakın bir bölümünü karşılıyor, eğer revize edilirse,

Yine bazı arkadaşlarımız kendilerini yakacaklarını söylediler; bor madenlerini şimdi özelleştireceksiniz, öyle bir imkân sağlanması lazım; 2001 yılının ekim ayına kadar beklemeniz mümkün değil. Her şeyden önce Türk Havayolları dünyanın en kârlı havayollarından birisi, eğer iyi işletildiği takdirde; zarar gösteriyorsunuz, onu özelleştirmeniz lazım, öyle emir gelmiş.

Onun yanında, bu sene yine 300-400 trilyon lira kâr eden bir Telekom var, Telekomu, durup dururken, zarar etmiyor, bir şey etmiyor, niye özelleştirmek için bastırıyorsunuz, onu anlamak mümkün değil, onu özelleştireceksiniz. Tekel var, Amerikan fabrikaları, Avrupa sigara fabrikaları diyorlar ki, Tekeli özelleştirin, biz alalım; yani, dünyayı umumiyyeye çevirmek için elinizden ne gelirse yapacaksınız, bunda çok aceleniz var. Onun için, bunu, 2001 Ekim ayına kadar, herhalde öyle tahmin ediyorum- bırakmayacaksınız.

IMF'in -hemen şu anda okurum isterseniz- 6-7 milyar dolarlık bir kredisi için bunları çıkarmak zorundasınız. Meclis meclislikten çıkıyor bu durumda, sonunda, bazı kurumların istekleri doğrultusunda kanun çıkarmaya kalkıyor. Bu konuda bu Mecliste görev yapan arkadaşların, iktidarda olsun, muhalefette olsun -hiç kimsenin içine sinmiyor, bunu biliyorum- Allah yardımcıları olsun.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Erbaş.

Meclis Başkanlığının ve Komisyonun katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir efendim.

Sayın milletvekilleri, şimdi okuyacağımız iki önergeyi birleştiriyoruz, aynı mahiyette olduğu için birlikte işleme koyacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

586 sıra sayılı İçtüzük değişikliği teklifinin 7 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve talep ederiz.

**Emrehan Halıcı (Konya) ve
arkadaşları**

"Madde 7.- Bu İçtüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer."

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İçtüzük teklifinin 7 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

**Ahmet Kabil
Rize**

**Mücahit Himoglu
Erzurum**

"Madde 7.- Bu İçtüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer. "

BAŞKAN - Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Ekseriyetimiz yoktur, takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Başkan?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ NEJAT ARSEVEN (Ankara) - Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN - Komisyonun takdire bıraktığı, Başkanlığın katıldığı önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... İki önerge de kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda 7 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8.- Bu İçtüzük hükümleri Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürütülür.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına...

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Konuşmayacağız Sayın Başkan.

BAŞKAN - Konuşmuyorsunuz; teşekkür ederim.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Şahsı adına Sayın Hatiboğlu?..

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Konuşmayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum efendim.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Siz mi konuşacaksınız?..

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN - Şahsınız adına konuşacaksınız?..

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Grup adına Sayın Başkan.

BAŞKAN - Grup adına mı efendim?..

Şahısları adınaya geçtim de, onun için düzelttim.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Ama, ben işaret ettim, görmediniz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Efendim, fark etmez, siz buyurun, şahsınız adına da konuşursunuz ama; Grup adına ifade etmiş olursunuz değil mi... İstirham ederim...

Biz Tüzüğü çiğnememiş oluruz, siz de gayenize ulaşırsınız. Maksat, kural ve kaidelere uymak.

Buyurun.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum ve hükümetimize teşekkür ediyorum; inşallah, vergilerde esnaf ve tüccarımıza göstermiş oldukları anlayışlı davranışlarını, çiftçi ve köylümüzün de içerisinde bulundukları sıkıntıdan dolayı, o borçlarla ilgili gerekli düzenlemeyi de inşallah yapacaklarına inanıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yasama faaliyetleri sırasında en doğru hareketi, faziletli hareketi Fazilet Partisi yapmıştır. Fazilet Partisi Grubunu tebrik ediyorum. Demokrasinin gereği, Millet Meclisinde yüce milletimizin vermiş olduğu görevi yerine getirmektir; iktidar partisi olarak bu görevi yerine getirir, muhalefet partisi olarak bunu yerine getirir. Muhalefet olmak, bir direniş veya bir karşı koyuştan daha çok, muhalefet demek, burada yanlışların söylenmesidir. Sayın Fazilet Partisi sözcüleri, çoğunlukla, tenkit etmek suretiyle ve çoğunlukla da maddelere iştirak etmemek suretiyle, en doğal muhalefet görevlerini yerine getirmişlerdir. Kaldı ki, bazılarında da oy kullanmışlardır. O itibarla, biz, demokrasiyi, bu manada anlıyoruz, yani, milletimizin vermiş olduğu görevi o istikamette kullanmaktır, yasama görevinde kullanmaktır. Demokrasinin gereğini ve milletimizin vermiş olduğu görevi, bu sıralarda oturarak yapmak mecburiyetindeyiz. Yani, önce, milletvekili olmanın fonksiyonunu yerine getirmemiz lazım.

Diğer muhalefet partisiyle ilgili çok sözüm vardı; ancak, vicahtı olmadığı için; yani, yüz yüze gelmediğimiz için, benim karakterime de grubuma da yakışmaz, gıyapta konuşmak da bize yakışmaz, onun için, gıyapta konuşmak istemiyorum.

Millet iradesi en üstün iradedir. Bu iradenin vermiş olduğu görevi, muhakkak surette, yerine getirmemiz lazım. Üç siyasi partinin grubu olarak, içimizden; yani, Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir hükümet çıkarmışız, arkasına da güvenoyumuzu koymuşuz. Hiçbir şekilde, bu teklifte imzası olan bir milletvekili ve bir partinin grup başkanvekili olarak, Türk Milletine zulüm düşüncesini hayatta düşünmediğimiz gibi, böyle bir teklifi getirirken de böyle bir düşüncenin altına imzamızı atmamız mümkün değildir.

Amacımız şudur: Şimdi, hem ismimiz geçti hem partimizin ismi geçti hem teklifle ilgili çok şeyler söylendi. İzin verirseniz, bir teklif sahibi olarak, bir partinin içerisinde bulunmuş olduğu

kafalarda başka şeyler bırakmaması bakımından da aydınlığa kavuşturmamız lazım. Ne yaptık "uzlaşalım, bir araya gelelim" dedik ve bir araya geldik. Neticede ne yaptık; maddeler üzerinde konuşma ihtiyacının olduğuna karar verdik. Çok önemli bir olaydır. Demek ki, konuşmadan dolayı bir uzlaşma neticelenecektir. Yani, insan olmamızın vasfı, özelliği de budur; konuşarak anlaşacağız, vuruşarak değil; çünkü, vuruşmak bize yakışmaz ve özellikle, milletin temsilcileri olarak da hiçbir şekilde yakışmaz.

Yargıya intikal etmiş bir olay üzerinde de burada konuşmak istemiyorum. Allah nasip ederse, sabırlı olduğumuzda, Türk yargısının, hakkı, hukuku, adaleti, çok kısa süre içerisinde ortaya çıkaracağını ve boşa konuşanların, yargıya güvenmeyenlerin yüzlerinin kızaracağını, birbirimizin de, bazılarımızın da yüz yüze bakamayacağımızı, öntümüzdeki aylarda ya da günlerde göreceğiz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; burada, İçtüzük değişikliğiyle, 91 inci maddede yapılan bir temel kanun tarifi vardır. Bu tarif çerçevesi içerisinde temel kanun nitelendirilecektir ve sonra Yüce Meclise takdim edilecektir. Kaldı ki, daha Yüce Meclisin Genel Kuruluna gelmeden Danışma Kurulunda değerlendirilecektir. Danışma Kurulunda, bugün mevcut olan beş siyasi partinin temsilcisi olan grup başkanvekilleriyle oybirliğiyle kabul ettiğimiz anda, zaten oylamaya lüzum kalmayacaktır; yani, usulde bir değişiklik olmayacaktır, aynı eskisi gibi devam edecektir.

O itibarla, ben, dünkü Danışma Kurulunda, Değerli Hatiboğlu'nun da bulunduğu toplantıda arz ettim. Esas olan, genel konsensüs dediğimiz çoğunluğun iradesini ortaya çıkarmaktır. Bizim ana ilkemiz budur. O da şudur: iki muhalefet partimizin de iştirakini sağlayacak bir mutabakat sağlamaktır. Eğer orada olmazsa, kaldı ki iki parti iştirak etmeyebilir, diğeri iştirak edebilir; yani, oylamaya iştirak etmek suretiyle, 330 değil, belki de 450 olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KÖSE (Devamla) - Bir saniye müsaade edin, bitireceğim Sayın Başkanım.

O itibarla, temel kanunun tarifine dikkat edilecektir. Öncelikle, iki muhalefet partisinin temsilcisiyle beraber, temel kanun olarak getirmiş olduğumuz bu kanun tasarısının kendileri tarafından da kabul görmesini teklif edeceğiz ve ondan sonra, gerekirse, buradaki 330 rakamının uygulanması, inanıyorum ki bir istisna olarak görülecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle, yapılan bu İçtüzük değişikliğiyle, Yüce Milletimize çok hayırlı hizmet yapmış olmanın mutluluğu, rahatlığı ve huzuru içerisinde tüm gruplara huzurunuzda teşekkür ediyorum. Hayırlı ve uğurlu olsun diyor; saygılar sunuyorum. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Köse.

Efendim, 8 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Şahsım adına konuşmam vardı Sayın Başkan.

BAŞKAN - Şahsı adına konuştu zaten.

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Efendim, grup adına konuştu...

BAŞKAN - Efendim, grup adına konuşmadı.

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Grup adına konuştu Sayın Başkan.

BAŞKAN - Bir dakika efendim...

Ben yaptığım uygulamayı biliyorum, istirham ederim...

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Kendisine soralım...

BAŞKAN - Efendim, beni dinleyin... Müsaade edin de, ne yaptığımı anlatayım.

"Gruplar adına konuşmalar bitti" dedim, Sayın Hatiboğlu'nu çağırdım. Sayın Hatiboğlu konuşmayacaktı. Sayın Köse söz isteyince, grup adına değil, mecburen şahsı adına söz verdim; ama, size, bir kişiye daha söz verebilirim efendim.

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Efendim, kendisi "grup adına konuşacağım" dedi.

BAŞKAN - Efendim, affedersiniz; mensubu olduğum partim de olsa, keyfi idare yok; ben idare ediyorum burasını. İstirham ediyorum...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, şahsım adına, İsmail Köse'den daha önce söz hakkım vardı benim.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

OSMAN KILIÇ (İstanbul) - Sayın Başkan, şahıslar adına konuşmalarda, benim, ikinci sırada söz hakkım var yanılmıyorsam. Lütfen bakar mısınız?..

BAŞKAN - Yanlışlığı ben yaptım Sayın Kılıç; beni tolere eder misiniz efendim? Ben yaptım yanlışlığı.

OSMAN KILIÇ (İstanbul) - Sayın Başkan, tarihi bir gün yaşıyoruz; bu konuşma, ikinci sıra olarak bana kismet... Müsaade ederseniz, hitap etmek istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, zatiâlinize, 86 ncı maddeye göre söz vereyim müsaade eder misiniz?..

OSMAN KILIÇ (İstanbul) - Efendim, ben, uygun görürseniz konuşmak istiyorum.

BAŞKAN - İhtizâzınız 86 ncı maddesine göre söz vereceğim efendim; zaten, söz talebiniz var. Lütfederseniz... Hata benim efendim.

OSMAN KILIÇ (İstanbul) - Efendim, ben, hitap etmek istiyorum Genel Kurula.

BAŞKAN - Size söz vereceğim efendim; ben formüle ediyorum. Rica ederim... Ben kimsenin sözünü kesmem, biliyorsunuz huyumu.

OSMAN KILIÇ (İstanbul) - Peki efendim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Polat.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Biraz önce okunan yürütme maddesine baktığımız zaman, bu muhalefetin, bu hükümete, yani bu iktidara ne kadar güveneceği ortaya çıkıyor. Gelen tasarıya göre, bu kanun teklifi, takip eden aybaşında yürürlüğe girecekken, hemen, burada, yine "yayımlı tarihinde yürürlüğe girer" diye bir önerge verdiniz ve mart ayı başında yürürlüğe girecek olan teklifinizi, hemen, yarından itibaren yürürlüğe sokmaya çalıştınız.

İşte, bunlar, muhalefetin size güvenmemesinin en tabii sebebi... İşte, bir dakika evvelki tasarınız... Getirdiğiniz, bastırdığınız, komisyonlardan çıkan, bize dağıttığınız tasarıda ne diyor: "Bu Teklif, takip eden aybaşında yürürlüğe girer." Ama, birdenbire, bir akşam vakti, her zaman yaptığınız gibi, komisyonda da görüştürmeden getiriyorsunuz, önergeyi veriyorsunuz, mart ayı başında yürürlüğe girecek tasarımı, yarın itibarıyla yürürlüğe sokuyorsunuz. Niye yürürlüğe sokuyorsunuz; çünkü, yarın burada Tarım Bakanınıza hesap soracaktık biz. Burada Tarım Bakanı gelip oturacaktı, ona, her maddede çıkıp, ben, o sulama alanlarında, toprak düzenlemesinde ne yaptığımı doğrudan, soracaktım hesabımı; ama, kendisi burada orada oturup hesap vermesin diye, hemen bunu sabaha çevirdiniz.

Şimdi, sayın hemşerim gelip diyor ki "biz muhalefete teşekkür ederiz, çok iyi muhalefet yapıyor." Tabii çok iyi muhalefet olur; siz, muhalefetin konuşmasını keserseniz, en iyi muhalefet, konuşmayan muhalefet olur... Milletvekillerinin konuşma hakkını kesiyorsunuz, tartışma hakkı bırakmıyorsunuz, ondan sonra da "biz muhalefete teşekkür ederiz..." Neyime, teşekkür ederiz... Ben konuşayım, öyle teşekkür et. Siz beni konuşturmadan, ne anladınız benim ne diyeceğimi de teşekkür etmeye çalışıyorsunuz?!

Bakın, sayın milletvekilleri, işin gerçeğini size ben konuşuyorum. Bakın, bu getirdiğiniz teklifi, bir kere, Anayasa Mahkemesi mutlaka ve mutlaka iptal eder. Getirdiğiniz bu teklifte, milletvekiline nerede konuşma hakkı var?! Grubun konuşma hakkını, hadi, 5 dakika ayarladınız. Ben, o konuşmada mecbur muyum aynı şeyi söylemeye?! Benim, bir milletvekili olarak özgürlüğüm yok mu?! Benim, gelen herhangi bir tasarıda konuşma hakkım yok mu?! Ben, niye çıkıp orada şahsım adına konuşamayacağım?! Bir taraftan gelip "milletvekilleri genel başkanlarının sultasında, o ne derse onu diyor" diyorsunuz, ondan sonra, gelip, Mecliste de aynı şeyi yapıyorsunuz. Sizin yaptığınız şey demokrasiye sığmaz. Sizin yapmış olduğunuz şey, hiçbir demokratik ferde sığmaz, hiçbir parlamenterin özelliğine sığmaz. Yine, siz gelip diyorsunuz ki sayın hemşerim: "Efendim, 330'u değil, biz ittifakı bulacağız..." Yahu, bu millet sizin neyinize güvensin, Meclis... Getirdiğiniz tasarıda, aybaşında yürürlüğe girecek deniliyor; siz, hemen, yarın sabah yürürlüğe girecek diyorsunuz; biz, sizin neyinize güvenelim?!

Onun için, biz bunu size niye söylüyoruz, biliyor musunuz; siz, kendi yaptığınız hareketlerde, kendinize güven vermediniz. Güven vermediğiniz için biz bunu böyle konuşuyoruz. Halbuki, siz getirdiniz tasarıyı, hadi, bütün münakaşaya rağmen çıkardınız... Mart başına kadar durun, bu yeni gelen İktisat tasarısını biz de götürürüz Anayasa Mahkemesine, icabında Mahkeme de kararını verir, haklıysanız, gelir devam edersiniz.

Burada bir şey daha söylemek istiyorum; o da şudur: Şimdi, sürekli olarak bir şey söyleniyor, deniliyor ki: "Efendim, bundan sonra, gelsin, milletvekilleri komisyonlarda çalışsınlar." Bakın, komisyonlarınızı da anlatayım. Şimdi, sizin komisyonlara teklif geldiği zaman, eğer, bu teklif, üç liderin olmazsa olmaz teklifi ise, o komisyonlarda, mesela, Plan ve Bütçe Komisyonunda, kesinlikle, alt komisyon kurulmuyor; ama, eğer, olmazsa olmaz teklif değil, biraz mülayim teklifse, bir alt komisyon kuruyorsunuz.

Alt komisyon nasıl, onu da anlatayım: Mesela, şu anda en önemli tasarı, Şeker Kanun Tasarısı var. Plan ve Bütçe Komisyonunda alt komisyon, şu anda bitirdi. Bir saat önce bitirdi. Yarın sabah komisyon toplanacak, tartışacak. Bu akşam bitmiş. Daha, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine bile dağıtılmamış bir alt komisyon raporu hakkında, o komisyon üyeleri bir şeyi daha... Sabahtan ben gelip göreceğim; bir, saat sonra da gireceğim komisyona, o komisyonda fikrimi söyleyeceğim!.. O komisyon üyesi olarak ben söyleyeceğim!.. O komisyondan, o tasarı çıktığı gün, hemen, siz, Danışma Kurulunu toplayacaksınız; akşam çıkacak, sabah gelip burada görüşmeye başlayacaksınız. Hangi milletvekilinin onun hakkında fikri olacak?

BAŞKAN - Sayın Polat, toparlar mısınız...

ASLAN POLAT (Devamla) - Buradan neyi getirmek istiyorum; bu kanunu, Sayın Başkanım, siz de yürütemezsiniz. Bu kanunu yürütmeyi size verdiler; ama, sizin demokrat kişiliğiniz de bunu yürütemeyecektir.

Bir şeye inanıyorum; bir zamanlar, 1990'lı yıllarda Anavatan Partisi milletvekiliyken, sizin fikrinize uymayan bir şey olduğu zaman, şu Türkiye'de belki ilk defa, tek olarak, siz, istifa edip, mem-

leketinize gittiniz. Bu tasarımı da içinize sindiremediğinizi belirttiniz; ama, şurada hâlâ oturuyorsunuz. Bu da demektir ki, geçen yıllar, sizin demokrat kişiliğinizde de biraz sarsıntı yapmış diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Efendim, Sayın Polat, ben, burada Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına niyabeten bulunuyorum. Aşağıda da kişisel, şahsen, milletvekili olarak fikrimi de söyledim, hangi maddeye yanlış gördüm diye. "Dün dündür, bugün bugündür"ü hiç yapmadım...

Teşekkür ederim.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Demokratlığınıza şahidiz.

BAŞKAN - Zaten, şimdi Sayın Köse ifade ettiler. Burada bir konsensüs sağlanmış; bu içtüzük öyle geçiyor.

MEHMET BEKÂROĞLU (Rize) - Hangi konsensüs?! Yok öyle bir şey...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Bu mu konsensüs?!

BAŞKAN - Efendim, onları bilmem ben. Efendim, bu işi bitirelim. Rica ederim... İstirham ederim... Buraya kadar geldik. Hepinizin katkısıyla bu iş bitiyor.

Madde üzerinde görüşmeler bitmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8 inci madde kabul edilmiştir.

Efendim, tümünü oylamadan evvel, İçtüzüğün 86 ncı maddesine göre iki sayın milletvekiline söz vereceğim; bir lehte, bir aleyhte.

Aleyhte söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini söylüyorum: Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu, Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç, Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan.

Sayın Hatiboğlu, zatiâtileriniz konuşacak mısınız efendim?

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, Sayın Candan ifade buyuracaklar.

BAŞKAN - Çok teşekkür ederim efendim; beni de bir sıkıntıdan kurtarmış oldunuz.

Buyurun Sayın Candan.

Lehte de zatiâlinize söz vereceğim Sayın Kılıç.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) - Sayın Başkan, benim de söz talebim vardı.

VEYSEL CANDAN (Konya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Candan, bir dakika efendim... Ben ifade edeyim...

VEYSEL CANDAN (Devamla) - Süreyi kapatır mısınız.

BAŞKAN - Lehinde söz isteyenleri de okuyayım efendim: Birinci söz, İstanbul Milletvekili Sayın Osman Kılıç'a, ikinci söz, Ağrı Milletvekili Sayın Nidaî Seven'e aittir.

İçtüzüğümüze göre, iki sayın milletvekiline, madde 86 kapsamında -son söz milletvekilinin- söz veriyoruz; biri aleyhte, biri lehte. Birinci, her zaman öne geçiyor. Sıra bu...

NİDAİ SEVEN (Ağrı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Tamam, mesele anlaşılmıştır. Bütün millet nefesini kesmiş, bizi seyrediyor. Arz ederim.

Buyurun efendim.

VEYSEL CANDAN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; görüşülmekte olan İçtüzük teklifiyle ilgili olarak görüşlerimi ifade etmek üzere söz aldım; Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Evvela, bu İçtüzüğün bu ülkeye hayırlı olmayacağı kanaatindeyim; milletvekillerinin, özellikle muhalefetin sesini kesmektedir. Kaldı ki, sadece muhalefet değil, iktidara mensup milletvekillerine de değer vermemektedir; yani, bu sıralarda oturmakla oturmamak arasında hiçbir fark yoktur. Milletvekillerinin...

OKTAY VURAL (İzmir) - Sayın Başkan, çalışma stresi...

BAŞKAN - Sayın Candan, bir dakika efendim.

Sayın Oktay Vural Bey, aldığımız karara göre, teklif bitinceye kadar çalışacağız; ama, emin olun, herkes maçı seyretmeye yetiyecek efendim.

VEYSEL CANDAN (Devamla) - Bir daha baştan başlayayım efendim...

BAŞKAN - Efendim, baştan başlatmam; ama, ben tolere ederim.

Buyurun efendim.

VEYSEL CANDAN (Devamla) - Yahu, kardeşim, zaten bitti, süre bitti!..

BAŞKAN - Ne zaman bitti efendim?!

VEYSEL CANDAN (Devamla) - 3,5 dakika var; siz, başa alın şunu, başa alın...

BAŞKAN - Sayın Candan, konuşun siz..

VEYSEL CANDAN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu İçtüzük Teklifi kanunlaştığı zaman, özellikle muhalefetin sesini kısacak; ayrıca, iktidara mensup milletvekillerinin de konuşma imkânı, tasarıya katkı imkânı kalmayacaktır. Böylece, milletvekili olmakla olmamak arasında ciddi anlamda bir fark kalmayacaktır.

Soru-cevap sürelerinin kısaltılmasıyla da, artık, hükümete soru sormak veya bundan cevap almak veya bu ekrandan, milletin, bazı soru ve cevapları öğrenmesi de engellenmiş olacaktır.

Hükümet, özellikle bu teklifi veren arkadaşlar ve buraya çıkan hükümet sözcüleri, Meclisin çalışmadığından, zaman israfından bahsettiler. Halbuki, hükümete mensup milletvekillerinin, Parlamente'ye çoğu zaman devam etmedikleri, hatta, karar yetersayı için de sahte oy kullandıklarını biliyoruz.

Bu İçtüzük değişikliğinin, bir ihtiyaçtan ziyade, IMF'ye verilen sözler doğrultusunda yapılmış olması, doğrusu, bir milletvekili olarak kanıma dokunmaktadır. Eğer, kredi karşılığı, bu Parlamente kanun çıkarıyorsa ve çıkarmaya devam edecekse veya iyiniyet tavsiye mektupları içerisinde hangi kanunun hangi tarihte çıkarılacağı bu Parlamente'ye dayatılıyorsa, o zaman, bu Parlamente'nin varlığından bahsetmek, bu Parlamente'nin kanun çıkardığından bahsetmek bile, doğrusu, mümkün değildir.

Verilen sözlerle baktığımız zaman, Özelleştirme Yasasında değişiklik yapacaksınız, Enerji Yasasında değişiklik yapacaksınız ve bu değişiklik yapılırken de, maddeler konuşulmayacak doğru dürüst, milletvekilleri daha kürsüye çıkmadan süreleri dolacak; tasarıya katkı değil, belki de, burada takdim etmeden, selamlama yapmadan bu kürsüden inecek ve siz de diyeceksiniz ki, millî irade tecelli etti, bu hükümet kanun çıkardı!.. Ben, bir milletvekili olarak, bunu, onur kırıcı olarak kabul ediyorum ve bu teklifi şiddetle reddediyorum.

Değerli arkadaşlar, bir kere, bu 57 nci hükümet, getirdiği kanun tasarısı ve teklifleriyle, İçtüzükte dayatmacılığıyla, araştırma önergelerinin reddiyle, soruşturmaları ve gensoruları dinlemeden, hatta, burada yapılan, ciddi anlamda, ülkenin sosyal güvenlik, SSK, Emekli Sandığı, devletin ciddi kurumlarının araştırılmasını istediğimiz zaman, bunları bile, sayısal çoğunluğa göre reddettiği düşünülürse, yaptığı kötü, beceriksiz icraatı böylece kamufle etmiş olacaktır.

Değerli arkadaşlar, her şeyden evvel, bu Parlamentoda ilk defa oldu; Meclis Başkanlığı, ilgili komisyona tasarıları sevk etmemek suretiyle teamülleri çiğnedi ve birçok konuda, Plan ve Bütçe Komisyonunda, çoğunluk olarak, hükümetin sayısal çoğunluğunu kullanmak suretiyle, yasa tasarısı ve tekliflerinin ilgili ihtisas komisyonlarında da müzakeresini önlemiştir. Bu da, fevkalade yanlıştır. Öyle anlaşıyor ki, bundan sonra, birçok kanun tasarısı da, temel yasa olarak gelmeye devam edecektir.

Bu şartlar altında, alınan krediler karşılığı kanun çıkarmanın, IMF talimatlarıyla takvim belirleniminin Parlamentonun onuruna yakışmadığı kanaatindeyim. Fevkalade, tarihe tanıklık yapacak tutanaklar konuşuldu.

Biz, Fazilet Partisi olarak, demokratik hayatın vazgeçilmez unsuru sayılan Parlamentonun müzakerelerinin kısıtlandığını ve bundan sonra çıkacak kanunların da, arzu edilen seviyede müzakere edilmeden çıkacağı noktasından hareketle, mutlaka, bu İçtüzük değişikliğini Anayasa Mahkemesine götürüğümüzü ifade eder; Muhterem Heyetinize saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Sayın Nidai Seven, siz de, İçtüzük 60'a göre konuşursunuz.

Şimdi söz sırası, lehte, İstanbul Milletvekili Sayın Osman Kılıç'ta.

Buyurun Sayın Kılıç. (DSP sıralarından alkışlar)

OSMAN KILIÇ (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İçtüzüğün 86 ncı maddesi gereğince görüşülmekte olan kanun teklifinin lehinde söz almış bulunmaktayım. Sözlerime başlarken, belki de her birimizin belli oranda sorumlu olduğu olaylar sonucu kaybettiğimiz Sayın Fevzi Şihanoğlu'na Allah'tan rahmet, yakınlarına, Doğru Yol Partisi camiasına ve çalışma arkadaşımıza olması nedeniyle tüm milletvekillerine başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İçtüzük değişikliğiyle ilgili sürdürdüğümüz bu yasama çalışmaları, sizlerin ve tüm yurttaşların önünde gayet açık, kurallarına ve hukukuna uygun, meşru bir şekilde yürütülmektedir. Teklifin yanında olmak kadar olmamak da doğaldır; ancak, mevcut İçtüzük kuralları yürürlükte olduğu sürece hepimizi bağlamaktadır. Hukuka saygılı olmak öncelikle bizim görevimizdir. Oysa, bu teklifin görüşülmesi sürecinde, tamamının, 1 inci ve 2 nci maddelerinin müzakeresi usulüne uygun olarak yürütülmüş ve hiçbir olay da çıkmamıştır; ancak, 3 üncü madde görüşmelerinde kuralların dışına çıkılarak, üyelerce çalışmalar fiilen engellenmiş ve üçüncü olaylar yaşanmasına yol açılmıştır. Bu tür olayların tekrerrr etmemesi için, oyunun kurallarına saygılı olmak bir zorunluluktur, aynı zamanda bir görevdir.

Sayın milletvekilleri, teklifin görüşmelerinde söz alan, özellikle, muhalefetin sayın sözcülerinin tespitlerine, çizdikleri karamsar ve karanlık tablolara katılmadığını belirtmeliyim. Sayın sözcülere göre, teklif, bir felakettir; muhalefetin sesi kesiliyor, muhalefet yok ediliyor; bu İçtüzük, Meclisi tatil etmektir, kapatmaktır; milletin sesini kısmaktır, millete ihanet etmektir... Bu söylemlere katılmak mümkün değildir. Zira, teklifte öngörülen çalışma düzeniyle etkin, üretken, kaliteli bir yasama faaliyeti gerçekleştirilecek ve ülke adına, millet adına olumlu sonuçları alınacaktır. Belki de, Meclisimizin imajına da olumlu katkılar sağlanacaktır. Aslında böyle bir sonuç, öncelikle muhalefete yarayacaktır; çünkü, denetim çalışmalarında hem zaman olarak hem de içerik olarak daha etkin bir süreç oluşacaktır. Böylelikle muhalefet, öncelikli görevi olan denetim görevini daha

iyi yerine getirebilecektir. Sonuçta yasama organının, gerek yasama gerekse denetim görevlerindeki etkinliği ve verimliliği, milletin kazancı olacaktır.

Sayın milletvekilleri, gördüğümüz teklif açısından getirilen önemli eleştirilerden birisi, muhalefetin sesinin kesilmesi iddiasıdır. Söz konusu düzenleme, iktidar-muhalefet zemininde alınacak bir konu olmadığı için bu görüşe katılmak mümkün değildir. Kaldı ki, böyle düşünülse bile, iktidar-muhalefet konumlarının mutlak olmadığı, her an değişebilir olduğu gerçeği karşısında, bu zeminde tartışmanın doğru olmadığını düşünüyorum. Nihayet bu teklifle getirilen bir yöntemdir, usuldür. Herkes, bu usuller karşısında eşittir. Ses kısılma söz konusu ise, iktidarın da sesi kısılmaktadır ve sesi kısılan da Yüce Meclis, yani, yasama organıdır, milli iradedir.

Bir diğer eleştiri ise, bu teklifle öngörülen yöntemin, sağlıksız ve Anayasaya aykırı yasalar çıkarılmasına yol açacağı iddiasıdır. Bu endişeye gerek yoktur; zira, gerek bu teklifin kendisi gerekse öngördüğü yöntemle yapılacak çalışmalarla oluşturulacak yasama faaliyetleri, her aşamada anayasal denetime tabi olacaktır.

İçtüzüğümüzün 38 inci maddesi gereği, ihtisas komisyonlarının, Anayasaya uygunluk incelemesi yapmak öncelikli görevidir. Ayrıca, gerek şu andaki uygulamada gerekse bu teklifte öngörülen yöntemde, komisyonlarda ve Genel Kurulda Anayasaya aykırılık önermeleri verilmesi ve öncelikle görüşülmesi yolu açıktır.

Öte yandan, Mecliste onaylanan bir yasa, Sayın Cumhurbaşkanımız ve değerli uzman kadrolarınca da Anayasaya uygunluk yönünden titiz bir incelemeye tabi tutulmakta ve inceleme sonucuna göre işlem tesis edilmektedir.

Tüm bu süzgeçlere rağmen, hâlâ aykırılık olabileceği ihtimaline karşın, Anayasa Mahkemesinin denetimi ve bu denetimin usulleri de hukukumuzda düzenlenmiştir. Bu nedenle, endişeye yer olmadığı düşüncesindeyim.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi, şu anda yürürlükte olan çalışma yöntemlerine göre yasama ve denetim görevlerini yerine getirememektedir. Bu, bir vakadır. Bunun canlı kanıtı, önümüzde bulunan gündemdir. Örneğin, 6.2.2001 tarihli gündeme baktığımızda, yani, dünkü gündeme, 237 kanun tasarısı ve teklifi, 142 araştırma ve genel görüşme önergesi, 549 sözlü soru önergesiyle, âdeta, gündemin tıkanmış olduğunu görüyoruz.

Bu nedenlerle, bu teklifle getirilen düzenleme, her ne kadar 3 üncü maddede önergeyle yapılan değişiklik teklifin orijinal halindeki özgün halinde biraz uzaklaşma sağlamış olsa bile, bu haliyle de, Meclis çalışmalarımıza önemli katkılar, önemli kazanımlar getireceği kanaatinde ve düşüncesindeyim. Bu nedenle, teklifin lehinde oy kullanacağımı belirtiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ederim efendim.

Sayın milletvekilleri, teklifin tümünü oylarımıza sunuyorum efendim: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif kabul edilmiştir, hayırlı olsun.

Sayın milletvekilleri, kanun tasarısı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 8 Şubat 2001 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Ayrıca, grup başkanvekillerine, gergin bir ortamda değil, mümkün olduğunca konsensüsle bu işi bitirdikleri için teşekkür ediyorum efendim.

Kapanma Saati : 19.15